

Karl Marx, Friedrich Engels, Vladimir Lenin, Joseph Stalin, Enver Hoxha

5 Classics of Marxism

Comintern (Stalinist-Hoxhaists)

<http://ciml.250x.com>

GEORGIA

Georgian Section
www.joseph-stalin.net

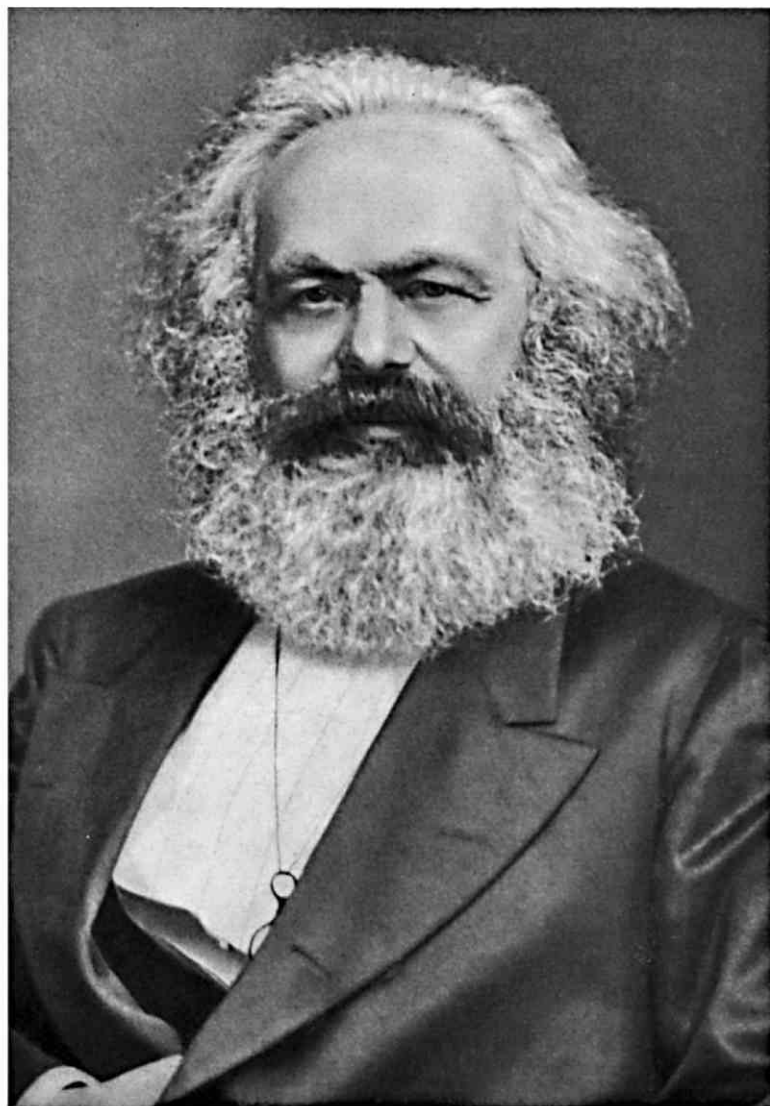
SHMG Press – 2012

Karl Marx Press of the Georgian section of
Comintern (SH) – Stalinist-Hoxhaists Movement of Georgia

മാർക്സ് എംഗൽസ്

കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മാനിഫെസ്റ്റോ

Karl Marx

F Engels

“സാമൂഹ്യജീവിതരംഗത്തെക്കൂടി ഉൾക്കൊള്ളുന്ന പുതിയ ലോകവീക്ഷണഗതിയായ ദുഃഖവും കലർപ്പറ്റതുമായ ഭൗതികവാദം, ഏറ്റവും സമഗ്രവും ഗാഢവുമായ വികാസസിദ്ധാന്തമായ വൈരുദ്ധ്യവാദം, വർഗ്ഗസമരത്തെയും പുതിയ കമ്മ്യൂണിസറ്റ് സമുദായത്തിന്റെ സ്രഷ്ടാവായ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ ലോകചരിത്രപ്രധാനവും വിപ്ലവപരവുമായ പങ്കിനേയും സംബന്ധിച്ച സിദ്ധാന്തം — എന്നിവയെ ഒരു പ്രതിഭാശാലിയുടെ തെളിച്ചത്തോടും തിളക്കത്തോടുംകൂടി ഈ കൃതി ആവിഷ്കരിക്കുന്നു.”

ലേനിൻ.

കാറൽ മാർക്സ് പ്രൊഡറിക് എംഗൽസ് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മാനിഫെസ്റ്റോ

പ്രോഗ്രസ്സ് പബ്ളിഷേഴ്സ്
മോസ്കോ

1972

പ്രസാധകക്കുറിപ്പ്

കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ ഈ വിവർത്തനം എംഗൽസിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ 1888-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പിനെ ആധാരമാക്കിയുള്ളതാണ്. 1888-ലെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പിനും 1890-ലെ ജർമ്മൻ പതിപ്പിനും എംഗൽസ് എഴുതിയ കുറിപ്പുകൾ ഇവിടെ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ വിവിധ പതിപ്പുകൾക്ക് മാർക്സും എംഗൽസും എഴുതിച്ചേർത്ത എല്ലാ കുറിപ്പുകളും ഇതിലുൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഉള്ളടക്കം

പേജ്

1872-ലെ ജർമ്മൻപതിപ്പിനുള്ള മുഖവുര	7
1882-ലെ റഷ്യൻപതിപ്പിനുള്ള മുഖവുര	11
1883-ലെ ജർമ്മൻപതിപ്പിനുള്ള മുഖവുര	14
1888-ലെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പിനുള്ള മുഖവുര	16
1890-ലെ ജർമ്മൻപതിപ്പിനുള്ള മുഖവുര	26
1892-ലെ പോളിഷ് പതിപ്പിനുള്ള മുഖവുര	36
1893-ലെ ഇറ്റാലിയൻപതിപ്പിനുള്ള മുഖവുര	39

കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മാനിഫെസ്റ്റോ

I ബുർഷാകളും തൊഴിലാളികളും	45
II തൊഴിലാളികളും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റൂകാരുടെ	69
III സോഷ്യലിസ്റ്റ് സാഹിത്യവും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സാഹിത്യവും	86
1. പിന്തിരിപ്പൻ സോഷ്യലിസം	86
a) നാടുവാഴിസോഷ്യലിസം	86
b) ഇടത്തരക്കാരുടെ (പെറ്റിബുർഷാ) സോഷ്യലിസം	89
c) ജർമ്മൻ അഥവാ 'യഥാർത്ഥ' സോഷ്യലിസം	92
2. യാഥാസ്ഥിതികസോഷ്യലിസം അഥവാ ബുർഷാസോഷ്യലിസം	98
3. വിമർശന-സാങ്കല്പിക സോഷ്യലിസവും കമ്മ്യൂണിസവും	101
IV നിലവിലുള്ള വിവിധ എതിർപക്ഷപാർട്ടികളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റൂകാരുടെ നിലപാട്	107
കുറിപ്പുകൾ	111

1872-ലെ ജർമ്മൻപതിപ്പിനുള്ള

മുഖവുര

തൊഴിലാളികളുടെ ഒരു സാർവ്വദേശീയസംഘടനയായ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ലീഗ് — അന്നത്തെ സാഹചര്യത്തിൽ അതു നിശ്ചയമായും ഒരു രഹസ്യസംഘടനയാവാൻ വഴിയുണ്ടായിരുന്നുള്ളു — പ്രസ്തുത പാർട്ടിയുടെ താത്വികവും പ്രായോഗികവുമായ ഒരു വിശദപരിപാടി പ്രസിദ്ധീകരണാർത്ഥം തയ്യാറാക്കുന്നതിന് 1847 നവമ്പറിൽ ലണ്ടനിൽ ചേർന്ന കോൺഗ്രസിൽവെച്ച് ഈ മുഖവുര എഴുതിയവരെ ചുമതലപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി. ഈ മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ ഉത്ഭവം അവിടെനിന്നാണ്. ഫെബ്റുവരി വിപ്ലവത്തിന്¹ ഏതാനുമാഴ്ചകൾക്കുമുമ്പ് അതിന്റെ കയ്യെഴുത്തുപ്രതി മുദ്രണത്തിനായി ലണ്ടനിലെത്തിച്ചേർന്നു. ആദ്യത്തെ പതിപ്പ് ജർമ്മൻഭാഷയിലായിരുന്നു; അതിനുശേഷം ജർമ്മനിയിലും ഇംഗ്ലണ്ടിലും അമേരിക്കയിലുമായി അതേ ഭാഷയിൽത്തന്നെ കുറഞ്ഞത് പന്ത്രണ്ടു വിവിധപതിപ്പുകൾ പുറത്തിറങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. 1850-ൽ മിസ്സ് ഹെലൻ മാക്ഫർലേയിൻ അതു ആദ്യമായി ഇംഗ്ലീഷിലേയ്ക്കു വിവർത്തനം ചെയ്യുകയും ലണ്ടനിലെ 'റെഡ് റിപ്പബ്ളിക്' നിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. പിന്നീട് 1871-ൽ അമേരിക്കയിൽ അതിനു

കുറഞ്ഞത് മൂന്നു വിവർത്തനങ്ങൾ ഉണ്ടായി. 1848-ലെ ജൂൺകലാപത്തിന് അല്പംമുമ്പ് പാരീസ്സിലും ഇയിടെയായി ന്യൂയോർക്കിലെ 'ലെ സോസ്യലിസ്റ്റ്'ലും അതിന്റെ ഹ്രസ്വപരിഭാഷകൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ഒരു പുതിയ വിവർത്തനം തയ്യാറാക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ജർമ്മൻഭാഷയിലുള്ള ആദ്യത്തെ പതിപ്പിനെത്തുടർന്ന് ലണ്ടനിൽ ഒരു പോളിഷ് വിവർത്തനവും ഈ നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആറാം ദശകത്തിൽ ജനീവയിൽ ഒരു റഷ്യൻ വിവർത്തനവും പുറത്തിറങ്ങി. കൂടാതെ ആദ്യമേ തന്നെ ഡാനിഷ്ഭാഷയിലേയ്ക്കും അതു വിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെട്ടിരുന്നു.

കഴിഞ്ഞ കാൽനൂറ്റാണ്ടിനിടയിൽ സ്ഥിതിഗതികൾ കൈതൂതന്നെ മാറും വന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഈ മാനിഫെസ്റ്റോ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന പൊതുതത്വങ്ങൾ മൊത്തത്തിൽ അന്നത്തെപ്പോലെ തന്നെ ഇന്നും ശരിയാണ്. വിശദാംശങ്ങളിൽ അങ്ങമിങ്ങും ചില ഭേദഗതികൾ വരുത്താമായിരിക്കാം. മാനിഫെസ്റ്റോയിൽത്തന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ, എവിടെ എപ്പോഴായാലും ശരി, ഈ തത്വങ്ങൾ പ്രയോഗത്തിൽ വരുത്തുന്ന കാര്യം അപ്പോൾ നിലവിലുള്ള ചരിത്രപരമായ സ്ഥിതിഗതികളെ ആശ്രയിച്ചാണിരിക്കുക. അതുകൊണ്ടാണ് രണ്ടാം ഭാഗത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള വിപ്ലവനടപടികളുടെ കാര്യത്തിൽ പ്രത്യേകം ഊന്നൽ കൊടുക്കാതിരുന്നിട്ടുള്ളത്. ഇന്നായിരുന്നു വെങ്കിൽ ആ ഭാഗം പല പ്രകാരത്തിലും വ്യത്യസ്തരീതിയിലാവും എഴുതുക. കഴിഞ്ഞ കാൽനൂറ്റാണ്ടിനിടയിൽ ആധുനികവ്യവസായത്തിലുണ്ടായിട്ടുള്ള വമ്പിച്ച പുരോഗതി, അതിനെത്തുടർന്ന് തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ പാർട്ടിസംഘടനയ്ക്കു കൈവന്നിട്ടുള്ള അഭിവൃദ്ധിയും വികാസവും, ആദ്യം ഫെബ്റുവരിവിപ്ലവത്തിൽനിന്നും, പിന്നീട്, അതിലുമുപരിയായി, തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനു ചരിത്രത്തിലാ

ദൃമായി രണ്ടുമാസം തികച്ചും രാഷ്ട്രീയധികാരം കൈ
 വശംവെയ്ക്കാനിടയാക്കിയ പാരീസ് കമ്മ്യൂണിസ്മിനും
 ലഭിച്ച പ്രായോഗികാനുഭവങ്ങൾ—ഇതെല്ലാം വെച്ചു നോ
 കുമ്പോൾ ഈ പരിപാടി ചില വിശദാംശങ്ങളിൽ പഴ
 യായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. പാരീസ് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പ്രത്യേകിച്ചും
 തെളിയിച്ചത് ഒരു സംഗതിയാണ്: “മുമ്പുള്ളവർ തയ്യാർ
 ചെയ്തവെച്ചിട്ടുള്ള ഭരണകൂടം വെറുതെയെടുത്ത് കൈവശപ്പെടുത്തി
 സ്വന്തം ആവശ്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി അതിനെ അതേപടി
 ഉപയോഗിക്കുവാൻ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനു സാധ്യമല്ല.”
 (“ഫ്രാൻസിലെ ആഭ്യന്തരകലാപം, സർവ്വരാഷ്ട്രതൊഴി
 ലാളിസംഘടനയുടെ ജനറൽ കൗൺസിലിന്റെ പ്രസ്താ
 വന,” ലണ്ടൻ, ടൂ ലവ്, 1871, പേജ് 15, എന്ന
 ത്തിൽ ഈ സംഗതി കൂടുതൽ വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്). ഇതി
 നുംപുറമേ, സോഷ്യലിസ്റ്റ് സാഹിത്യത്തെപ്പറ്റി ഇതി
 ലടങ്ങിയിട്ടുള്ള വിമർശനത്തിനും, ഇന്നത്തെ സ്ഥിതി വെ
 ച്ചു നോക്കുമ്പോൾ, പോരായ്മകളുണ്ടെന്നത് സ്വയം സി
 ദ്ധമാണ്. കാരണം, 1847 വരെയുള്ള വിമർശനമേ അതി
 ലുള്ളൂ. കൂടാതെ, കമ്മ്യൂണിസ്മിനും വിവിധ പ്രതിപ
 ക്ഷകക്ഷികളും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെ സംബന്ധിച്ച പ്രസ്താ
 വങ്ങൾ (നാലാം ഭാഗം) താത്വികമായി ഇന്നും ശരിയാ
 ന്ണെങ്കിലും പ്രായോഗികമായി കാലഹരണപ്പെട്ടുപോയിരി
 ക്കുന്നു. കാരണം, രാഷ്ട്രീയസ്ഥിതി ഇന്നു പാടേ മാറിയിരി
 ക്കുന്നു; മാത്രമല്ല, അതിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള രാഷ്ട്രീയകക്ഷി
 കളിൽ അധികവും ചരിത്രത്തിന്റെ പുരോഗതിയിൽ
 ഭൂമുഖത്തുനിന്നും തെറിച്ച്പോയിരിക്കുന്നു.

ഇങ്ങനെയൊക്കെയൊന്നെങ്കിൽക്കൂടി, ഈ മാനിഫെ
 സ്റ്റോ ചരിത്രപ്രധാനമായ ഒരു രേഖയായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്.
 അതിനെ മാറ്റാൻ ഞങ്ങൾക്കു ഇനിമേൽ യാതൊരധികാ

രവം ഇല്ല. 1847 മുതൽ ഇന്നുവരെയുള്ള വിടവ് നികത്തി
ക്കൊണ്ടുള്ള മുഖവുരയോടുകൂടിയ ഒരു പതിപ്പ് ഒരുപക്ഷേ
പിന്നീട് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചേക്കാം. ഈ പതിപ്പിൽ അതി
നുള്ള സമയം ഞങ്ങൾക്കു ലഭിച്ചില്ല. അത്ര അപ്രതീക്ഷി
തമായിരുന്നു അത്.

ലണ്ടൻ,
ജൂൺ 24, 1872

കാറൽ മാർക്സ്
ഹ്രെഡറിക് എംഗൽസ്

1882-ലെ റഷ്യൻപതിപ്പിനുള്ള

മുഖവുര

ബക്കുനിൻ തർജ്ജമചെയ്ത കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ ആദ്യത്തെ റഷ്യൻപതിപ്പ് ഈ നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആറാം ദശകത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ⁵ കോലൊക്കൊൽ⁶ പ്രസിദ്ധീകരണശാല പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. അന്നു പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങൾക്ക് സാഹിത്യപരമായ ഒരു കൗതുകവസ്തുവായേ അതിനെ (മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ റഷ്യൻപതിപ്പിനെ) പരിഗണിക്കാൻ കഴിഞ്ഞുള്ളൂ. അത്തരമൊരഭിപ്രായം ഇന്ന്⁷ അസാധ്യമായിരിക്കും.

അന്ന്, 1847 ഡിസംബറിൽ, തൊഴിലാളി പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പരിധി എത്രമാത്രം പരിമിതമായിരുന്നുവെന്നു മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ അവസാനഭാഗം — വിവിധ രാജ്യങ്ങളിലെ വിവിധ പ്രതിപക്ഷകക്ഷികളോടുള്ള കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റൂകാരുടെ നിലപാടിനെപ്പറ്റി പരാമർശിക്കുന്ന ഭാഗം — തികച്ചും വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്⁸. റഷ്യയുടേയും അമേരിക്കയുടേയും പേരുകൾ അതിൽ ഇല്ലതന്നെ. റഷ്യ യൂറോപ്യൻ പ്രതിലോമശക്തികളുടെയെല്ലാം അവസാനത്തെ വൻകരുതൽശക്തിയായി നിലനില്ക്കുകയും അമേരിക്ക യൂറോപ്പിലെ അധികപ്പറായ തൊഴിലാളികളെ കടിയേറിപ്പാർപ്പുവഴി സ്വയം ഉൾക്കൊള്ളുകയും ചെയ്തിരുന്ന കാലമായിരുന്നു അത്⁹. ഇരുരാജ്യങ്ങളും യൂറോപ്പിന്റെ ആവശ്യത്തിനു വേണ്ടതായ അസംസ്കൃതസാധനങ്ങൾ ഒരുക്കിക്കൊടുക്കുക

യും അതേസമയത്തു് അതിന്റെ വ്യവസായോല്പന്നങ്ങൾ ചിലവഴിക്കാനുള്ള കമ്പോളമായി വർത്തിക്കുകയുംചെയ്തു. അതുകൊണ്ടു് അന്നു് ആ രണ്ടു രാജ്യങ്ങളും ഒരുനിലയ്ക്കല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരനിലയ്ക്കു്, അന്നത്തെ യൂറോപ്യൻവ്യവസ്ഥയുടെ നെടുമുടികളായിരുന്നു.

ഇന്നോ? സ്ഥിതി എത്ര വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു! യൂറോപ്പിൽനിന്നുള്ള കുടിയേറിപ്പാർപ്പുതന്നെയാണു് വടക്കെ അമേരിക്കയിൽ കാർഷികവികസനത്തിനു് വഴിവെച്ചതു്. അതിൽനിന്നു നേരിടേണ്ടിവരുന്ന മത്സരംകൊണ്ടു യൂറോപ്പിലെ വലുതും ചെറുതുമായ ഭൂവുടമവ്യവസ്ഥയുടെ അടിത്തറതന്നെ കലുങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണു്. ഇതിന്നു പുറമേ, പടിഞ്ഞാറൻയൂറോപ്പിന്റെ, പ്രത്യേകിച്ചു് ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ, ഇതേവരെ നിലനിന്നുവന്നിരുന്ന വ്യവസായ ക്ഷത്തകയെ താമസംവിനാ പൊളിക്കുമാറു് അമേരിക്കയ്ക്കു് അതിന്റെ വ്യാവസായികവിഭവങ്ങളെ ഊർജ്ജിതമായി വിപുലമായ തോതിൽ ചൂഷണം ചെയ്യാൻ തൽപരമായി കഴിഞ്ഞു. ഈ രണ്ടു സാഹചര്യങ്ങളും വിപ്ലവകരമാംവിധം അമേരിക്കയിൽത്തന്നെ ചില പ്രത്യാഘാതങ്ങളുളവാക്കുന്നു. ചെറുകിടയും ഇടത്തരവുമായ ഭൂവുടമസ്ഥന്മാരായം — അവിടത്തെ രാഷ്ട്രീയഘടനയുടെയാകെ അടിത്തറയിതാണു് — ക്രമേണ പട്ടികുറൻ ഭൂവുടമകളുടെ കിടമത്സരത്തിന്നു് ഇരയാകുന്നു; അതോടൊപ്പം വ്യവസായ പ്രദേശങ്ങളിലാകട്ടെ, ആദ്യമായി, വമ്പിച്ച തൊഴിലാളി വർഗ്ഗവും ഭീമമായ മൂലധനകേന്ദ്രീകരണവും വളർന്നു വരുന്നു.

പിന്നെ റഷ്യ! 1848-1849-ലെ വിപ്ലവ കാലത്തു് യൂറോപ്പിലെ രാജാക്കന്മാരെല്ലാ, ബുർഷ്വാസി പോലും, ഉണർന്നുതടങ്ങുകമാത്രം ചെയ്തിരുന്ന തൊഴിലാളി വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നുള്ള തങ്ങളുടെ ഒരേ ഒരു മോക്ഷമായി ഉററുനോക്കിയിരുന്നതു് റഷ്യൻ ഇടപെടലിനെയാണു്. സാർ

യൂറോപ്യൻപ്രതിലോമശക്തികളുടെ നായകനായി വിളംബരം ചെയ്യപ്പെട്ടു. എന്നാൽ ഇന്നാകട്ടെ അയാൾ വിപ്ലവത്തിന്റെ യുദ്ധത്തടവുകാരനായി ഗാച്ഛിനയിൽ കഴിയുകയാണു്; റഷ്യ യൂറോപ്പിലെ വിപ്ലവപ്രവർത്തനത്തിന്റെ മുന്നണിയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

ആധുനിക ബുർഷാസ്വത്തുടമസ്ഥന്മാരുടെയും വിനാശം അനിവാര്യവും ആസന്നവുമാണെന്നു പ്രഖ്യാപിക്കുകയെന്നതായിരുന്നു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ ലക്ഷ്യം. എന്നാൽ അതിവേഗം പെരുകിവരുന്ന മുതലാളിത്തക്കൊള്ളിയും വളരുവാൻ തുടങ്ങുകമാത്രംചെയ്യുന്ന ബുർഷാഭൂമിമുഖസ്ഥിതിയും അഭിമുഖമായി പകുതിയിലേറെ നിലവും കൃഷിക്കാരുടെ പൊതുവുടമയിലാണെന്ന വസ്തുതനാം റഷ്യയിൽ കാണുന്നു. അപ്പോൾ ചോദ്യമിതാണു്: സാരമായി കോട്ടം തട്ടിയിട്ടുണ്ടെന്നിരിക്കിലും പ്രാചീന പൊതുഭൂമിയുടെ ഒരു രൂപമായ റഷ്യൻ 'ബ്ലാഷ്ചിന'യ്ക്കു് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പൊതുവുടമയെന്ന ഉയർന്ന രൂപത്തിലേയ്ക്കു നേരിട്ടു് നീങ്ങാൻ കഴിയുമോ; അതോ, നേരേമറിച്ച്, പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളുടെ പരിത്രത്തിലുണ്ടായപോലെ അതിന്നും ചരിന്നഭിന്നമാവുകയെന്ന ഒരു പരിണാമദശയിലൂടെ ആദ്യം കടന്നുപോകേണ്ടിവരുമോ?

ഇന്നത്തെ നിലയ്ക്കു് ഇതിന്നു് ഒരൊറ്റ ഉത്തരമേ ഉള്ളൂ: റഷ്യൻവിപ്ലവം പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലെ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗവിപ്ലവത്തിന്റെ മുന്നോടിയാവുകയും അവ രണ്ടും അങ്ങനെ അന്യോന്യം പൂരണമായി ഭവിക്കുകയും ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ റഷ്യയിൽ ഇന്നു കാണുന്ന പൊതുഭൂമിമുഖസ്ഥിതിയും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് രൂപത്തിലേയ്ക്കുള്ള വികാസത്തിന്റെ തുടക്കമായി ഭവിക്കേക്കാം.

ലണ്ടൻ,
ജനുവരി 21, 1882

കാറൽ മാർക്സ്
ഹ്രെഡറിക് എംഗൽസ്

1883-ലെ ജർമ്മൻപതിപ്പിനുള്ള

മുഖവുര

ഈ പതിപ്പിനുള്ള മുഖവുര, ഹാ! ഞാൻ ഒരറയ്ക്കു് എഴുതേണ്ടിവന്നിരിക്കുന്നു. മാർക്സ് — യൂറോപ്പിലേയും അമേരിക്കയിലേയും മുഴുവൻ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗവും മററാരോടുമെന്നതിനേക്കാൾ അദ്ദേഹത്തോടു് കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു — ഇന്ന് ഹൈഗേറ്റ് സിമിററിയിൽ അന്ത്യവിശ്രമം കൊള്ളുകയാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശവകുടീരത്തിന്മേൽ ആദ്യത്തെ പൂല്ലിൻമുളകൾ പൊടിച്ചുപൊന്തിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണാനന്തരം മാനിഫെസ്റ്റോയിൽ കൂട്ടലോ തിരുത്തലോ വരുത്തുന്ന കാര്യം ഇതുവരെയുണ്ടായിരുന്നത്രപോലും ചിന്തിച്ചിട്ടാവശ്യമില്ല. പ്രത്യേകിച്ചും, താഴെപ്പറയുന്ന കാര്യം അസന്ദിഗ്ധമായി വീണ്ടും പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതു് ആവശ്യമാണെന്നു ഞാൻ കരുതുന്നു.

ഓരോ ചരിത്രകാലഘട്ടത്തിലെയും സാമ്പത്തികോല്പാദനവും അതിൽനിന്നു് അവശ്യമായതന്ന സമുദായവ്യവസ്ഥയുമാണു് ആ കാലഘട്ടത്തിന്റെ രഷ്ട്രീയവും ബുദ്ധിപരവുമായ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അടിത്തറ; അതിനാൽ, പ്രാചീനമായ പൊതുഭൂവുടമവ്യവസ്ഥയുടെ നാശത്തിനുശേഷമുള്ള ചരിത്രമാകെ സാമൂഹ്യവികാസത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽ നടന്നിട്ടുള്ള വർഗ്ഗസമരങ്ങളുടെ ചരിത്രമാണു്, ചൂഷകരും ചൂഷിതരും, മേലാളരും അടിയാളരുമായ വർഗ്ഗങ്ങൾ തമ്മിൽ നടന്നിട്ടുള്ള സമരങ്ങളുടെ ചരിത്ര

മാണ്. എന്നാൽ ചൂഷിതരും മർദ്ദിതരായ വർഗ്ഗത്തിന് (തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്) ചൂഷണത്തിൽനിന്നും മർദ്ദനത്തിൽനിന്നും വർഗ്ഗസമരത്തിൽനിന്നും സമുദായത്തെയാകെ എന്നെന്നേക്കുമായി മോചിപ്പിക്കാതെ ചൂഷകരിൽനിന്നും മർദ്ദകരിൽനിന്നും (ബുർഷ്വാസിയിൽനിന്ന്) സ്വയം മോചനം നേടാൻ കഴിയുകയില്ല എന്നൊരു ഘട്ടത്തിൽ ഇന്നാ വർഗ്ഗസമരം എത്തിച്ചേർന്നിരിക്കുന്നു — മാനിഫെസ്റ്റോയിലുടനീളം പ്രസരിച്ചിട്ടുള്ള ഈ മൗലികചിന്താഗതി മാർക്സിന്റേതാണത്രെ മാത്രമാണ്, മറ്റൊരുടേയുമല്ല.³

ഈ വസ്തുത ഞാൻ പലതവണ പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണ്. എങ്കിലും അതിന്നു മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ മുഖവുരയിൽത്തന്നെ സ്ഥാനമുണ്ടാകണമെന്നത് ഇന്നു പ്രത്യേകിച്ചും ഒരാവശ്യമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

ലണ്ടൻ,

ജൂൺ 28, 1883

എഫ്. എംഗൽസ്

³ ഇംഗ്ലീഷ് പരിഭാഷയ്ക്കുള്ള മുഖവുരയിൽ ഞാനെഴുതിയിരുന്നു: "ജീവശാസ്ത്രത്തിൽ ഡാർവിന്റെ സിദ്ധാന്തം എന്നൊരു പങ്കാണോ നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുള്ളത് ആ പങ്ക് ചരിത്രത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം നിറവേറാൻ പരികല്പിതമാണ് ഈ പ്രമേയം എന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം. 1845-നു മുമ്പുള്ള ഏതാനും കൊല്ലങ്ങളിലായി ഞങ്ങളിരുപേരും ഈ പ്രമേയത്തിലെത്താൻ തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ സ്വന്തമായി, സ്വതന്ത്രമായി അതിലേക്കുതകണ്ടു പുരോഗമിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെന്നത് ഞാനെഴുതിയിട്ടുള്ള 'ഇംഗ്ലണ്ടിലെ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ സ്ഥിതി' എന്ന പുസ്തകത്തിൽനിന്നും സ്പഷ്ടമാകും. എന്നാൽ 1845-ലെ വസന്തത്തിൽ ബ്രസൽസിൽവെച്ച് ഞാൻ മാർക്സിനെ വീണ്ടും കണ്ടപ്പോഴേക്കും അദ്ദേഹം അത് നിർവ്വഹിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നുവെന്നുമാത്രമല്ല, ഞാൻ മുകളിൽ പ്രസ്താവിച്ച രീതിയിൽ മിക്കവാറും അത്രതന്നെ വ്യക്തമായ വിധത്തിൽ അതെന്റെ മുമ്പിൽ വെയ്ക്കുകയും ചെയ്തു." (1890-ലെ ജർമ്മൻ പതിപ്പിനുള്ള എംഗൽസിന്റെ കറിപ്പൂ.)

1888-ലെ ഇംഗ്ലീഷ് പരിഷ്കാരം മുഖവുര

തികച്ചമൊരു ജർമ്മൻസംഘടനയായാരുണ്ടിച്ച് പിന്നീടൊരു സാർവ്വദേശീയസംഘടനയായി വളരുകയും, 1848-നു മുമ്പുള്ള യൂറോപ്യൻരാഷ്ട്രീയപരിതസ്ഥിതിയിൽ ഒരു രഹസ്യസംഘമായിട്ടു മാത്രം പ്രവർത്തിക്കാൻ നിർബന്ധിതമാവുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ള കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ലീഗ് എന്ന തൊഴിലാളിസംഘത്തിന്റെ വേദിയായിട്ടാണ് ഈ മാനിഫെസ്റ്റോ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. പ്രസ്തുത സംഘത്തിന്റെ താത്വികവും പ്രായോഗികവുമായ പരിപാടി തികച്ചും വിവരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഒരു പ്രസിദ്ധീകരണം തയ്യാറാക്കാൻ 1847-ൽ ലണ്ടനിൽവെച്ചു ചേർന്ന കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ലീഗിന്റെ കോൺഗ്രസ്സ് മാർക്സിനേയും എംഗൽസിനേയും ഭരമേല്പിച്ചു. ജർമ്മൻ ഭാഷയിൽ 1848 ജനുവരിയിൽ എഴുതപ്പെട്ട ആ പുസ്തകത്തിന്റെ കയ്യെഴുത്തുപ്രതി ഫെബ്രുവരി 24-നു നടന്ന ഫ്രഞ്ചുവിപ്ലവത്തിനു കുറച്ചൊക്കെ മുമ്പെ ലണ്ടനിലുള്ള ഒരു പ്രസ്സിലേക്ക് അയച്ചുകൊടുത്തു. 1848 ജൂണിലെ സായുധകലാപത്തിനുമുമ്പായി പാരീസിൽ ഇതിന്റെ ഒരു ഫ്രഞ്ചുപരിഭാഷ പുറത്തുവന്നു. മിസ്സ് ഹെലൻ മാക് ഫാർലേയിന്റെ ആദ്യത്തെ ഇംഗ്ലീഷ് പരിഭാഷ 1850-ൽ ജോർജ്ജ് ജൂലിയൻ ഹാർണിയുടെ "റെഡ് റിപ്പബ്ലിക്കൻ" എന്ന ലണ്ടൻ പത്രത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു.

അതുപോലെ ഡാനിഷ് പതിപ്പും പോളിഷ് പതിപ്പും പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെടുകയുണ്ടായി.

1848 ജൂണിൽ പാരീസിൽ നടന്ന സായുധകലാപം — തൊഴിലാളിവർഗ്ഗവും മുതലാളിവർഗ്ഗവും തമ്മിൽ നടന്ന ആദ്യത്തെ ഗംഭീരപോരാട്ടം — പരാജയപ്പെട്ടതിനെത്തുടർന്നു യൂറോപ്യൻ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയ-സാമൂഹ്യാഭിലാഷങ്ങൾക്ക് ഒരിക്കൽക്കൂടി തല്ലാലത്തേക്ക് ഒരു പിന്നോട്ടടിയുണ്ടായി. അന്നുമുതൽ മേധാവിത്വത്തിനുള്ള മത്സരം വീണ്ടും പഴയപടി, ഫെബ്റുവരി വിപ്ലവത്തിനുമുമ്പുണ്ടായിരുന്നതുപോലെതന്നെ, ധനികവർഗ്ഗത്തിന്റെ വിവിധവിഭാഗങ്ങൾ തമ്മിൽ മാത്രമായിത്തീർന്നു. ഇടത്തരക്കാരായ ഉല്പതിഷ്ണുക്കൾക്കിടയിൽ ഏറ്റവും പുരോഗാമികളെന്ന നില സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ട്, രാഷ്ട്രീയമായ പ്രവർത്തനസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുവേണ്ടി പോരാടലായിത്തീർന്നു തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ ജോലി. സ്വതന്ത്ര തൊഴിലാളിപ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് എവിടെയെങ്കിലും ജീവൻ തെല്ലു ശേഷിപ്പുണ്ടെന്നു കണ്ടാൽ അവയെ തേടിപ്പിടിച്ചു നിർദ്ദയം നശിപ്പിച്ചിരുന്നു. അങ്ങനെ പ്രഷ്യൻ പോലീസ് അന്നു കൊളോനിൽ സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്ന കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ലീഗിന്റെ കേന്ദ്രബോർഡിനെ വേട്ടയാടിപ്പിടിച്ചു; അതിന്റെ അംഗങ്ങളെ അറസ്റ്റ് ചെയ്തു. 18 മാസം തടവിൽ പാർപ്പിച്ചതിനുശേഷം 1852 ഒക്ടോബറിൽ അവരെ വിചാരണചെയ്തു. പ്രസിദ്ധമായ ഈ “കൊളോൺ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് വിചാരണ” ഒക്ടോബർ 4-ാംനും മുതൽ നവമ്പർ 12-ാംനും വരെ നീണ്ടുനിന്നു. തടവുകാരിൽ ഏഴുപേരെ 3 കൊല്ലം മുതൽ 6 കൊല്ലം വരെയുള്ള ജയിൽശിക്ഷയ്ക്ക് വിധിച്ചു. വിധിപറഞ്ഞ ഉടനേതന്നെ ശേഷിപ്പുള്ള മെമ്പറന്മാർ ഔദ്യോഗികമായി ലീഗു പിരിച്ചുവിട്ടു. മാനിഫെസ്റ്റോയെസ്സംബന്ധിച്ചാണെങ്കിൽ, അതന്നുമുതൽ വിസ്തൃതിയിലേക്ക് തള്ളപ്പെട്ടുവെന്നാണ് തോന്നിയതു്.

രേണാധികാരിവർഗ്ഗങ്ങളുടെ നേർക്കു മറൊരാളാകുമെന്നു നടത്തത്തക്ക കരുത്തു് യൂറോപ്യൻ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്നു വീണ്ടുകിട്ടിയപ്പോൾ സർവ്വരാഷ്ട്രതൊഴിലാളിസംഘടന (ഇൻറർനാഷണൽ വർക്കിങ്ങ് മെൻസ് അസോസിയേഷൻ) പൊന്തിവന്നു. എന്നാൽ, യൂറോപ്പിലേയും അമേരിക്കയിലേയും സമരസന്നദ്ധരായ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗശക്തികളെയാകെ കൂട്ടിയിണക്കി ഒരൊറ്റക്കെട്ടായി നിർത്തിയെന്ന പ്രഖ്യാപിതോദ്ദേശത്തോടുകൂടി രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട ഈ സംഘടനയ്ക്കു് ഈ മാനിഫെസ്റ്റോയിലടങ്ങിയിട്ടുള്ള തത്വങ്ങൾ പെട്ടെന്നങ്ങനെ പ്രഖ്യാപിക്കാൻ സാധിക്കാതെ വന്നു. ഇംഗ്ലണ്ടിലെ ഡേയ് യൂണിയനുകൾക്കും ഫ്രാൻസിലും ബൽജിയത്തിലും ഇറ്റലിയിലും സ്പെയിനിലുമുള്ള പ്രദേശങ്ങളിന്റെ അനുമതികൾക്കും¹⁰, ജർമ്മനിയിലെ ലസ്സാലൈ¹¹യുടെ അനുമതികൾക്കും¹² സ്വീകാര്യമാവത്തക്കവണ്ണം വിപുലമായ ഒരു പരിപാടിയാണു് ഈ ഇൻറർനാഷണലിനു് (സർവ്വരാഷ്ട്രതൊഴിലാളിസംഘടനയ്ക്കു് — പരിഭാഷകൻ) അവശ്യം വേണ്ടിയിരുന്നതു്. എല്ലാ കക്ഷികൾക്കും രൂപ്തീകരമായ നിലയ്ക്കു് ഈ പരിപാടി തയ്യാറാക്കിയ മാർക്സ് കൂട്ടായ പ്രവർത്തനത്തിന്റേയും പരസ്പരചർച്ചകളുടേയും ഫലമായി തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്നു സംശയമെന്നേ കൈവന്നിരിക്കേണ്ട ബുദ്ധിപരമായ വികാസത്തിൽ തികച്ചും വിശ്വസിച്ചു. മുതലാളിത്തത്തിനെതിരായുള്ള പോ

---

* താൻ മാർക്സിന്റെ ശിഷ്യനാണെന്നും ആ നിലയ്ക്കു് മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിലകൊള്ളുന്നുവെന്നും ലസ്സാലൈതന്നെ നേരിട്ടു് ഞങ്ങളോടു് എല്ലാത്തോഴും പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ അദ്ദേഹം 1862-64-ൽ നടത്തിയ പൊതുപ്രക്ഷോഭങ്ങളിൽ ഗവണ്മെണ്ടു് വാസ്തവ്യുടെ സഹായത്തോടുകൂടി നടത്തുന്ന ഉല്പാദകസഹകരണസംഘങ്ങൾ വേണമെന്ന ആവശ്യത്തിന്നപ്പുറം കടന്നിട്ടില്ല. (എംഗൽസിന്റെ കവിപ്പു്.)

രാട്ടത്തിന്റെ ഗതിയിൽനിന്നും ജയാപജയങ്ങളിൽനിന്നും — ജയത്തേക്കാളേറെ പരാജയത്തിൽനിന്നും — ജനങ്ങൾക്കു ഒരു കാര്യം ബോധ്യമാവാതെ തരമില്ലെന്നുവന്നു. അതായത്, തങ്ങൾക്കു ഏറ്റുമായി തോന്നിയിരുന്ന പല ഒറ്റമുലികളും അപര്യാപ്തമാണെന്നും തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ മോചനത്തിനുള്ള യഥാർത്ഥ ഉപാധികളെപ്പറ്റി കൂടുതൽ കൂലങ്കഷമായി പരിശോധിക്കേണ്ടതുണ്ടെന്നും അവർക്കു ബോധ്യപ്പെട്ടു. മാർക്സിന്റെ കാഴ്ചപ്പാട് ശരിയായിരുന്നു. 1864-ൽ ഇൻറർനാഷണൽ സ്ഥാപിച്ചപ്പോഴുണ്ടായിരുന്ന തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം 1874-ൽ അതു പിരിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും തീരെ മാറിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഫ്രാൻസിലെ പ്രൂദോൺവാദഗതിയും ജർമ്മനിയിലെ ലസ്സാലെയൻവാദഗതിയും അന്ത്യശ്വാസം വലിക്കാൻ തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. മാത്രമല്ല, ഇംഗ്ലണ്ടിലെ യാഥാസ്ഥിതികഡേഡ് യൂണിയനുകൾപോലും, അവയിൽ മിക്കതും ഇൻറർനാഷണലുമായി പണ്ടു മുതൽക്കുതന്നെ ബന്ധം വിടർത്തിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ കൂടി, ക്രമേണ ഏതൊരു നിലയിലെത്തിച്ചേർന്നുവെന്നു മനസ്സിലാക്കാൻ ഈ സംഗതി ഓർത്താൽ മതി: “യൂറോപ്യൻ വൻകരയിലെ സോഷ്യലിസത്തെ ഞങ്ങൾക്കു പേടിയില്ലാത്തായിരിക്കണം” എന്ന് കഴിഞ്ഞ വർഷം സ്വാൻസിയിൽ നടന്ന കോൺഗ്രസ്സിൽ വെച്ചു അതിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷന് അധികൃതമായി പ്രസ്താവിക്കാൻ സാധിച്ചു. വാസ്തവത്തിൽ മാനിഫെസ്റ്റോയിലടങ്ങിയിട്ടുള്ള തത്വങ്ങൾക്കു എല്ലാ രാജ്യങ്ങളിലുമുള്ള തൊഴിലാളികൾക്കിടയിൽ പ്രചുരപ്രചാരം സിദ്ധിച്ചിരുന്നു.

അങ്ങനെയാണ് ഈ മാനിഫെസ്റ്റോ വീണ്ടും അറങ്ങുതു വന്നത്. അതിന്റെ ജർമ്മൻപതിപ്പുതന്നെ 1850-നു ശേഷം സ്വിറ്റ്സർലണ്ടിലും ഇംഗ്ലണ്ടിലും അമേരിക്കയിലും എത്രയോ തവണ അച്ചടിച്ചിറക്കി. 1872-ൽ ന്യൂയോർക്കിൽവെച്ചു അതിന്റെ ഒരിംഗ്ലീഷ് പരിഭാഷ “വുഡ് ഹൗ ആൻറ് ക്ലാഫ് ഇൻസ് വീക്ക്ലി”¹² യിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്ക

പ്പെട്ടു. ഈ ഇംഗ്ലീഷ് പരിഭാഷയിൽനിന്നും ഒരു ഫ്രഞ്ചുപരി
 ഭാഷ¹³ ന്യൂയോർക്കിലെ “ലെ സോസ്യലിസ്റ്റ്” പ്രസിദ്ധീ
 കരിച്ചു. അതിനുശേഷം അമേരിക്കയിൽ ചുരുങ്ങിയതു
 രണ്ടു് ഇംഗ്ലീഷ് പരിഭാഷകൾകൂടി പുറത്തുവരികയുണ്ടായി.
 രണ്ടും ഏറെക്കുറെ വികൃതങ്ങളായിരുന്നു. അവയിലൊന്നു്
 ഇംഗ്ലണ്ടിൽ വീണ്ടും അച്ചടിച്ചിറക്കിയിട്ടുണ്ടു്. ബക്കുനിനാ
 ണു് ഇതിന്നു് ഒന്നാമതായൊരു റഷ്യൻ പരിഭാഷയുണ്ടാക്കി
 യതു്. ആ പരിഭാഷ സുമാർ 1863-ൽ ജനീവയിൽവെച്ചു¹⁴
 ഹെഴ്സന്റെ “കോലൊക്കൊൽ” പത്രമാഫീസിൽനി
 ന്നും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. രണ്ടാമത്തെ റഷ്യൻ വിവർത്തനം
 വീരവനിതയായ വേരസസുലിച്ചിന്റേ¹⁵തായിരുന്നു. അതും
 1882-ൽ ജനീവയിൽത്തന്നെ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. 1885-ൽ
 ഇതിന്റെ പുതിയൊരു ഡാനിഷ് പതിപ്പു് കോപ്പൻഹേ
 ഗനിൽ “സോഷ്യൽ ഡെമോക്രാറ്റിസ്ക് ബിബ്ലിയൊ
 തേക്കി”ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതായി കാണുന്നുണ്ടു്. മറ്റൊരു
 പുത്തൻ ഫ്രഞ്ചുപരിഭാഷ 1886-ൽ¹⁶ പാരീസ്സിൽനിന്നു പുറ
 പ്പെടുന്ന “ലെ സോസ്യലിസ്റ്റ്” പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ഈ
 ഒടുവിൽ പറഞ്ഞ ഫ്രഞ്ചുവിവർത്തനത്തിൽനിന്നു് ഒരു സ്റ്റാനി
 ഷ് പരിഭാഷ 1886-ൽ മാഡ്രിഡിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു.
 ജർമ്മൻ ഭാഷയിൽ എത്ര പുതിയ പതിപ്പുകളാണുണ്ടായിട്ടുള്ളതെ
 ന്നു് എണ്ണിക്കണക്കാക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ല — ചുരുങ്ങിയതു് ഒരു
 ഡസനാണു്. കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിളിൽ ഒരു ആർമീ
 നിയൻപരിഭാഷ കുറച്ചുമാസമുമ്പു് പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെടാ
 നിരുന്നെങ്കിലും അതു പുറത്തുവന്നില്ല. മാർക്സിന്റെ പേരു
 വെച്ച ഒരു പുസ്തകം പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ പ്രസാധകനുള്ള
 ഭയവും, ഈ കൃതി തന്റേതാണെന്നു പറയാൻ പരിഭാഷ
 കനുള്ള വൈമനസ്യവുമാണു് ഇതിനുള്ള കാരണമെന്നാണു്
 ഞാനറിഞ്ഞതു്. മറ്റു പല ഭാഷകളിലും ഇതിന്റെ പരി
 ഭാഷ വന്നിട്ടുണ്ടെന്നു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. പക്ഷേ, ഞാൻ അവ
 യൊന്നും കണ്ടിട്ടില്ല. ഇങ്ങനെ ഈ മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ

ചരിത്രം ഒരു വലിയ പരിധിവരെ ആധുനികതൊഴിലാളി വർഗ്ഗപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ചരിത്രത്തെയാണ് പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നത്; ഇന്നത്തെ സോഷ്യലിസ്റ്റ് സാഹിത്യങ്ങളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും പ്രചാരമുള്ളതും ഏറ്റവും സാമുദേശീയത്വം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളതുമായ പ്രസിദ്ധീകരണമിതാണെന്ന കാര്യത്തിൽ യാതൊരു സംശയവുമില്ല. സൈബീരിയതൊട്ട് കാലിഫോർണിയവരെയുള്ള കോടാനുകോടി തൊഴിലാളികൾ ഇതിനെ തങ്ങളുടെ പൊതുനയപ്രഖ്യാപനരേഖയായി അംഗീകരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളത് നിസ്സംശയമാണ്.

എങ്കിലും അതെഴുതിയ കാലത്തു് അതിനെ സോഷ്യലിസ്റ്റ് മാനിഫെസ്റ്റോയെന്ന് നാമകരണം ചെയ്യാൻ ഞങ്ങൾക്കു നിർവാഹമുണ്ടായിരുന്നില്ല. 1847-ൽ സോഷ്യലിസ്റ്റുകാർ എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെട്ടിരുന്നവർ പലതരക്കാരായിരുന്നു. ഒരു ഭാഗത്തു് വിവിധ തരത്തിലുള്ള സാങ്കല്പികസിദ്ധാന്തക്കാർ — ഉദാഹരണത്തിനു് ഇംഗ്ലണ്ടിലെ ഓവൻപക്ഷക്കാരും, ഫ്രാൻസിലെ ഫുറ്യേ¹ വാദികളും — രണ്ടുകൂട്ടരും ക്രമേണ നാമാവശേഷമാകാൻ തുടങ്ങിയിട്ടുള്ള ചെറു സംഘങ്ങളായി അന്നുതന്നെ ശോഷിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. മറ്റുഭാഗത്താണെങ്കിൽ എണ്ണിയാലൊടുങ്ങാത്ത സാമൂഹ്യമുറിവൈദ്യന്മാർ. മുടക്കുമുതലിനും ലാഭത്തിനും ഹാനിതത്തിക്കതെ എല്ലാത്തരം കരുട്ടുവിദ്യകളും പ്രയോഗിച്ചുകൊണ്ടു സർവ്വവിധ സാമൂഹ്യപീഡകളും ശമിപ്പിക്കാമെന്നു പറയുന്നവരായിരുന്നു. ആദ്യം പറഞ്ഞവരും ഇക്കൂട്ടരും — രണ്ടും — തൊഴിലാളിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പുറത്താണ് നില്ക്കുന്നത്; ഇതുകൂട്ടരും ‘‘അഭ്യസ്തവിദ്യ’’ വർഗ്ഗങ്ങളുടെ നേർക്കാണ് സഹായത്തിന്നുറുന്നോക്കുന്നത്. വെറും രാഷ്ട്രീയവിദ്വേഷംകൊണ്ടുമാത്രം കാര്യമാവില്ലെന്നും സമുദായത്തിന്റെ പരിപൂർണ്ണപരിവർത്തനം കൂടിയേ കഴിയൂവെന്നും ബോധ്യംവന്ന തൊഴിലാളിവിഭാഗങ്ങളെല്ലാം സ്വയം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് എന്ന പേർ കൈക്കൊണ്ടു. വെറുമൊരു വാസനാവിശേഷത്തിന്റെ

സന്തതിയായ, ഒരുതരം അസംസ്കൃതവും പരക്കൻ മട്ടിലുള്ള തുമ്പായ കമ്മ്യൂണിസമായിരുന്നു അത്; എങ്കിൽക്കൂടി അതു കാര്യത്തിന്റെ കാരൽ സ്പർശിച്ചുവെന്നുതന്നെയല്ല, ഫ്രാൻസിൽ കബേയുടേയും ജർമ്മനിയിൽ വൈറ്റ്ലിങ്ങ്നേയും സാങ്കല്പികകമ്മ്യൂണിസം ഉളവാക്കത്തക്ക ശക്തി അതിന്നു തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനിടയിൽ സിദ്ധിച്ചു. അപ്പോൾ 1847-ൽ സോഷ്യലിസം ഇടത്തരക്കാരുടേതായ ഒരു പ്രസ്ഥാനവും, കമ്മ്യൂണിസം തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റേതായ ഒരു പ്രസ്ഥാനവുമായിരുന്നു. സോഷ്യലിസത്തിനു യൂറോപ്പിലെങ്കിലും ‘‘മാന്യത’’ ഉണ്ടായിരുന്നു; കമ്മ്യൂണിസത്തിന്റെ കാര്യമാകട്ടെ നേരെമറിച്ചായിരുന്നു. മാത്രമല്ല, ‘‘തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ മോചനം തൊഴിലാളിവർഗ്ഗംതന്നെ സാധിക്കേണ്ട ഒരു കൃത്യമാണെ’’ന്നുള്ള ബോധ്യം ആദ്യം തല്ലേ ഞങ്ങൾക്കുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് ഈ രണ്ടുപേരുകളിൽ ഏതാണ് സ്വീകരിക്കേണ്ടതെന്ന കാര്യത്തിൽ ഞങ്ങൾക്കു സംശയമേ ഇല്ലായിരുന്നു. ഞങ്ങൾ അതു പിന്നീടൊരിക്കലും നിരാകരിച്ചിട്ടുമില്ല.

ഈ മാനിഫെസ്റ്റോ ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ചേർന്നു തയ്യാറാക്കിയതാണെന്നിരിക്കെ, ഇതിന്റെ ഉൾക്കാമ്പായി നില്ക്കുന്ന മൗലികസിദ്ധാന്തം മാർക്സിന്റേതാണെന്നുള്ള വസ്തുത ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതു് എന്റെ കർത്തവ്യമായി ഞാൻ കരുതുന്നു. ആ സിദ്ധാന്തമിതാണ്: ചരിത്രത്തിന്റെ ഓരോ കാലഘട്ടത്തിലും അന്നന്നു നിലവിലുള്ള സാമ്പത്തികോല്പാദനവിനിമയങ്ങളുടെ രീതിയും അതിൽനിന്ന് അനിവാര്യമായി ഉടലെടുക്കുന്ന സാമൂഹ്യഘടനയുമാണ് അതാതു കാലഘട്ടത്തിലെ രാഷ്ട്രീയ-സാംസ്കാരികചരിത്രത്തിന്റെ അടിത്തറയായിത്തീരുന്നതു്. ഈ അടിത്തറ കണ്ടറിഞ്ഞാൽ മാത്രമേ അന്നന്നത്തെ ചരിത്രത്തിന്റെ അർത്ഥവും മനസ്സിലാകുകയുള്ളൂ. ഭൂമി പൊതുസ്വത്താക്കിനിറുത്തിയിരുന്ന പണ്ടത്തെ പ്രാകൃതസമ്പ്രദായങ്ങളുടെ സാമൂഹ്യഘടന അവസാ

നിച്ചതിനു ശേഷമുണ്ടായിട്ടുള്ള മനുഷ്യവംശചരിത്രമാകെത്തന്നെ വർഗ്ഗസമരങ്ങളുടെ ചരിത്രമാണ്; ചൂഷകരും ചൂഷിതരും, ഭരിക്കുന്നവരും മർദ്ദിതരും, തമ്മിലുള്ള പോരാട്ടത്തിന്റെ ചരിത്രമാണ്; ഈ വർഗ്ഗസമരചരിത്രം പലപല പരിണാമങ്ങളിലൂടെയും കടന്നുപോന്ന് ഇന്ന് ഒരു പ്രത്യേക ഘട്ടത്തിലെത്തിയിരിക്കുകയാണ്. ഈ ഘട്ടത്തിന്റെ സവിശേഷത ഇതാണ്. തങ്ങളോടൊപ്പംതന്നെ സമുദായത്തെയോ കെ സർവ്വവിധ ചൂഷണത്തിൽ നിന്നും മർദ്ദനത്തിൽ നിന്നും വർഗ്ഗവ്യത്യാസത്തിൽ നിന്നും വർഗ്ഗസമരങ്ങളിൽ നിന്നും എന്നെന്നേക്കുമായി മോചിപ്പിക്കാതെ, ചൂഷണവും മർദ്ദനവും നടത്തുന്ന വർഗ്ഗത്തിന്റെ — ബൂർഷ്വാസിയുടെ — പിടിയിൽനിന്നും ചൂഷണവും മർദ്ദനവുമനുഭവിക്കുന്ന വർഗ്ഗത്തിന്ന് — തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്ന് — രക്ഷനേടാനാവില്ല.

ജീവശാസ്ത്രത്തിൽ ഡാർവിന്റെ സിദ്ധാന്തം¹ എന്നൊരു പങ്കാണോ നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുള്ളത്, ആ പങ്ക് ചരിത്രത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം നിറവേററാൻ പരികല്പിതമാണ് ഈ പ്രമേയം എന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം. 1845-നു മുമ്പുള്ള ഏതാനും കൊല്ലങ്ങളായി ഞങ്ങളുടെ പേരും ഈ പ്രമേയത്തിലേക്കെത്താൻ തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ സ്വന്തമായി, സ്വതന്ത്രമായി അതിലേക്കെത്രകണ്ടു പുരോഗമിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെന്നത് ഞാനെഴുതിയിട്ടുള്ള “ഇംഗ്ലണ്ടിലെ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ സ്ഥിതി” എന്ന പുസ്തകത്തിൽനിന്നും സ്പഷ്ടമാകും. എന്നാൽ, 1845-ലെ വസന്തത്തിൽ ബ്രസൽസിൽവെച്ചു ഞാൻ മാർക്സിനെ വീണ്ടും കണ്ടപ്പോഴേക്കും അദ്ദേഹം അത് നിർവ്വചിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല, ഞാൻ മുകളിൽ പ്രസ്താവിച്ച രീതിയിൽ, മിക്കവാറും അത്രതന്നെ വ്യക്തമായ വിധത്തിൽ, അത് എന്റെ മുമ്പിൽ വെയ്ക്കുകയും ചെയ്തു.

1872-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ജർമ്മൻ പതിപ്പിനു ഞങ്ങൾ കൂട്ടായെഴുതിയ മുഖവുരയിൽനിന്നു ഞാൻ താഴെ കാണുന്ന ഭാഗം ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളുന്നു:

“കഴിഞ്ഞ കാൽനൂറ്റാണ്ടിനിടയിൽ സ്ഥിതിഗതികൾക്ക് എത്രതന്നെ മാറ്റം വന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഈ മാനിഫെസ്റ്റോ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന പൊതുതത്വങ്ങൾ മൊത്തത്തിൽ അന്നത്തേപ്പോലെതന്നെ ഇന്നും ശരിയാണ്. വിശദാംശങ്ങളിൽ അങ്ങമിങ്ങും ചില ഭേദഗതികൾ വരുത്താമായിരിക്കാം. മാനിഫെസ്റ്റോയിൽത്തന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ, എവിടെ എപ്പോഴായാലും ശരി, ഈ തത്വങ്ങൾ പ്രയോഗത്തിൽ വരുത്തുന്ന കാര്യം അപ്പോൾ നിലവിലുള്ള ചരിത്രപരമായ സ്ഥിതിഗതികളെ ആശ്രയിച്ചാണിരിക്കുക. അതുകൊണ്ടാണ് രണ്ടാം ഭാഗത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള വിപ്ലവനടപടികളുടെ കാര്യത്തിൽ പ്രത്യേകം ഊന്നൽ കൊടുക്കാതിരുന്നിട്ടുള്ളത്. ഇന്നായിരുന്നുവെങ്കിൽ ആ ഭാഗം പല പ്രകാരത്തിലും വ്യത്യസ്തരീതിയിലാവും എഴുതുക. കഴിഞ്ഞ കാൽനൂറ്റാണ്ടിനിടയിൽ ആധുനികവ്യവസായത്തിലുണ്ടായിട്ടുള്ള വമ്പിച്ച പുരോഗതി, അതിനെത്തുടർന്ന് തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ പാർട്ടിസംഘടനയ്ക്കു കൈവന്നിട്ടുള്ള അഭിവൃദ്ധിയും വികാസവും, ആദ്യം ഫെബ്റുവരിവിപ്ലവത്തിൽനിന്നും പിന്നീട്, അതിലുമുപരിയായി, തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനു ചരിത്രത്തിലാദ്യമായി രണ്ടു മാസം തികച്ചും രാഷ്ട്രീയാധികാരം കൈവശംവെയ്ക്കാനിടയാക്കിയ പാരീസ് കമ്മ്യൂണിസ്മത്തിൽനിന്നും ലഭിച്ച പ്രായോഗികാനുഭവങ്ങൾ — ഇതെല്ലാം വെച്ചുനോക്കുമ്പോൾ ഈ പരിപാടി ചില വിശദാംശങ്ങളിൽ പഴഞ്ചനായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. പാരീസ് കമ്മ്യൂൺ പ്രത്യേകിച്ചും തെളിയിച്ചത് ഒരു സംഗതിയാണ്: ‘മുമ്പുള്ളവർ തയ്യാർചെയ്തവെച്ചിട്ടുള്ള ഭരണകൂടം വെറുതെയെടുത്ത് കൈവശപ്പെടുത്തി സ്വന്തം ആവശ്യങ്ങൾക്കു വേണ്ടി അതിനെ അതേപടി ഉപയോഗിക്കുവാൻ

തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനു സാധ്യമല്ല.' ('ഹ്രാൻസിലെ ആഭ്യന്തരകലാപം, സർവ്വരാഷ്ട്രതൊഴിലാളിസംഘടനയുടെ ജനറൽ കൗൺസിലിന്റെ പ്രസ്താവന'', ലണ്ടൻ, ഫ്രൂ ലവ്, 1871, പേജ് 15, എന്നതിൽ ഈ സംഗതി കൂടുതൽ വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.) ഇതിനുപുറമെ സോഷ്യലിസ്റ്റ് സാഹിത്യത്തെപ്പറ്റി ഇതിലടങ്ങിയിട്ടുള്ള വിമർശനത്തിനു് ഇന്നത്തെ സ്ഥിതി വെച്ചുനോക്കുമ്പോൾ പോരായ്മകളുണ്ടെന്നതു് സ്വയംസിദ്ധമാണു്. കാരണം, 1847 വരെയുള്ള വിമർശനമേ അതിലുള്ളൂ. കൂടാതെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാരും വിവിധ പ്രതിപക്ഷകക്ഷികളും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെ സംബന്ധിച്ച പ്രസ്താവങ്ങൾ (നാലാംഭാഗം) താത്വികമായി ഇന്നും ശരിയാണെങ്കിലും പ്രായോഗികമായി കാലഹരണപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. കാരണം, രാഷ്ട്രീയസ്ഥിതി ഇന്നു പാടേ മാറിയിരിക്കുന്നു; മാത്രമല്ല, അതിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള രാഷ്ട്രീയകക്ഷികളിൽ അധികവും ചരിത്രത്തിന്റെ പുരോഗതിയിൽ ഭ്രമമുള്ളവരായിത്തീർന്നു. തെറ്റിച്ചുപോയിരിക്കുന്നു.

“ഇങ്ങനെയൊക്കെയാണെങ്കിൽകൂടി, ഈ മാനിഫെസ്റ്റോ ചരിത്രപ്രധാനമായ ഒരു രേഖയായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. അതിനെ മാറ്റാൻ ഞങ്ങൾക്കു ഇനിമേൽ യാതൊരധികാരവുമില്ല.”

മാർക്സിന്റെ ‘‘മൂലധന’’ത്തിന്റെ അധികഭാഗവും പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയ മി. സാമുവൽ മൂറാണു് ഈ വിവർത്തനത്തിന്റെ കർത്താവു്. ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരുംകൂടി അതിനെ പുനഃപരിശോധിക്കുകയും ചരിത്രവിഷയകമായ ഏതാനും വിശദീകരണക്കുറിപ്പുകൾ ഞാൻ കൂട്ടിച്ചേർക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ലണ്ടൻ,
ജനുവരി 30, 1888

ഫ്രെഡറിക് എംഗൽസ്

1890-ലെ ജർമ്മൻപതിപ്പിനുള്ള

മുഖവുര

മുകളിൽ കൊടുത്തിട്ടുള്ളതു് എഴുതിയതിനുശേഷം²⁰ മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ ഒരു പുതിയ ജർമ്മൻ പതിപ്പു് വീണ്ടും ആവശ്യമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. അതിന്നിടയിൽ മാനിഫെസ്റ്റോയ്ക്കു് പലതും സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവ ഇവിടെ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ടു്.

രണ്ടാമതൊരു റഷ്യൻപരിഭാഷ — വേര സസുലിച്ചു്²¹ ചെയ്തതു് — 1882-ൽ ജനീവയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. ഞാനും മാർക്സ്സും കൂടിയാണു് അതിന്നു മുഖവുര എഴുതിയതു്. നിർഭാഗ്യവശാൽ ജർമ്മൻ ഭാഷയിലുള്ള അതിന്റെ കൈയെഴുത്തുപ്രതി നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ഞാനതിനെ റഷ്യനിൽനിന്നു ജർമ്മനിലേക്കു് തിരികെ പരിഭാഷപ്പെടുത്തേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. യാതൊരു തരത്തിലും മൂലത്തേക്കാൾ മെച്ചമായില്ലാത്ത അതിപ്രകാരമാണു്:

“ബക്കുനിൻ പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ ആദ്യത്തെ റഷ്യൻപതിപ്പു് ഈ നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആറാംദശകത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ കോലൊക്കൊൽ²² പ്രസിദ്ധീകരണശാല പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. അന്നു പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങൾക്കു് സാഹിത്യപരമായ ഒരു കൗതുകവസ്തുവായേ അതിനെ (മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ റഷ്യൻപതിപ്പിനെ) പരിഗണിക്കാൻ കഴിഞ്ഞുള്ളൂ. അത്തരമൊരഭിപ്രായം ഇന്നു് അസാധ്യമായിരിക്കും.

“അന്നു്, 1847 ഡിസംബറിൽ, തൊഴിലാളിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പരിധി എത്രമാത്രം പരിമിതമായിരുന്നുവെന്നു

മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ അവസാനഭാഗം — വിവിധരാജ്യങ്ങളിലെ വിവിധ പ്രതിപക്ഷക്ഷികളോടുള്ള കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റൂക്കരുടെ നിലപാടിനെക്കുറിച്ച് പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഭാഗം — തികച്ചും വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്. റഷ്യയുടേയും അമേരിക്കയുടേയും പേരുകൾ അതിൽ ഇല്ലതന്നെ. റഷ്യ യൂറോപ്യൻ പ്രതിലോമശക്തികളുടെയെല്ലാം അവസാനത്തെ വൻകരുതൽശക്തിയായി നിലനില്ക്കുകയും അമേരിക്ക യൂറോപ്പിലെ അധികപ്പറായ തൊഴിലാളികളെ കുടിയേറിപ്പാർപ്പുവഴി സ്വയം ഉൾക്കൊള്ളുകയും ചെയ്തിരുന്ന കാലമായിരുന്നു അത്. ഇരുരാജ്യങ്ങളും യൂറോപ്പിന്റെ ആവശ്യത്തിനു വേണ്ടതായ അസംസ്കൃതസാധനങ്ങൾ ഒരുക്കിക്കൊടുക്കുകയും അതേസമയത്തു് അതിന്റെ വ്യവസായോൽപന്നങ്ങൾ ചിലവഴിക്കാനുള്ള കമ്പോളമായി വർത്തിക്കുകയും ചെയ്തു. അതുകൊണ്ട് അന്നു് ആ രണ്ടു രാജ്യങ്ങളും ഒരു നിലയ്ക്കല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരു നിലയ്ക്കു്, അന്നത്തെ യൂറോപ്യൻ വ്യവസ്ഥയുടെ നെടുംതൂണുകളായിരുന്നു.

“ഇന്നോ? സ്ഥിതി എത്ര വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു! യൂറോപ്പിൽനിന്നുള്ള കുടിയേറിപ്പാർപ്പുതന്നെയാണു് വടക്കെ അമേരിക്കയിൽ വമ്പിച്ച കാർഷികവികസനത്തിനു് വഴിവെച്ചതു്. അതിൽനിന്നു നേരിടേണ്ടിവരുന്ന മത്സരംകൊണ്ടു യൂറോപ്പിലെ വലുതും ചെറുതുമായ ഭൂവുടമവ്യവസ്ഥയുടെ അടിത്തറതന്നെ കലുങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണു്. ഇതിന്നുപുറമേ പടിഞ്ഞാറൻയൂറോപ്പിന്റെ, പ്രത്യേകിച്ചു് ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ, അതേവരെ നിലനിന്നുവന്നിരുന്ന വ്യവസായക്ഷത്തകയെ താമസംവിനാ പൊളിക്കുമാറു് അമേരിക്കയ്ക്കു് അതിന്റെ വ്യാവസായികവിഭവങ്ങളെ ഊർജ്ജിതമായി വിപുലമായ തോതിൽ ചൂഷണം ചെയ്യാൻ തൽഫലമായി കഴിഞ്ഞു. ഈ രണ്ടു സാഹചര്യങ്ങളും വിപ്ലവകരമാംവിധം അമേരിക്കയിൽത്തന്നെ ചില പ്രത്യാഘാതങ്ങളുളവാക്കുന്നു. ചെറുകിടയും ഇടത്തരവുമായ ഭൂവുടമസമ്പ്രദായം — അവിടത്തെ

രാഷ്ട്രീയസംഘടനയുടെയൊക്കെ അടിത്തറയിതാണ്—ക്രമേണ പട്ടകുറൻ ഭൂവുടമകളുടെ കിടമസ്ഥരത്തിന് ഇരയാകുന്നു; അതോടൊപ്പം വ്യവസായപ്രദേശങ്ങളിലാകട്ടെ, ആദ്യമായി, വമ്പിച്ച തൊഴിലാളിവർഗ്ഗവും ഭീമമായ മൂലധനകേന്ദ്രീകരണവും വളർന്നുവരുന്നു.

“പിന്നെ റഷ്യ! 1848-49-ലെ വിപ്ലവകാലത്തു യൂറോപ്പിലെ രാജാക്കന്മാരെല്ലാ, ബുർഷ്വാസിപോലും, ഉണർന്നുതുടങ്ങുകമാത്രം ചെയ്തിരുന്ന തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിൽ നിന്നുള്ള തങ്ങളുടെ ഒരു ഒരു മോക്ഷമായി ഉററുനോക്കിയിരുന്നത് റഷ്യൻ ഇടപെടലിനെയാണ്. സാർ യൂറോപ്യൻ പ്രതിലോമശക്തികളുടെ നായകനായി വിളംബരം ചെയ്യപ്പെട്ടു. എന്നാൽ ഇന്നാകട്ടെ അയാൾ വിപ്ലവത്തിന്റെ യുദ്ധത്തടവുകാരനായി ഗാച്ചിനയിൽ കഴിയുകയാണ്²³. റഷ്യ യൂറോപ്പിലെ വിപ്ലവപ്രവർത്തനത്തിന്റെ മുന്നണിയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

“ആധുനിക ബുർഷ്വാസ്വത്തുടമസ്ഥ്രാജ്യത്തിന്റെ വിനാശം അനിവാര്യവും ആസന്നവുമാണെന്നു പ്രഖ്യാപിക്കുകയെന്നതായിരുന്നു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ ലക്ഷ്യം. എന്നാൽ അതിവേഗം പെരുകിവരുന്ന മുതലാളിത്തക്കൊള്ളയ്ക്കും വളരുവാൻ തുടങ്ങുകമാത്രം ചെയ്യുന്ന ബുർഷ്വാഭൂവുടമവ്യവസ്ഥയ്ക്കും അഭിമുഖമായി പകുതിയിലേറെ നിലവും കൃഷിക്കാരുടെ പൊതുവുടമയിലാണെന്ന വസ്തുത നാം റഷ്യയിൽ കാണുന്നു. അപ്പോൾ ചോദ്യമിതാണ്: സാരമായി കോട്ടംതട്ടിയിട്ടുണ്ടെന്നിരിക്കിലും പ്രാചീന പൊതുഭൂവുടമയുടെ ഒരു രൂപമായ റഷ്യൻ ‘ബെ’ഷ്ചീന’യ്ക്ക് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പൊതുവുടമയെന്ന ഉയർന്ന രൂപത്തിലേക്ക് നേരിട്ട് നീങ്ങാൻ കഴിയുമോ; അതോ, നേരേമറിച്ചു, പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളുടെ ചരിത്രത്തിലുണ്ടായപോലെ അതിനും ഛിന്നഭിന്നമാവുകയെന്ന ഒരു പരിണാമദശയിലൂടെ ആദ്യം കടന്നുപോകേണ്ടിവരുമോ?

“ഇന്നത്തെ നിലയ്ക്കു ഇതിന്നു് ഒരൊറ്റ ഉത്തരമേ ഉള്ളൂ: ഷ്യൻവിപ്ലവം പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലെ തൊഴിലാളി വർഗ്ഗവിപ്ലവത്തിന്റെ മുന്നോടിയായവകയും അവ രണ്ടും അങ്ങനെ അന്യോന്യം പൂരണമായി ഭവിക്കുകയും ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ ഷ്യയിൽ ഇന്നു കാണുന്ന പൊതുഭൂവുടമസ്ഥപ്രദായം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് രൂപത്തിലേക്കുള്ള വികാസത്തിന്റെ തുടക്കമായി ഭവിക്കും.

ലണ്ടൻ,
ജനുവരി 21, 1882”

കാറൽ മാർക്സ്
ഫ്രെഡറിക് എംഗൽസ്

ഏതാണ്ടു് അതേകാലത്തു് ജനീവയിൽ ‘‘മാനിഫേസ്റ്റ് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റിച്ച്നി’’ എന്ന പുതിയൊരു പോളിഷ് പതിപ്പു് പുറത്തിറങ്ങുകയുണ്ടായി.

കൂടാതെ 1885-ൽ കോപ്പൻഹേഗനിയിലെ ‘‘സോഷ്യൽ ഡെമോക്രാറ്റിസ്റ്റ് ബിസ്റ്റിയൊത്തേക്’’ പുതിയൊരു ഡാനിഷ് പരിഭാഷ പ്രസിദ്ധം ചെയ്തു. നിർഭാഗ്യവശാൽ അതു തികച്ചും പൂർണ്ണമല്ല. പരിഭാഷകൻ, പ്രയാസം തോന്നിയതു കൊണ്ടാവണം, ചില പ്രധാനഭാഗങ്ങൾ വിട്ടുകളഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പുറമേ അശ്രദ്ധയുടെ സൂചനകളും അങ്ങിങ്ങായുണ്ടു്. അവയാണെങ്കിൽ അസുഖകരമാംവണ്ണം മുഴച്ചുനില്ക്കുന്നുമുണ്ടു്. കാരണം പരിഭാഷകൻ അല്പംകൂടി ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ പരിഭാഷ ഒന്നാന്തരമാകുമായിരുന്നുവെന്നു് ചെയ്തേടത്തോളം കൊണ്ടു് തെളിയുന്നു.

1886-ൽ ‘‘പാരിസ്സിൽനിന്നു പുറപ്പെടുന്ന’’ലെ സോസ്യലിസ്റ്റിൽ ഒരു പുതിയ ഫ്രഞ്ചുവിവർത്തനം പുറത്തുവന്നു. ഇതുവരെ കണ്ടതിൽവെച്ചു് ഏറ്റവും നല്ലതാണു് അതു്.

പ്രസ്തുത ഫ്രഞ്ചു പതിപ്പിൽനിന്നു് അതേ കൊല്ലം തന്നെ സ്പാനിഷിലേക്കു് പരിഭാഷപ്പെടുത്തുകയും അതു് ആദ്യം

മാഡ്രിഡിലെ ‘‘എൽ സോസ്യലിസ്റ്റാ’’യിലും പിന്നീട് ഒരു ലഘുലേഖയായും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയുണ്ടായി: ‘‘മാനിഫിയെസ്റ്റോ ഡെൽ പാർട്ടിഡോ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റാ’’ പോർ കാർലോസ് മാർക്സ് യ് എഫ്. എംഗൽസ്, മാഡ്രിഡ്, അഡ്മിനിസ്ട്രേഷ്യോൺഡി ‘‘എൽ സോസ്യലിസ്റ്റാ’’, ഹെർനാൻ കോർട്ടെസ്-8.

ഒരു രസമുള്ള സംഭവംകൂടി ഞാനിവിടെ പറയാം. 1887-ൽ മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ ആർമീനിയൻപരിഭാഷയുടെ ഒരു കയ്യെഴുത്തുപ്രതി കോൺസ്റ്റാണ്ടിനോപ്പിളിലെ ഒരു പ്രസാധകൻ നല്ലകയ്യുണ്ടായി. എന്നാൽ ആ നല്ല മനുഷ്യൻ മാർക്സിന്റെ പേരു വെച്ചു എന്തെങ്കിലും പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ ധൈര്യമില്ലായിരുന്നു. ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെ സ്ഥാനത്തു പരിഭാഷകന്റെ പേരു വെയ്ക്കണമെന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിർദ്ദേശം പരിഭാഷകൻ നിരസിക്കുകയാണുണ്ടായത്.

ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ഏറെക്കുറെ പിഴകളുള്ള അമേരിക്കൻ പരിഭാഷകൻ ഒന്നിനുപുറകെ മറ്റൊന്നായി പലതവണ മുദ്രണം ചെയ്യപ്പെട്ടതിനുശേഷം അവസാനം 1888-ൽ വിശ്വസനീയമായ ഒരു പരിഭാഷ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയത് എന്റെ സ്റ്റേഫിതൻ സാമുവൽ മൂറായിരുന്നു. ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ചേർന്ന് ഒരിക്കൽക്കൂടി പരിശോധിച്ചതിനുശേഷമേ കൈയെഴുത്തുപ്രതി പ്രസ്സിലേക്കയച്ചുള്ളൂ. അതിന്റെ പേരിതാണ്: ‘‘കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ മാനിഫെസ്റ്റോ’’ — കാറൽ മാർക്സ് ഫ്രെഡറിക് എംഗൽസ് കൂടി എഴുതിയത്. കുറിപ്പുകളോടുകൂടി ഫ്രെഡറിക് എംഗൽസ് പ്രസിദ്ധീകരണാർത്ഥം തയ്യാർചെയ്തത്. 1888, ലണ്ടൻ, വിലും റീവ്സ്, 185 ഫ്ളീറ്റ് സ്ട്രീറ്റ്, ഇ. സി. ആ പതിപ്പിനു ഞാൻ തയ്യാറാക്കിയ കുറിപ്പുകളിൽ ചിലതു ഇതിലും ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

മാനിഫെസ്റ്റോയ്ക്കു അതിന്റേതായ ഒരു ചരിത്രമുണ്ട്. ശാസ്ത്രീയ സോഷ്യലിസത്തിന്റെ മുന്നണി — അന്നത്

തുലോ. പരിമിതമായിരുന്നു — മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ പിറവിയെ ആവേശത്തോടെ സ്വാഗതം ചെയ്തു. (ആദ്യത്തെ മുഖപുരയിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള പരിഭാഷകളിൽനിന്നു ഈ സംഗതി തെളിയുന്നുണ്ട്.) എന്നാൽ അധികം താമസിയാതെ, 1848 ജൂണിൽ പാരീസ്സിലെ തൊഴിലാളികൾക്ക് നേരിട്ട പരാജയത്തോടുകൂടി തുടങ്ങിയ പിന്തിരിപ്പന്മാരുടെ മുന്നേറ്റത്തിന്റെ ഫലമായി മാനിഫെസ്റ്റോ പിൻതള്ളപ്പെടുകയും അവസാനം 1852 നവമ്പറിൽ²⁵ കൊളോൺ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റദ്ദാർ ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടതിനെത്തുടർന്നു “നിയമപ്രകാരം തന്നെ” ഭ്രഷ്ടാക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെ ഫെബ്റുവരി വിപ്ലവത്തോടുകൂടി ഉയർന്നുവന്ന തൊഴിലാളിപ്രസ്ഥാനം പൊതുരംഗത്തുനിന്ന് അപ്രത്യക്ഷമായതോടെ മാനിഫെസ്റ്റോയ്ക്കും പിന്നോട്ടടി സംഭവിച്ചു.

രേണവർഗ്ഗത്തിന്റെ അധികാരത്തിനെതിരായി പുതിയൊരാക്രമണം നടത്തത്തക്ക കരുത്തു് യൂറോപ്യൻ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം വീണ്ടും സംഭരിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ സർവ്വരാഷ്ട്രതൊഴിലാളിസംഘടന (ഇൻറർനാഷണൽ വർക്കിങ്ങ് മെൻസ് അസോസിയേഷൻ) ഉടലെടുത്തു. യൂറോപ്പിലേയും അമേരിക്കയിലേയും സമരസ്സന്നദ്ധരായ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗശക്തികളെയാകെ ഒരൊറ്റ വമ്പിച്ച സേനാനിരയിൽ ഒന്നിച്ചുണിനിരത്തുക എന്നതായിരുന്നു അതിന്റെ ലക്ഷ്യം. അതുകൊണ്ട് ആ സംഘടനയ്ക്ക് ആരംഭത്തിൽ മാനിഫെസ്റ്റോയിലടങ്ങിയിട്ടുള്ള തത്വങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽനിന്നു പ്രവർത്തനം തുടങ്ങുവാൻ നിർവ്വാഹമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇംഗ്ലീഷ് ടേഡ് യൂണിയനുകൾ, ഫ്രാൻസ്, ബൽജിയം, ഇറ്റലി, സ്വെഡൻ എന്നിവിടങ്ങളിലെ പ്രമുദോണനയായികൾ, ജർമ്മനിയിലെ ലസ്സാലെയുടെ അനുയായികൾ എന്നിവരുടെ നേർക്ക് വാതിൽ കൊട്ടിയടയ്ക്കാത്ത ഒരു പരിപാടി

---

²⁵ താൻ മാർക്സിന്റെ ശിഷ്യനാണെന്നും ആ നിലയ്ക്ക് മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിലകൊള്ളുന്നുവെന്നും ലസ്സാ

യാൺ അതിനുണ്ടാകേണ്ടിയിരുന്നത്. അതിവിദഗ്ദ്ധമാ
 യാൺ മാർക്സ് ഈ പരിപാടി — അതായത്, ഇൻറർനാ
 ഷണലിന്റെ നിയമാവലിയുടെ²⁶ ആമുഖം—തയാർ ചെയ്തത്.
 ബക്കുനിനും അരാജകവാദികളും കൂടി ഈ വസ്തുത അംഗീക
 രിക്കുന്നുണ്ട്. മാനിഫെസ്റ്റോയിലെ ആശയങ്ങളുടെ അന്ത്യ
 വിജയത്തിന് മാർക്സ് പൂർണ്ണമായും ആശ്രയിച്ചത്, കൂട്ടായ
 പ്രവർത്തനത്തിന്റേയും ചർച്ചകളുടേയും ഫലമായി തൊഴി
 ലാളിപഗ്നത്തിന് അവശ്യം കൈവന്നിരിക്കേണ്ട ബുദ്ധിപ
 രമായ വികാസത്തെയാണ്. മുതലാളിത്തത്തിനെതിരായ
 പോരാട്ടത്തിന്റെ ഗതിവിഗതികളിൽ നിന്നും ജയാപജയ
 ങ്ങളിൽനിന്നും — ജയത്തേക്കാളേറെ പരാജയത്തിൽനിന്നും
 —സമരംചെയ്യുന്ന ജനങ്ങൾക്ക് ഒരു കാര്യം ബോദ്ധ്യമാവാതെ
 തരമില്ലെന്നു വന്നു — തങ്ങൾ വിശ്വസിച്ചുപോന്നിരുന്ന സാർ
 വത്രികമായ ഒറ്റമൂലികൾ അപര്യാപ്തമാണെന്നും തൊഴിലാ
 ളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ മോചനത്തിനുള്ള യഥാർത്ഥ ഉപാധികളെ
 പറ്റി തികഞ്ഞ ധാരണ ആവശ്യമാണെന്നുമുള്ള സംഗതി.
 മാർക്സിന്റെ ഈ കാഴ്ചപ്പാട് ശരിയായിരുന്നു. 1864-ൽ
 ഇൻറർനാഷണൽ സ്ഥാപിച്ചപ്പോഴുണ്ടായിരുന്ന തൊഴിലാ
 ളിവർഗ്ഗം 1874-ൽ അതു പിരിഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്കും തീരെ
 മാറിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ലാറിൻരാജ്യങ്ങളിലെ പ്രൂ ടോൺ
 വാദഗതിയും ജർമ്മനിയിൽ പ്രത്യേകിച്ചും നിലനിന്നിരുന്ന
 ലസ്സാലിയൻവാദഗതിയും അന്ത്യശ്വാസം വലിക്കാൻ തുട
 ലെതന്നെ നേരിട്ട ഞങ്ങളോട് എല്ലാജ്യോഴും പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. എ
 ന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുയായികളിൽ ചിലർ ഒട്ടും അത്തര
 ത്തിലുള്ളവരായിരുന്നില്ല. ഗവൺമെന്റ് വായുയുടെ സഹായത്തോ
 ടുകൂടി നടത്തുന്ന ഉല്പാദകസഹകരണസംഘങ്ങൾ വേണമെന്ന അ
 ദ്ദേഹത്തിന്റെ ആവശ്യത്തിനപ്പുറം അവർ കടന്നിരുന്നില്ല; മാത്രമല്ല,
 അവർ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തെയാകെ ഗവൺമെന്റ്സഹായത്തെ അനുകൂ
 ലിക്കുന്നവരും സ്വയംസഹായത്തെ—സ്വാശ്രയശക്തിയെ — അനുകൂലി
 ക്കുന്നവരുമെന്ന രണ്ടു വിഭാഗമായി തിരിക്കുകയും ചെയ്തു. (എംഗൽ
 സിന്റെ കുറിപ്പ്.)

Manifest

der

Kommunistischen Partei.

Veröffentlicht im Februar 1848.

Proletarier aller Länder vereinigt euch.

London.

Gedruckt in der Office der „Bildungs-Gesellschaft für Arbeiter“

von F. C. Burghard.

46, LIVERPOOL STREET, BISHOPSGATE.

കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ പ്രഥമപതിപ്പിന്റെ
പുറം പട്ട.

ങ്ങിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. മാത്രമല്ല, ഇംഗ്ലണ്ടിലെ മുരത്ത യാ
 മാസ്ഥിതികടേഡ് യൂണിയനുകൾപോലും, “യൂറോപ്പിലെ
 സോഷ്യലിസത്തെ ഞങ്ങൾക്കു പേടിയില്ലാത്തതായിരിക്കുന്നു,”
 എന്ന് അവരുടെ സ്വാൻസികോൺഗ്രസ്സിലെ ചെയർമാൻ
 അധികൃതമായി പ്രസ്താവിക്കാവുന്ന ഒരു നിലയിലേക്ക് സാ
 വധാനം നീങ്ങിത്തുടങ്ങിയിരുന്നു. എന്നാൽ, വാസ്തവത്തിൽ
 1887 ആയപ്പോഴേയ്ക്കും യൂറോപ്പിലെ സോഷ്യലിസ
 മെന്നാൽ മാനിഫെസ്റ്റോയിൽ പ്രഖ്യാപിതമായ മിക്കവാ
 റും അതേ തത്വസംഹിതതന്നെയായിരുന്നു. ഇങ്ങനെ മാനി
 ഫെസ്റ്റോയുടെ ചരിത്രം ഒരതിർത്തിവരെ 1848-നു ശേഷമു
 ള്ള ആധുനിക തൊഴിലാളിവർഗ്ഗപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ചരി
 ത്രത്തെയാണ് പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നത്. ഇന്ന് സോഷ്യലി
 സ്റ്റ് സാഹിത്യങ്ങളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും പ്രചാരമുള്ളതും
 ഏറ്റവും സാർവ്വദേശീയതും സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളതുമായ പ്രസി
 ദ്ധീകരണം ഈ മാനിഫെസ്റ്റോ ആണെന്നതിൽ യാതൊരു
 സന്ദേഹവുമില്ല. സൈബീരിയതൊട്ട് കാലിഫോർണിയ
 വരെയുള്ള രാജ്യങ്ങളിലെ കോടാനുകോടി തൊഴിലാളികൾ
 ഇതിനെ തങ്ങളുടെ പൊതുപരിപാടിയാക്കി അംഗീകരിച്ചിട്ടു
 ണ്ടെന്നുള്ളതു് നിസ്സംശയമാണ്.

എങ്കിലും അതെഴുതിയ കാലത്തു് അതിനെ സോഷ്യലി
 സ്റ്റ് മാനിഫെസ്റ്റോ എന്ന് വിളിക്കാൻ ഞങ്ങൾക്കു നിർവ്വാഹ
 മില്ലായിരുന്നു. 1847-ൽ രണ്ടുകൂട്ടർ സോഷ്യലിസ്റ്റുകാ
 രായി ഗണിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ഒരു ഭാഗത്തു് പല തരത്തിലുള്ള
 സാങ്കല്പികസോഷ്യലിസ്റ്റ് സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ അനുയായികൾ
 — അവരിൽ പ്രധാനികൾ ഇംഗ്ലണ്ടിലെ ഓവൻപക്ഷക്കാരും
 ഫ്രാൻസിലെ ഫ്യൂറേവാദികളുമാണ്; രണ്ടു കക്ഷികളും
 ക്രമേണ നാമാവശേഷമാകാൻ തുടങ്ങിയിട്ടുള്ള ചെറുസംഘ
 ങ്ങളായി അന്നുതന്നെ ശോഷിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. മറ്റൊരുഭാഗത്താ
 ണെങ്കിൽ വിവിധതരം സാമൂഹ്യമുറിവൈദ്യന്മാർ. മുടക്കമു
 തലിന്നും. ലാത്തേന്നും. തെല്ലും ഫാനിതട്ടിക്കാതെ പലത

രത്തിലുള്ള ഒറ്റമൂലികളും പൊടിവിദ്യകളും പ്രയോഗിച്ചു സാമൂഹ്യരോഗങ്ങൾ മാറാനാഗ്രഹിക്കുന്നവരാണിവർ. ഈ രണ്ടു കൂട്ടരും തൊഴിലാളിപ്രസ്ഥാനത്തിനു പുറത്തു നില്ക്കുകയും സഹായത്തിനായി ‘‘അഭ്യസ്തവിദ്യ’’രുടെ വർഗ്ഗങ്ങളുടെ നേർക്കു് ഉററുനോക്കുകയുമാണു ചെയ്തിരുന്നതു്. വെറും രാഷ്ട്രീയവിപ്ലവം കൊണ്ടുമാത്രം കാര്യമാവില്ലെന്നു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടു കൊണ്ടു സമുദായത്തിന്റെ പരിപൂർണ്ണപരിവർത്തനം ആവശ്യപ്പെട്ട തൊഴിലാളിവിഭാഗം സ്വയം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് എന്ന പേർ കൈക്കൊണ്ടു. വെറുമൊരു വാസനാവിശേഷത്തിന്റെ സന്തതിയായ, പലപ്പോഴും അസംസ്കൃതവും പരുക്കൻമട്ടിലുള്ളതുമായ കമ്മ്യൂണിസമായിരുന്നു അതു്. എങ്കിലും രണ്ടു തരത്തിലുള്ള സാങ്കല്പികകമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സിദ്ധാന്തങ്ങൾ—ഹ്രാൻസിൽ കബേയുടെ ‘‘ഇക്കോറിയൻ’’ കമ്മ്യൂണിസവും ജർമ്മനിയിൽ വൈറ്റ് ലിങ്ങിന്റെ കമ്മ്യൂണിസവും—സൃഷ്ടിക്കത്തക്ക ശക്തി അതിനു് ഉണ്ടായിരുന്നു. 1847-ൽ സോഷ്യലിസം ഒരു ബുർഷ്വാപ്രസ്ഥാനവും കമ്മ്യൂണിസം തൊഴിലാളിവർഗ്ഗപ്രസ്ഥാനവുമായിരുന്നു. യൂറോപ്പിലെങ്കിലും സോഷ്യലിസത്തിനു തികഞ്ഞ ‘‘മാന്യത’’യുണ്ടായിരുന്നു; കമ്മ്യൂണിസത്തിന്റെ കാര്യമാകട്ടെ നേരെമറിച്ചുമായിരുന്നു. മാത്രമല്ല, ‘‘തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ മോചനം തൊഴിലാളിവർഗ്ഗംതന്നെ സാധിക്കേണ്ടതായ ഒരു കൃത്യമാണെ’’ന്ന ഉറച്ച ബോദ്ധ്യം ആദ്യം മുതൽക്കേ ഞങ്ങൾക്കു് ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ഈ രണ്ടു പേരുകളിൽ ഏതാണു് സ്വീകരിക്കേണ്ടതെന്ന കാര്യത്തിൽ ഞങ്ങൾക്കു സംശയമേ ഇല്ലായിരുന്നു; പിന്നീടു് ഈ പേർ നിരാകരിക്കണമെന്നു് ഞങ്ങൾക്കു് ഒരിക്കലും തോന്നിയിട്ടുമില്ല.

‘‘സർവ്വരാജ്യതൊഴിലാളികളേ, ഏകോപിക്കവിൻ!’’ നാല്പ്പത്തിരണ്ടു വർഷംമുമ്പു്, തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം സ്വന്തമായ ആവശ്യങ്ങളുമായി ആദ്യമായി മുന്നോട്ടുവന്ന ആ പാർലിസ്റ്റ് വിപ്ലവം തുടങ്ങുന്നതിനു തൊട്ടുമുമ്പു്, ഞങ്ങൾ ഈ വാക്കു

കുറേ ലോകസമക്ഷം പ്രഖ്യാപിച്ചപ്പോൾ കുറച്ചുപേരെ അതു ഏറ്റുപറയാൻ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ 1864 സെപ്റ്റംബർ 28-ാംനാൾ മിക്ക പാശ്ചാത്യയൂറോപ്യൻരാജ്യങ്ങളിലെ തൊഴിലാളികളും മഹനീയ സ്മരണകളുണർത്തുന്ന ആ സർവ്വരാഷ്ട്രതൊഴിലാളിസംഘടനയിൻകീഴിൽ ഏകോപിച്ചുനിന്നു. ശരിയാണ്, ആ സംഘടന ഒമ്പതു കൊല്ലമേ ജീവിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ അതു സൃഷ്ടിച്ച ലോകതൊഴിലാളികളുടെ ശാശ്വതൈക്യം ഇന്നും ജീവിക്കുന്നു; അഭൂതപൂർവ്വമായ വീരോദ്യം ഓജസ്സോടുകൂടി ജീവിക്കുന്നു. ഇക്കാലം അതിനു ഏറ്റവും നല്ല സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, ഇന്നു ഞാൻ ഈ വരികൾ കുറിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ യൂറോപ്പിലേയും അമേരിക്കയിലേയും തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം തങ്ങളുടെ സമരശക്തികളെക്കുറിച്ച് പുനരവലോകനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ആ സമരശക്തികൾ ഇന്നാദ്യമായി ഒരേ ഒരു അടിയന്തിരാവശ്യത്തിനുവേണ്ടി ഒരേ ഒരു കൊടിക്കീഴിൽ നിന്നു പൊരുന്ന ഒരേ ഒരു സൈനികവ്യൂഹമായി സംഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എട്ടുമണിക്കൂർ ജോലി നിയമനിർമ്മാണംവഴി നടപ്പാക്കണമെന്നതാണ് അവരുടെ അടിയന്തിരാവശ്യം. 1866-ൽ കൂടിയ ഇൻറർനാഷണലിന്റെ ജനീവായോഗം വീണ്ടും 1889-ലെ പാരീസ് തൊഴിലാളികോൺഗ്രസ്സും ഈ ആവശ്യം പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. എല്ലാ രാജ്യങ്ങളിലേയും തൊഴിലാളികൾ ഇന്ന് ഏകോപിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്ന അനിഷേധ്യയാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ നേർക്കു മുതലാളികളുടേയും ഭൂവടമകളുടേയും കൺതുറപ്പിക്കുവാൻ തൊഴിലാളികളുടെ ഈ സമരസന്നാഹം പര്യാപ്തമാണ്.

സ്വന്തം കണ്ണുകൊണ്ടുതന്നെ ഈ കാഴ്ച കാണുവാൻ മാർക്സുകൂടി എന്നോടൊപ്പം ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ!

ലണ്ടൻ, എഫ്. എം. ഗൽസ്
 മേയ് 1, 1890

1892-ലെ പോളിഷ് പതിപ്പിനുള്ള

മുഖവുര*

കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ പുതിയൊരു പോളിഷ് പതിപ്പ് ആവശ്യമായിരിക്കുന്നുവെന്ന സംഗതി പല നിഗമനങ്ങളിലുമെത്താൻ സഹായിക്കുന്നു.

ഒന്നാമത്, മാനിഫെസ്റ്റോ ഇയിടെയായി യൂറോപ്പിലെ വൻകിടവ്യവസായത്തിനുമായിട്ടുള്ള വളർച്ചയുടെ ഒരു സൂചികയെന്നവണ്ണമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെന്നതു ശ്രദ്ധേയമാണ്. ഏതൊരു രാജ്യത്തും വൻകിടവ്യവസായത്തിന്റെ വളർച്ചയ്ക്ക് ആനുപാതികമായി, ഉടമവർഗ്ഗങ്ങളുമായ ബന്ധത്തിൽ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗമെന്ന സ്ഥിതിയാണ് തങ്ങളുടേതെന്നതിനെക്കുറിച്ച് വിജ്ഞാനം സിദ്ധിക്കണമെന്ന ആവശ്യം ആ രാജ്യത്തെ തൊഴിലാളികൾക്കിടയിൽ വർദ്ധിച്ചുവരുന്നു; സോഷ്യലിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനം അവർക്കിടയിൽ പടർന്നുപിടിക്കുന്നു; അതോടെ മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ ആവശ്യം വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അങ്ങനെ ഓരോ ഭാഷയിലും പ്രചരിക്കുന്ന മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ പ്രതികളുടെ എണ്ണത്തിൽനിന്നും അതതു രാജ്യത്തെ തൊഴിലാളിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സ്ഥിതി മാത്രമല്ല അവിടത്തെ വൻകിടവ്യവസായത്തിന്റെ വികാസത്തിന്റെ നിലവാരം കൂടി ഏറെക്കുറെ ശരിയായി അളന്നു തിട്ടപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

---

*പോളിഷ് പതിപ്പിനുള്ള മുഖവുര ഇവിടെ കൊടുത്തിട്ടുള്ളത് ജർമ്മൻ മൂലത്തിൽനിന്നുമുള്ള വിവർത്തനമാണ്.

ഇതനുസരിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ ഈ പുതിയ പോളിഷ് പതിപ്പ് പോളിഷ് വ്യവസായത്തിന്റെ നിസ്തർക്ക പുരോഗതിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. പത്തുകൊല്ലത്തിനപ്പുറം പ്രസിദ്ധീകൃതമായ ഇതിനുമുമ്പുള്ള പതിപ്പിനുശേഷം ഈ പുരോഗതിയുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നതിൽ യാതൊരു സംശയവുമില്ല. പോളിഷ് രാഷ്ട്രം, കോൺഗ്രസ്സ് പോളണ്ടു²⁸, റഷ്യൻ സാമ്രാജ്യത്തിലെ വമ്പിച്ച വ്യവസായമേഖലയായിരിക്കുന്നു. റഷ്യയിലെ വൻകിടവ്യവസായം അങ്ങിങ്ങായി ചിന്നിച്ചിതറിയാണു കിടക്കുന്നത്: ഒരുഭാഗം ഫിന്നിഷ് ഉൾക്കടലിനു ചുറ്റിലും, മറ്റൊരുഭാഗം മദ്ധ്യഭാഗത്തും (മോസ്കോ, വ്ളദീമിർ എന്നിവിടങ്ങളിൽ) മൂന്നാമതൊന്നു ബ്ലാക്ക്-ആസോവ് കടൽത്തീരങ്ങളിലും, ഇനിയും വേറെ ചിലതു മറ്റിടങ്ങളിലായും സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. പോളിഷ് വ്യവസായങ്ങളാകട്ടെ, താരതമ്യേന ഒരു ചെറിയ പ്രദേശത്തു് തിങ്ങിനിൽക്കുകയും അത്തരം കേന്ദ്രീകരണത്തിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന നന്മതിന്മകൾ ഒരുപോലെ അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അവയുമായി മത്സരിക്കുന്ന റഷ്യൻ വ്യവസായികൾ പോളണ്ടുകാരെ റഷ്യക്കാരായി മാറാൻ അതിയായി ആഗ്രഹിക്കുന്ന അതേ സമയത്തുതന്നെ പോളണ്ടിനെതിരായി സംരക്ഷണച്ചുകും ആവശ്യപ്പെടുകയും അങ്ങനെ പോളിഷ് വ്യവസായത്തിന്റെ മേന്മയെ അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കേന്ദ്രീകരണത്തിന്റെ ദോഷങ്ങൾ—അവ പോളിഷ് വ്യവസായികളേയും റഷ്യൻ ഗവണ്മെണ്ടിനേയും ഒരുപോലെ ബാധിക്കുന്നു—സോഷ്യലിസ്റ്റാശയങ്ങൾ പോളിഷ് തൊഴിലാളികൾക്കിടയിൽ അതിവേഗം പ്രചരിക്കുന്നതിലും അവിടത്തെ തൊഴിലാളികൾ മാനിഫെസ്റ്റോ കൂടുതൽ കൂടുതൽ ആവശ്യപ്പെടുന്നതിലും തെളിഞ്ഞുകാണാവുന്നതാണ്.

എന്നാൽ റഷ്യയുടേതിനെ കവച്ചുവെയ്ക്കുമാറു് പോളിഷ് വ്യവസായത്തിന്നുണ്ടായിരിക്കുന്ന ഈ ദുരപുരോഗതി, മറ്റൊരുതരത്തിൽ, പോളിഷ് ജനതയുടെ അക്ഷീണമായ ജീ

വസ്തിന്റെ പുതിയൊരു തെളിവും അവരുടെ ദേശീയസ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ പുനസ്ഥാപനം ആസന്നമാണെന്നതിന് പുതിയൊരു ഉറപ്പാകുന്നു. പോളണ്ടുവീണ്ടും സ്വാതന്ത്ര്യവും സുശക്തവുമാകുകയെന്നതു പോളണ്ടുകാരെ മാത്രമല്ല, നമ്മെയെല്ലാവരെയും ബാധിക്കുന്ന കാര്യമാണ്. യൂറോപ്യൻ രാഷ്ട്രങ്ങളിലോരോന്നിനും പരിപൂർണ്ണസ്വയംഭരണാധികാരം സിദ്ധിച്ചാലേ അവ തമ്മിൽ ആത്മാർത്ഥമായ സാർവ്വദേശീയസഹകരണം സാധ്യമാകൂ. 1848-ലെ വിപ്ലവം വാസ്തവത്തിൽ ചെയ്തത്, തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ കൊടിക്കീഴിൽ, തൊഴിലാളിപ്പോരാളികളെക്കൊണ്ടു ബൂർഷ്വാസിയുടെ ജോലി നടത്തിക്കുമാത്രമായിരുന്നു; അതേസമയം ആ വിപ്ലവത്തിന്റെ വിൽപ്പനം നടപ്പിലാക്കാൻ ചുമതലപ്പെടുത്തപ്പെട്ടവരായ ലൂയി ബോണപ്പാർട്ടും ബിസ്മാർക്കും²⁹ വഴി അത് ഇററലിക്കും ജർമ്മനിക്കും ഹംഗറിക്കും സ്വാതന്ത്ര്യം നേടിക്കൊടുത്തു. എന്നാൽ 1792 മുതൽ ഈ മൂന്നു രാജ്യങ്ങളുംകൂടി ചെയ്തതിലേറെ വിപ്ലവത്തിനുവേണ്ടി പ്രയത്നിച്ച പോളണ്ടിനു 1863-ൽ അതിനേക്കാൾ പതിന്മടങ്ങ് ശക്തിയുള്ള റഷ്യയ്ക്കെതിരെ ഒറ്റയ്ക്കു നിൽക്കുകയും അങ്ങനെ സ്വന്തം കഴിവിനെമാത്രം ആശ്രയിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. പ്രഭുവർഗ്ഗത്തിനു പോളണ്ടിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ നിലനിർത്താനോ വീണ്ടെടുക്കാനോ കഴിഞ്ഞില്ല. ബൂർഷ്വാസിക്ക് ഇന്ന് ഈ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ തീരെ താൽപര്യമില്ലെന്നു പറഞ്ഞാൽ അത് ഒട്ടുമധികമാവില്ല; എങ്കിലും യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളുടെ ഹൃദയംഗമമായ സഹകരണത്തിന് അത് അത്യാവശ്യമാണ്. പോളണ്ടിലെ യുവതൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനേ ആ സ്വാതന്ത്ര്യം വീണ്ടെടുക്കുവാൻ സാധ്യമാകൂ; അവരുടെ കൈയിൽ അതു സുരക്ഷിതവുമാണ്. പോളിഷ് തൊഴിലാളികൾക്കെന്നപോലെതന്നെ യൂറോപ്പിലെ മറ്റു തൊഴിലാളികൾക്കും പോളണ്ടിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യം ആവശ്യമാണ്.

ലണ്ടൻ,

ഫെബ്രുവരി 10, 1892

എഫ്. എം. ഗൽസ്

1893-ലെ ഇറാലിയൻപതിപ്പിനുള്ള മുഖവുര

ഇറാലിയൻ വായനക്കാർക്കു്

മിലാനിലേയും ബർലിനിലേയും വിപ്ലവങ്ങൾ നടന്ന ഏതാണ്ടേദിവസം തന്നെയാണു്—1848 മാർച്ച് 18-ാംന—
— കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മാനിഫെസ്റ്റോ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതെന്നു പറയാം. ഈ സായുധകലാപങ്ങൾ നടന്ന രാജ്യങ്ങളിൽ ഒന്നു യൂറോപ്പിന്റേയും മറ്റേതു് മെഡിറ്ററേനിയന്റേയും മദ്ധ്യത്തിലാണു് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതു്. അതേവരെ ആഭ്യന്തരകലഹവും വിഭജനവും നിമിത്തം അവശരായിരുന്ന ഈ രണ്ടു രാജ്യങ്ങളും വിദേശമേധാവിത്വത്തിൻകീഴിൽ കഴിയുകയായിരുന്നു. ഇറാലി ആസ്ട്രിയൻ ചക്രവർത്തിക്കു കീഴ്പ്പെട്ടെങ്കിൽ ജർമ്മനി കൂടുതൽ പരോക്ഷമെങ്കിലും അത്രതന്നെ ഫലപ്രദമായ റഷ്യൻ സാർവ്വഭൗമത്തിയുടെ നുകത്തിൻകീഴിലാണു് അടിപെട്ടതു്. 1848 മാർച്ച് 18-ന്റെ അനന്തരഫലങ്ങൾ ജർമ്മനിയേയും ഇറാലിയേയും ഈ അപമാനത്തിൽ നിന്നു വിമുക്തമാക്കി; 1848-നും 1871-നും ഇടയ്ക്കു ഈ രണ്ടു മഹാരാജ്യങ്ങളും പുനഃസംഘടിപ്പിക്കപ്പെടുകയും ഏതെങ്കിലും തരത്തിൽ വീണ്ടും സ്വന്തം കാലുകളിന്മേൽ നിൽക്കുമാറാകുകയും ചെയ്തുവെങ്കിൽ, അതിന്നു കാരണം, കാരൽ മാർക്സ് പറയാറുള്ളതുപോലെ 1848-ലെ വിപ്ലവത്തെ അടിച്ചമർത്തിയ അതേ ആളുകൾതന്നെ വാസ്തവത്തിൽ,

അവരുടെ ഉദ്ദേശത്തിനു വിപരീതമായി, ആ വിപ്ലവത്തിന്റെ വിൽപ്പനം നടപ്പിലാക്കാൻ അധികാരപ്പെടുത്തപ്പെട്ടവരായിരുന്നുവെന്നതാണ്.

ആ വിപ്ലവം എല്ലായിടത്തും തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ പ്രവൃത്തിയായിരുന്നു. ബാരിക്കേഡുകൾ ഉയർത്തിയതും സ്വന്തം ജീവരക്തം നൽകിയതും അവരായിരുന്നു. ഗവർണ്മെണ്ടിനെ മറിച്ചിടുമ്പോൾ ബൂർഷ്വാഭരണത്തെത്തന്നെ അട്ടിമറിക്കണമെന്ന വ്യക്തമായ ലക്ഷ്യം പാരീസ്സിലെ തൊഴിലാളികൾക്കു മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. തങ്ങളുടെ വർഗ്ഗവും ബൂർഷ്വാസിയും തമ്മിലുള്ള അനിവാര്യമായ വൈരുദ്ധ്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധവും അവർക്കുണ്ടായിരുന്നു. എന്നിരുന്നാൽത്തന്നെയും സാമൂഹ്യപുനർനിർമ്മാണം സാധ്യമാകത്തക്ക നിലയിൽ രാജ്യത്തിന്റെ സാമ്പത്തികപുരോഗതിയോ ഹ്രസ്വതൊഴിലാളികളുടെ സാംസ്കാരികവളർച്ചയോ എത്തിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് വിപ്ലവത്തിന്റെ ഫലമനുഭവിച്ചത് മുതലാളിവർഗ്ഗമായിരുന്നെന്ന് അവസാനവിശകലനത്തിൽ കാണാം. മറ്റു രാജ്യങ്ങളിൽ, ഇറ്റലി, ജർമ്മനി, ആസ്ത്രിയ എന്നിവിടങ്ങളിൽ, തൊഴിലാളികൾ ആദ്യംമുതലേ ബൂർഷ്വാസിയെ അധികാരത്തിലേറുക മാത്രമേ ചെയ്തിട്ടുള്ളൂ. എന്നാൽ, ദേശീയസ്വാതന്ത്ര്യം കൂടാതെ ബൂർഷ്വാസിക്ക് ഒരു രാജ്യത്തിലും ഭരിക്കുവാൻ സാധ്യമല്ല. അതുകൊണ്ട് ഇറ്റലി, ജർമ്മനി, ഹങ്കറി എന്നീ രാജ്യങ്ങൾക്ക് 1848-ലെ വിപ്ലവത്തെത്തുടർന്ന് അതുവരെ ഇല്ലാതിരുന്ന ഐക്യവും സ്വയംഭരണാധികാരവും കൈവരാതെ തരമില്ലെന്നുവന്നു. പോളണ്ടും അതേ മാർഗ്ഗം പിന്തുടരുന്നതാണ്.

അപ്പോൾ 1848-ലെ വിപ്ലവം ഒരു സോഷ്യലിസ്റ്റ് വിപ്ലവമായിരുന്നില്ലെങ്കിലും അതിനു വഴി തുറക്കുകയും കളമൊരുക്കുകയും ചെയ്തു. എല്ലാ രാജ്യങ്ങളിലും വൻകിടവ്യവസായങ്ങൾക്ക് പ്രോത്സാഹനം നൽകിയതു നിമിത്തം കഴിഞ്ഞ നാല്പത്തഞ്ചു വർഷങ്ങൾക്കിടയിൽ ബൂർഷ്വാ ഭരണം

എവിടെയും വിപുലവും കേന്ദ്രീകൃതവും പ്രബലവുമായ ഒരു തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തെ സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുകയാണ്. അങ്ങനെ ബുർഷ്വാസി, മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ ഭാഷയിൽ പറഞ്ഞാൽ, അതിന്റെതന്നെ ശവക്കുഴി തോണ്ടുന്നവരെ വളർത്തിക്കൊണ്ടു വന്നു. സ്വയംഭരണാവകാശവും ഐക്യവും ഓരോ രാജ്യത്തിനും വീണ്ടുകിട്ടാതെ, തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനു സാർവ്വദേശീയൈക്യം നേടുവാനോ ഈ രാജ്യങ്ങൾക്കു പൊതുലക്ഷ്യത്തെ മുൻനിർത്തി സമാധാനപരവും ബുദ്ധിപൂർവ്വകവുമായി സഹകരിക്കുവാനോ സാദ്ധ്യമല്ല. ഇറലി, ഹങ്കറി, ജർമ്മനി, പോളണ്ട്, റഷ്യ എന്നിവിടങ്ങളിലെ തൊഴിലാളികൾക്കു സാർവ്വദേശീയമായി യോജിച്ചുകൊണ്ട് എന്തെങ്കിലും പ്രവർത്തിക്കാൻ 1848-നുമുമ്പുള്ള രാഷ്ട്രീയപരിതസ്ഥിതിയിൽ സാധിക്കുമായിരുന്നുവോ എന്നൊന്നു വിഭാവനം ചെയ്തുകൊണ്ടുകൊൾക!

അതുകൊണ്ട് 1848-ൽ നടത്തിയ സമരങ്ങൾ നിഷ്ഫലമായിട്ടില്ല. ആ വിപ്ലവകാലഘട്ടത്തിൽനിന്നു നമ്മെ വേർതിരിക്കുന്ന നാല്പത്തഞ്ചു കൊല്ലങ്ങൾ വെറുതെ വന്നു പോയവയുമല്ല. അവയുടെയെല്ലാം ഫലങ്ങൾ പകപായി വരികയാണ്. ഈ മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ പ്രഥമപ്രസിദ്ധീകരണം സാർവ്വദേശീയവിപ്ലവത്തിനു് എങ്ങനെയായിരുന്നുവോ അതുപോലെ ഈ പരിഭാഷയുടെ പ്രസിദ്ധീകരണം ഇറലിയിലെ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ വിജയത്തിനുള്ള ശുഭശക്തമായിത്തീരട്ടെ എന്നു മാത്രമെ എന്നിക്കാശംസിക്കുവാനുള്ളൂ.

കഴിഞ്ഞ കാലത്തു മുതലാളിത്തം നിർവ്വഹിച്ച വിപ്ലവകരമായ പങ്കിനോടു് മാനിഫെസ്റ്റോയിൽ തികച്ചും നീതി കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒന്നാമത്തെ മുതലാളിത്തരാജ്യം ഇറലിയായിരുന്നു. ഇറലിയുടെ സന്താനവും പരമോന്നതനുമായ ഭാനേയാണ് — മദ്ധ്യകാലകവികളിൽ അവസാനത്തേതും ആധുനിക കവികളിൽ ആദ്യത്തേതുമായിരുന്നു അദ്ദേഹം —

ഫ്യൂഡൽമധ്യകാലത്തിന്റെ അന്ത്യവും ആധുനികമുതലാളിത്തത്തിന്റെ ആരംഭവും കുറിച്ചത്. 1300-ലെ നവോല്പാദനം ഇന്നും പുതിയൊരു ചരിത്രകാലഘട്ടം ആസന്നമായിരിക്കുന്നു. ഈ പുതിയ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗകാലഘട്ടത്തിന്റെ ഉദയമുൾക്കൊള്ളുന്ന പുതിയൊരു ദാതാവിനെ ഇറക്കി നമുക്കു പ്രദാനം ചെയ്യുമോ?

ലണ്ടൻ,
ഫെബ്രുവരി 1, 1893

ഫ്രെഡറികു എംഗൽസു

കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മാനിഫെസ്റ്റോ

യൂറോപ്പിനെ ഒരു ഭൂതം ബാധിച്ചിരിക്കുന്നു — കമ്മ്യൂണിസത്തിന്റെ ഭൂതം. ഈ ഭൂതത്തെ ആട്ടിപ്പറ്റത്താക്കാൻ വേണ്ടി യൂറോപ്പിലെ പഴമയുടെ ശക്തികളെല്ലാം — പോപ്പും സാർവ്വത്രികവർത്തിയും, മെററർനിക്കും, ഗിസോവും³⁰, ഫ്രഞ്ച് റാഡിക്കൽ കക്ഷിക്കാരും, ജർമ്മൻ പോലീസ് ചാരന്മാരുമെല്ലാം — ഒരു പാവനസഖ്യത്തിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്.

അധികാരത്തിലിരിക്കുന്ന കക്ഷി പ്രതിപക്ഷത്തെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് എന്നു വിളിച്ച് അധിക്ഷേപിക്കാത്ത രാജ്യം ഏതാണുള്ളത്? തങ്ങളേക്കാളധികം പുരോഗമനവാദികളായ എതിർപക്ഷക്കാരേയും അതുപോലെതന്നെ പിന്തിരിപ്പന്മാരായ തങ്ങളുടെ വിരോധികളേയും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റെന്നു വിളിച്ച് അധിക്ഷേപിച്ചിട്ടില്ലാത്ത പ്രതിപക്ഷമെങ്ങാണുള്ളത്?

ഇതിൽനിന്നു രണ്ടു സംഗതികൾ വ്യക്തമാകുന്നുണ്ട്.

കമ്മ്യൂണിസംതന്നെ ഒരു ശക്തിയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നുവെന്ന് യൂറോപ്പിലെ എല്ലാ ശക്തികളും അംഗീകരിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

കമ്മ്യൂണിസം റൂകാർ തങ്ങളുടെ അഭിപ്രായങ്ങളും തങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യങ്ങളും തങ്ങളുടെ ആശയഗതികളും പരസ്യമായി ലോകസമക്ഷം പ്രഖ്യാപിക്കുകയും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റിന്മാരിയെ ക്ഷുഭിപ്പിച്ചുള്ള ഈ മുത്തശ്ശിക്കുമയ്ക്കു പാർട്ടിയുടെ സ്വന്തമായൊ

ൽ മാനിഫെസ്റ്റോ വഴി മറുപടി പറയുകയും ചെയ്യേണ്ട കാലം അതിക്രമിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഈ ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി നാനാദേശക്കാരായ കമ്മ്യൂണിസറ്റ് റദ്ദാർ ലണ്ടനിൽ സമ്മേളനംചേർന്ന് ഇംഗ്ലീഷ്, ഫ്രഞ്ച്, ജർമ്മൻ, ഇറ്റാലിയൻ, ഫ്ളെമിഷ്, ഡാനിഷ് എന്നീ ഭാഷകളിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെടുന്നതിനുവേണ്ടി താഴെക്കാട്ടുള്ള മാനിഫെസ്റ്റോ തയ്യാറാക്കിയിരിക്കുന്നു.

ബൂർഷാകളും തൊഴിലാളികളും^a

നാളിതുവരെ നിലനിന്നിട്ടുള്ള എല്ലാ സമുദായങ്ങളുടേയും ചരിത്രം^b വർഗ്ഗസമരത്തിന്റെ ചരിത്രമാണ്.

സ്വതന്ത്രനും അടിമയും, കലീനനും ഹീനനും, ജന്മി

a സാമൂഹ്യാല്ലാഭനോപകരണങ്ങളുടെ ഉടമകളും കൂലിവേലയെടുപ്പിക്കുന്നവരുമായ ആധുനികമുതലാളിവർഗ്ഗത്തെയാണ് ബൂർഷാസി എന്നതുകൊണ്ട് ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഉല്ലാഭനോപകരണങ്ങൾ സ്വന്തമായി ഇല്ലാത്തതിനാൽ ഉപജീവനാർത്ഥം തങ്ങളുടെ അധ്വാനശക്തി വില്പിക്കേണ്ടിവരുന്ന ആധുനികകൂലിവേലക്കാരുടെ വർഗ്ഗത്തെയാണ് തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. (1888-ലെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പിനുള്ള എംഗൽസിന്റെ കുറിപ്പ്.)

b അതായത്, ലിഖിതചരിത്രം മുഴുവൻമെന്നർത്ഥം. മനുഷ്യസമുദായത്തിന്റെ ലിഖിതചരിത്രത്തിനുമുമ്പുള്ള സാമൂഹ്യഘടനയെ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ 1847-ൽ മിക്കവാറും അജ്ഞാതമായിരുന്നു. പിന്നീട് ഫക്സ് ത് ഹൗസൻ³¹ പൊതുഭൂമുടമസ്ഥനായ റഷ്യയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നതായി കണ്ടെത്തി. ചരിത്രത്തിൽ ടൂടോണിക് വംശങ്ങളുടെയെല്ലാം ഉത്ഭവം ഈ പൊതുവുടമയെന്ന സാമൂഹ്യാടിത്തറയിൽ നിന്നാണെന്ന് മൗറർ³² തെളിയിച്ചു. അങ്ങനെ ഇന്ത്യ മുതൽ ഏർലണ്ടുവരെയുള്ള രാജ്യങ്ങളിലെല്ലാം സമുദായത്തിന്റെ അതിപ്രാചീനരൂപം ഗ്രാമസമുദായങ്ങളായിരുന്നു, അല്ലെങ്കിൽ ആയിരുന്നിരിക്കണം, എന്നു ക്രമേണ തെളിഞ്ഞു. ഗോത്രങ്ങളുടെ യഥാർത്ഥസ്വഭാവത്തേയും വർഗ്ഗം അഥവാ വംശവുമായി അവയ്ക്കുള്ള ബന്ധത്തേയും സംബന്ധിച്ച മോർഗൻ³³ വിജയകരവും അതിപ്രധാനവുമായ കണ്ടുപിടുത്തത്തോ

യും അടിയാനും, ഗിൽഡ് മാസ്റ്ററും വേലക്കാരനും — ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ മർദ്ദകനും മർദ്ദിതനും — തീരാവൈരികളായി നിന്ന്, ചിലപ്പോൾ ഒളിഞ്ഞും ചിലപ്പോൾ തെളിഞ്ഞും ഇടതടവില്ലാതെ പോരാട്ടം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. സമുദായത്തിന്റെയൊക്കെയുള്ള വിപ്ലവകരമായ പുനസ്സംഘടനയിലോ മത്സരിക്കുന്ന വർഗ്ഗങ്ങളുടെ പൊതുനാശത്തിലോ ആണ് ഈ പോരാട്ടം ഓരോ അവസരത്തിലും ചെന്നെത്തിയിട്ടുള്ളത്.

പരിത്രത്തിന്റെ ആദ്യകാലഘട്ടങ്ങൾ പരിശോധിച്ചാൽ നമുക്കു കാണാൻ കഴിയും, മിക്കവാറും എല്ലായിടത്തും ആഭിജാത്യത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള അനേകമനേകം അവാന്തരവിഭാഗങ്ങളാൽ കെട്ടുപിണഞ്ഞ ഒന്നായിരുന്നു പഴയ സാമൂഹ്യഘടനയെന്ന്. പുരാതനറോമിൽ പട്രീഷ്യൻസ് (ക്ലീനർ), നൈറുകൾ (യോധന്മാർ), പ്ലീബിയന്മാർ (ഹീനർ), അടിമകൾ എന്നിവരുണ്ടായിരുന്നു. മദ്ധ്യയുഗത്തിലാകട്ടെ നാടുവാഴിപ്രഭുക്കൾ, കീഴ്പ്രഭുക്കൾ, ഗിൽഡ് മാസ്റ്റർമാർ, വേലക്കാർ, അപ്രെന്റീസുകൾ, അടിയാന്മാർ എന്നിങ്ങനെ പലരുമുണ്ടായിരുന്നു; മിക്കവാറും ഈ എല്ലാ വർഗ്ഗങ്ങളിലും പലപല ഉൾപിരിവുകളുമുണ്ടായിരുന്നുതാനും.

ടക്സി ഈ പ്രാചീന കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സമുദായത്തിന്റെ ആഭ്യന്തരഘടനയുടെ സവിശേഷരൂപം തുലോം വ്യക്തമാക്കപ്പെട്ടു. ഈ പ്രാചീനഗ്രാമവ്യവസ്ഥയുടെ വിനാശത്തോടുകൂടി സമുദായം വ്യത്യസ്തങ്ങളും പിന്നീട് വിരുദ്ധങ്ങളുമായ വർഗ്ഗങ്ങളായി വേർപിരിയുവാൻ തുടങ്ങുന്നു. “കടം ബത്തിന്റേയും സ്വകാര്യസ്വത്തിന്റേയും ഭരണകൂടത്തിന്റേയും ഉത്ഭവം” എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഞാൻ ഈ വിനാശത്തിന്റെ ഗതിക്രമത്തെ വരച്ചു കാണിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. (1888-ലെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പിനുള്ള എംഗൽസിന്റെ കുറിപ്പ്.)

c ഗിൽഡ് മാസ്റ്റർ അഥവാ ഒരു ഗിൽഡിലെ പൂർണ്ണമെമ്പർ; അയാൾ ഗിൽഡിനകത്തെ മേസ്ത്രിയായിരുന്നു, ഗിൽഡിന്റെ തലവനായിരുന്നില്ല. (1888-ലെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പിനുള്ള എംഗൽസിന്റെ കുറിപ്പ്.)

ചീഞ്ഞുനശിച്ച നാടുവാഴിത്തസമുദായത്തിൽനിന്നു മുളയെടുത്ത ഇന്നത്തെ ബൂർഷ്വാസമുദായം വർഗ്ഗവൈരുദ്ധ്യങ്ങൾ ഇല്ലായ്മചെയ്തിട്ടില്ല. പഴയ വർഗ്ഗങ്ങളുടേയും മർദ്ദനസമ്പ്രദായങ്ങളുടേയും സമരരീതികളുടേയും സ്ഥാനത്തു പുതിയ വർഗ്ഗങ്ങളും പുതിയ മർദ്ദനസമ്പ്രദായങ്ങളും പുതിയ സമരരീതികളും സൃഷ്ടിക്കുകമാത്രമാണത്ര ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.

എന്നാൽ, നമ്മുടെ കാലഘട്ടത്തിന് — ബൂർഷ്വാ കാലഘട്ടത്തിന് — ഇതൊരു സവിശേഷസ്വഭാവമുണ്ട്: അതു വർഗ്ഗവൈരുദ്ധ്യങ്ങൾ ലഘൂകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. സമുദായമാകെത്തന്നെ രണ്ടു ഗംഭീരശത്രുപാളയങ്ങളായി, പരസ്പരം അഭിമുഖമായിനിൽക്കുന്ന രണ്ടു വൻവർഗ്ഗങ്ങളായി — ബൂർഷ്വാസിയും തൊഴിലാളിവർഗ്ഗവുമായി — കൂടുതൽ കൂടുതൽ ചേരിപിരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.

മധ്യയുഗത്തിലെ അടിച്ചാളരിൽനിന്നാണ് ആദ്യകാലത്തെ സ്വതന്ത്രനഗരവാസികൾ ഉയർന്നുവന്നത്. ഈ നഗരവാസികളിൽനിന്നാണ് ഇന്നത്തെ ബൂർഷ്വാവർഗ്ഗം മുളച്ചുപൊന്തിയത്.

അമേരിക്കൻ വൻകര കണ്ടുപിടിച്ചതും ആഫ്രിക്കൻ മനമ്പു ചുറ്റാൻ കഴിഞ്ഞതും ഉയർന്നുവന്ന ബൂർഷ്വാസിക്കു പുതിയ തുറകൾ തുറന്നുകൊടുത്തു. പുറപ്പെട്ടുയിലേയും ചൈനയിലേയും കമ്പോളങ്ങൾ, അമേരിക്കയിലെ കടിയേറിപ്പാർപ്പ്, കോളനികളുമായുള്ള കച്ചവടം, വിനിയമമാർഗ്ഗങ്ങൾക്കും കമ്പോളച്ചരക്കുകൾക്കും പൊതുവിലുണ്ടായ വർദ്ധന, ഇതെല്ലാം വ്യാപാരത്തേയും കപ്പൽഗതാഗതത്തേയും വ്യവസായത്തേയും മുൻപോരിക്കലുമുണ്ടായിട്ടില്ലാത്ത മട്ടിൽ പോഷിപ്പിച്ചു; തൽഫലമായി അടിതകർന്ന് ആടിയുലഞ്ഞിരുന്ന നാടുവാഴിസമുദായത്തിനകത്തുള്ള വിപ്ലവശക്തികളുടെ വളർച്ചയ്ക്കും വേഗത കൂടി.

നാടുവാഴിത്തത്തിൻകീഴിലുള്ള വ്യവസായത്തിൽ ഉൽപാദനത്തിന്റെ കത്തക സങ്കചിതഗിൽപ്പുകൾക്കായിരുന്നു.

പുതിയ കമ്പോളങ്ങളുടെ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറാൻ ഈ സംഘങ്ങൾ പോരെന്ന മട്ടായി. ഇതിന്റെ സ്ഥാനത്തു് മാനഫാക്ചറിങ്സബ്രദായം വന്നു. ഇടത്തരക്കാരായ വ്യവസായോൽപാദകന്മാർ ഗിൽഡുമാസ്റ്റർമാരെ തള്ളിനീക്കി അവരുടെ സ്ഥാനം കരസ്ഥമാക്കി; ഓരോ തൊഴിൽശാലയ്ക്കകത്തും തൊഴിൽവിഭജനം വന്നതോടുകൂടി വ്യത്യസ്തഗിൽഡുകൾ തമ്മിലുള്ള തൊഴിൽവിഭജനം അപ്രത്യക്ഷമായി.

ഇക്കാലമത്രയും കമ്പോളങ്ങൾ വളർന്നുകൊണ്ടേയിരുന്നു, ആവശ്യം വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടേയിരുന്നു. മാനഫാക്ചറിങ് സബ്രദായവും പോരെന്നുവന്നു. അപ്പോഴാണ് ആവിയും യന്ത്രശക്തിയും വ്യാവസായികോൽപാദനത്തിൽ സമുപപരിവർത്തനം വരുത്തിയതു്. അതോടുകൂടി ഇന്നത്തെ പട്ടിക ററൻവ്യവസായങ്ങൾ മാനഫാക്ചറിങ് സബ്രദായത്തിന്റെ സ്ഥാനം പിടിച്ചു; കോടീശ്വരന്മാരായ വ്യവസായമേധാവികൾ, വമ്പിച്ച വ്യവസായപ്പടകളുടെ നേതാക്കന്മാർ, ആധുനിക ബുർഷപാകൾ, വ്യവസായികളായ ഇടത്തരക്കാരുടെ സ്ഥാനം കരസ്ഥമാക്കി. ആധുനിക വ്യവസായം ലോകകമ്പോളം സൃഷ്ടിച്ചു. അമേരിക്ക കണ്ടുപിടിക്കപ്പെട്ടതാണ് അതിനുള്ള വഴി തെളിച്ചതു്. ഈ കമ്പോളം വ്യാപാരത്തിനും കരമാർഗ്ഗമായും കടൽമാർഗ്ഗമായുമുള്ള ഗതാഗതത്തിനും വമ്പിച്ച മുന്നേറ്റം നൽകി. ഈ വളർച്ചയുടെ ഫലമായി വ്യവസായം വികസിച്ചു. അങ്ങനെ, വ്യവസായവും വ്യാപാരവും കപ്പൽഗതാഗതവും റെയിൽവേകളും വളർന്ന തോതിൽത്തന്നെ ബുർഷാസിയും വളർന്നുവന്നു; അതിന്റെ മൂലധനം പെരുകി; മദ്ധ്യയുഗത്തിന്റെ സന്തതികളായ എല്ലാ വർഗ്ഗങ്ങളേയും അതു പിന്നോക്കം തള്ളിനീക്കി.

അപ്പോൾ ഇന്നത്തെ ബുർഷാസി തന്നെ ദീർഘകാലത്തെ വളർച്ചയുടെ, ഉൽപാദനവിനിയമസബ്രദായങ്ങളി

ലുണ്ടായിട്ടുള്ള വിപ്ലവപരമ്പരകളുടെ, സന്താനമാണെന്നു നമുക്കു മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിക്കും.

ബുർഷ്വാസി മുന്നോട്ടുവെച്ച ഓരോ കാൽവെയ്പ്പോടും കൂടി അതിന്റെ രാഷ്ട്രീയശക്തിയും വർദ്ധിച്ചുവന്നു. നാടുവാഴിപ്രഭുക്കന്മാരുടെ വാഴ്ചയിൻകീഴിൽ ഒരു മർദ്ദിതവർഗ്ഗമായും; മദ്ധ്യകാലകമ്മ്യൂണുകളിൽ^d സ്വയംഭരണാവകാശമുള്ള ഒരു സായുധസംഘമായും; ചിലേടത്തു് (ഉദാ: ഇറ്റാലി, ജർമ്മനി) സ്വതന്ത്രമായ നഗരറിപ്പബ്ലിക്കുകളായും മറ്റു ചിലേടത്തു് (ഉദാ: ഫ്രാൻസിൽ) രാജാവിനു കരംകൊടുക്കുന്ന “മൂന്നാം എസ്റ്റേറാ”^eയും പിന്നീടു് മാനഫാക്ചറിങ്ങ് സമ്പ്രദായത്തിന്റെ കാലഘട്ടത്തിൽ, പ്രഭുവർഗ്ഗത്തിന്റെ ഊക്കുകുറയ്ക്കാനുള്ള ഒരു മറുമരുണെന്നോണം അർദ്ധഹൃദയലോസ്പേഷ്ഠാധിപത്യപരമോ ആയ രാജവാഴ്ചയെ സേവിച്ചും പൊതുവിൽ പറഞ്ഞാൽ വമ്പിച്ച രാജവാഴ്ചകൾക്കു് യഥാർത്ഥത്തിൽ നെടുമുളയായിനിന്നും ബുർഷ്വാസി അവസാനത്തിൽ — ആധുനികവ്യവസായത്തിന്റേയും ലോകകമ്പോളത്തിന്റേയും ആവിർഭാവത്തോടുകൂടി — രാഷ്ട്രീയാധികാരം മുഴുവനും സ്വന്തമായി കയ്യടക്കി. ആധുനിക ജനപ്രതിനിധിഭ

---

^d ഫ്രാൻസിലെ നഗരങ്ങളുടെ, അവ രൂപപ്പെടുവന്നിരുന്ന കാലത്തെ പേരാണ് കമ്മ്യൂൺ എന്നതു്. നാടുവാഴിപ്രഭുക്കളിൽനിന്നും യജമാനന്മാരിൽനിന്നും മൂന്നാം എസ്റ്റേറാ എന്ന നിലയിൽ തങ്ങളുടെ പ്രാദേശികസ്വയംഭരണവും രാഷ്ട്രീയാധികാരവും പിടിച്ചെടുക്കുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ അവ ആ പേർ കൈക്കൊണ്ടിരുന്നു. പൊതുവിൽ പറഞ്ഞാൽ, ബുർഷ്വാസിയുടെ സാമ്പത്തികവികാസത്തെ ഉദാഹരിക്കുന്ന മാതൃകാരാജ്യമായി ഇംഗ്ലണ്ടിനേയും രാഷ്ട്രീയവികാസത്തെ ഉദാഹരിക്കുന്ന മാതൃകാരാജ്യമായി ഫ്രാൻസിനേയുമാണ് ഇവിടെ എടുത്തിട്ടുള്ളതു്. (1888—ലെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പിനുള്ള എംഗൽസിന്റെ കുറിപ്പു്.)

നാടുവാഴിപ്രഭുക്കളിൽനിന്നു് തങ്ങളുടെ പ്രാഥമികസ്വയം ഭരണാധികാരം വിലയ്ക്കുവാങ്ങുകയോ പിടിച്ചെടുക്കുകയോ ചെയ്തതിനു ശേഷം ഇറ്റാലിയിലേയും ഫ്രാൻസിലേയും നഗരവാസികൾ തങ്ങളുടെ നഗരസമുദായങ്ങൾക്കിട്ട പേരാണ് കമ്മ്യൂൺ എന്നതു്. (1890—ലെ ജർമ്മൻ പതിപ്പിനുള്ള എംഗൽസിന്റെ കുറിപ്പു്.)

രണത്തിന്റെ രൂപത്തിലാണ് ഈ രാഷ്ട്രീയാധികാരം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. ബൂർഷ്വാസിയുടെ ഒട്ടാകെയുള്ള പൊതുക്കാര്യങ്ങൾ നടത്തുന്ന ഒരു കമ്മിറ്റി മാത്രമാണ് ഇന്നത്തെ സർക്കാർ.

ചരിത്രപരമായി നോക്കുമ്പോൾ മുതലാളിവർഗ്ഗം വളരെ വിപ്ലവപരമായ ഒരു പങ്കാണ് നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുള്ളത്.

ബൂർഷ്വാസി അതിനു പ്രാബല്യം ലഭിച്ച പ്രദേശങ്ങളിലെല്ലാംതന്നെ സർവ്വവിധനാടവാഴിബന്ധങ്ങളും ‘‘പാടിയാർക്കൽ’’* ബന്ധങ്ങളും ഗ്രാമീണബന്ധങ്ങളും ഇല്ലായ്മ ചെയ്തു. മനുഷ്യനെ അയാളുടെ ‘‘സ്വാഭാവികമേലാളന്മാരു’’യായി കൂട്ടിക്കെട്ടിയിരുന്ന വിചിത്രങ്ങളായ നാടവാഴിത്തച്ചരടുകളെയെല്ലാം അതു നിഷ്കർഷണം അറ്റത്തുതള്ളി; മനുഷ്യനും മനുഷ്യനും തമ്മിൽ നഗ്നമായ സ്വാർത്ഥമൊഴികെ, ഹൃദയശൂന്യമായ ‘‘റൊക്കം പൈസ’’യൊഴികെ, മറ്റൊരു ബന്ധവും അതു ബാക്കിവെച്ചില്ല. മതോന്മാദത്തിന്റേയും വീരോചിതമായ ആർത്തത്രാണപരായണത്വത്തിന്റേയും സ്വാർത്ഥതൽപരരുടെ വികാരപാരവശ്യത്തിന്റേയും ദിവ്യമായ ആനന്ദനിർവൃതിയെ അതു കടുംകുരയുടെ മഞ്ഞുവെള്ളത്തിലാഴ്ത്തി. വ്യക്തിയോഗ്യതയെ അതു കൈമാറ്റച്ചരക്കാക്കി മാറ്റി. രേഖാമൂലമായ അസംഖ്യം അനുപേക്ഷണീയസ്വാതന്ത്ര്യങ്ങളുടെ സ്ഥാനത്തു് അതു മനസ്സാക്ഷി തൊട്ടുതെറിക്കാത്ത ഒരൊറ്റ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ—വ്യാപാരസ്വാതന്ത്ര്യത്തെ—പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. ഒറ്റവാക്കിൽപ്പറഞ്ഞാൽ, മതപരവും രാഷ്ട്രീയവുമായ വ്യാമോഹങ്ങളുടെ തിരശ്ശീലയാൽ ആവൃതമായ ചൂഷണത്തിന്റെ സ്ഥാനത്തു് അതു നഗ്നവും നിർദ്വജവും പ്രത്യക്ഷവും മൃഗീയവുമായ ചൂഷണം നടപ്പിലാക്കി.

അതുവരെ ആദരിക്കപ്പെടുകയും ഭയഭക്തികളോടെ വീ

*ഒരേ കാരണവരുടെ—പിതാവിന്റെ—സംരക്ഷണയിലും മേധാവിത്വത്തിലും കീഴ്തലമുറകളിലുള്ള കടുംബാംഗങ്ങളെല്ലാം ഒരുമിച്ചു പാർക്കുന്ന സമ്പ്രദായം.—പരിഭാഷകൻ.

ക്ഷിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തുവന്നിട്ടുള്ള എല്ലാത്തരം തൊഴിലിനേറും. മാഹാത്മ്യത്തെ ബുർഷ്വാസി നിശ്ശേഷം നശിപ്പിച്ചുകളഞ്ഞു. ഭീഷഗ്വരനേയും അഭിലാഷകനേയും പുരോഹിതനേയും കവിയേയും, ശാസ്ത്രജ്ഞനേയുമെല്ലാം അതു സ്വന്തം കൂലിവേലക്കാരാക്കി മാറ്റി.

ബുർഷ്വാസി കടംബത്തിന്റെ വൈകാരികമൂല്യങ്ങളുടെ മുഴുപടം പിടിച്ചിപ്പിന്തി കടംബബന്ധത്തെ വെറും പണത്തിന്റെ ബന്ധമാക്കി അധഃപതിപ്പിച്ചു.

പിന്തിരിപ്പന്മാർ വളരെയേറെ പാടിപ്പുകഴ്ത്താറുള്ള, മദ്ധ്യകാലത്തിൽ പ്രകടമായിരുന്ന രൂക്ഷതരമായ ചൊടിക്കും ചുണക്കും ശരിയായ മറുപടിയെന്നോണം അന്ന് അങ്ങേയറ്റത്തെ അലസത നടമാടിയിരുന്നവെന്ന് ഉള്ള സംഗതി ബുർഷ്വാസി വെളിവാക്കിയിട്ടുണ്ട്. മനുഷ്യന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് എന്തുപ്രാപ്തം നേടാനാവുമെന്ന് ആദ്യമായി കാണിച്ചതു ബുർഷ്വാസിയാണ്. ഈജിപ്തുക്കാരുടെ പിറമിഡുകളേയും റോമാക്കാരുടെ ജലസംഭരണവിതരണപദ്ധതിയേയും ഗോത്തിക്കുപള്ളികളേയും നിഷ്പ്രയാസം അതിശയിക്കുന്ന മഹാത്തൂതങ്ങൾ അതു നേടിയിട്ടുണ്ട്; പണ്ടത്തെ കരിശുയുദ്ധങ്ങളേയും¹¹ കൂട്ടപ്പലായനങ്ങളേയും നിഷ്പ്രഭമാക്കുന്ന മഹാസംരംഭങ്ങൾ അതു സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഉൽപാദനോപകരണങ്ങളിലും തദ്വാരാ ഉൽപാദനബന്ധങ്ങളിലും അതോടൊപ്പം സാമൂഹ്യബന്ധങ്ങളിലൊട്ടാകെയും നിരന്തരമായി സമൂലപരിവർത്തനം വരുത്താതെ, ബുർഷ്വാസിക്ക് നിലനില്ക്കാനാവില്ല. നേരേമറിച്ചു, ഇതിന്നുമുന്പുണ്ടായിരുന്ന എല്ലാ വ്യാവസായികവർഗ്ഗങ്ങളുടേയും നിലനില്പിന്റെ ആദ്യത്തെ ഉപാധി, പഴയ ഉല്പാദനരീതികളെയൊക്കെ മാറ്റവും കൂടാതെ നിലനിറുത്തുകയെന്നതായിരുന്നു. ഉല്പാദനത്തിൽ നിരന്തരമായ സമൂലപരിവർത്തനം, എല്ലാ സാമൂഹ്യസ്ഥിതിഗതികൾക്കും ഇടതടവില്ലാത്ത ഇളകിമറിച്ചിൽ, അവസാനിക്കാത്ത അനിശ്ചിതാവസ്ഥയും

പ്രക്ഷോഭവും — ഇതെല്ലാമാണ് ബുദ്ധാകാലഘട്ടത്തെ പഴയ കാലഘട്ടങ്ങളിൽനിന്നും വേർതിരിക്കുന്ന പ്രത്യേകതകൾ. ഉറച്ചു കട്ടിപിടിച്ച എല്ലാ ബന്ധങ്ങളും, അവയോടൊപ്പംതന്നെ അവയോടൊട്ടിനിൽക്കുന്ന പുരാതനവും ആദരണീയവുമായ മുൻവിധികളും അഭിപ്രായങ്ങളും തുടച്ചുനീക്കപ്പെടുന്നു; തൽസ്ഥാനത്തു് പുതുതായുണ്ടാവുന്നവയ്ക്കു കട്ടി പിടിക്കാൻ സമയം കിട്ടുന്നതിനുമുമ്പ് അവ പഴഞ്ചെന്നായിത്തീരുന്നു. കട്ടിയായതെല്ലാം വായുവിൽ ഉരുകിലയിക്കുന്നു. പരിശുദ്ധമായതെല്ലാം അശുദ്ധമായിത്തീരുന്നു. അങ്ങനെ അവസാനം മനുഷ്യൻ തന്റെ ജീവിതയാഥാർത്ഥ്യങ്ങളേയും തന്റെ കൂട്ടക്കാരമായുള്ള ബന്ധത്തേയും സമചിത്തതയോടെ നേരിടാൻ നിബ്ബന്ധിതനാകുന്നു.

സ്വന്തം ചരക്കുകൾ ചെലവഴിക്കാൻ വേണ്ടി കമ്പോളം സദാ വലുതാക്കേണ്ടതുളളതുകൊണ്ടു് ബുർഷാസിക് ഭൂമണ്ഡലമെങ്ങും പാഞ്ഞുനടക്കേണ്ടിവരുന്നു. അതിന്നു് എല്ലായിടത്തും കൂടുകെട്ടണം, എല്ലായിടത്തും പാർപ്പുറപ്പിക്കണം, എല്ലായിടത്തും ബന്ധങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കണം.

ലോകകമ്പോളത്തെ ചൂഷണംചെയ്യുന്നതു മുഖേന ബുർഷാസി ഓരോ രാജ്യത്തുമുള്ള ഉൽപാദനത്തിന്നും ഉപഭോഗത്തിന്നും ഒരു സാർവ്വലൌകികസ്വഭാവം നൽകിയിട്ടുണ്ടു്. പിന്തിരിപ്പന്മാരെ കഠിനമായി അമ്പരപ്പിക്കുമാറു് അതു് വ്യവസായത്തിന്റെ ദേശീയസ്വഭാവത്തെ നശിപ്പിച്ചുകളഞ്ഞു. പണ്ടുമുതൽക്കേ നിലനിന്നുവന്നിട്ടുള്ള എല്ലാ ദേശീയവ്യവസായങ്ങളേയും അതു നശിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞു, അഥവാ പ്രതിദിനം നശിപ്പിച്ചുവരികയാണു്. തൽസ്ഥാനത്തു് പുതിയ വ്യവസായങ്ങൾ വരുന്നു. അവ നടപ്പിലാക്കുകയെന്നതു് എല്ലാ പരിഷ്കൃതരാജ്യങ്ങൾക്കും ഒരു ജീവന്മരണപ്രശ്നമായിത്തീരുന്നു; ഈ പുതിയ വ്യവസായങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന അസംസ്കൃതസാധനങ്ങൾ അതാതിടത്തുണ്ടാവുന്നവയല്ല, വിദൂരദേശങ്ങളിൽനിന്നു കൊണ്ടുവരുന്നവയാണു്;

അവയുടെ ഉൽപന്നങ്ങളാകട്ടെ അതാതു നാട്ടിൽ മാത്രമല്ല, ലോകത്തിന്റെ ഏതു കോണിലും ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നുമുണ്ട്. പണ്ട് സ്വന്തം രാജ്യത്തെ ഉൽപാദനം കൊണ്ട് അതാതിടത്തെ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറിയിരുന്നുവെങ്കിൽ ഇന്ന് വിദൂരദേശങ്ങളിലെ ഉൽപന്നങ്ങൾ കൊണ്ട് മാത്രം നിറവേറുന്ന പുതിയ ആവശ്യങ്ങൾ തൽസ്ഥാനത്തു് പൊന്തിവരുന്നതായി നാം കാണുന്നു. പ്രാദേശികവും ദേശീയവുമായ അകൽച്ചയുടേയും സ്വയംസമ്പൂർണ്ണതയുടേയും സ്ഥാനത്തു് രാഷ്ട്രങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള നാനാമുഖമായ കൊള്ളക്കൊടുക്കലും സാമൂഹികമായ പരസ്പരാശ്രയവുമാണുണ്ടായിട്ടുള്ളതു്. ഭൗതികജീവിതത്തിൽ വന്ന ഈ മാറ്റം സാംസ്കാരിക ജീവിതത്തിലും വരുന്നു. ഓരോ രാഷ്ട്രവും ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്ന സംസ്കാരസമ്പത്തു് പൊതുസ്വത്തായിത്തീരാൻ തുടങ്ങുന്നു. ദേശീയമായ പക്ഷപാതിത്വവും സങ്കുചിത മനഃസ്ഥിതിയും അധികമധികം അസാധ്യമായിത്തീരുന്നു; ദേശീയവും പ്രാദേശികവുമായ നിരവധി സാഹിത്യങ്ങളിൽ നിന്നും ഒരു വിശ്വസാഹിത്യം ഉയർന്നുവരുന്നു.

ഉൽപാദനോപകരണങ്ങൾ അതിവേഗം മെച്ചപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടും ഗതാഗതമാർഗ്ഗങ്ങൾ അത്യന്തം സുഗമമാക്കിക്കൊണ്ടും ബുർഷ്വാസി എല്ലാ രാഷ്ട്രങ്ങളേയും, ഏറ്റവും അപരിഷ്കൃതരാഷ്ട്രങ്ങളെപ്പോലും, പരിഷ്കാരത്തിലേക്കു് കൊണ്ടുവരുന്നു. എല്ലാ ചൈനീസ് മതിലുകളേയും ഇടിച്ചുനിർപ്പാക്കാനും, വിദേശീയരോടു് അപരിഷ്കൃതരാഷ്ട്രങ്ങൾക്കുള്ള അതികാിനമായ വെറുപ്പു് ദൂരീകരിക്കാനും വേണ്ടി അതു പ്രയോഗിക്കുന്ന പീരങ്കി സ്വന്തം ചരക്കുകളുടെ തുച്ഛവിലയാണു്. നാശഭീഷണി ഉയർത്തിക്കൊണ്ടു് അതിന്റെ ഉൽപാദനരീതി സ്വീകരിക്കാൻ ബുർഷ്വാസി എല്ലാ രാഷ്ട്രങ്ങളേയും നിബ്ബന്ധിക്കുന്നു; പരിഷ്കാരമെന്നു് അതു് എന്തിനെയാണോ വിളിക്കുന്നതു്, അതു തങ്ങൾക്കിടയിലും കൊണ്ടുവരാൻ — അഥവാ സ്വയം ബുർഷ്വയാവാൻ — അതു് എല്ലാ

രാഷ്ട്രങ്ങളേയും നിബ്ബന്ധിക്കുന്നു. ഒറ്റവാക്കിൽപ്പറഞ്ഞാൽ അതു സ്വന്തം പ്രതിച്ഛായയിൽ ഒരു ലോകം സൃഷ്ടിക്കുന്നു.

ബുർഷാസി ഗ്രാമങ്ങളിൽ നഗരങ്ങളുടെ മേധാവിത്വം സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നു. വൻനഗരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും ഉന്നത ടെക്നോളജിയിലെ അപേക്ഷിച്ച് നഗരങ്ങളിലെ ജനസംഖ്യ ഗണ്യമായി വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് അതു ജനങ്ങളിൽ വലിയൊരു വിഭാഗത്തെ ഗ്രാമീണജീവിതത്തിന്റെ മൗഢ്യത്തിൽനിന്നും രക്ഷിച്ചു. ഗ്രാമങ്ങളുടെ മേൽ നഗരങ്ങളുടെ ആധിപത്യം സ്ഥാപിച്ചപ്പോലെതന്നെ, അപരിഷ്കൃതവും അർദ്ധപരിഷ്കൃതവുമായ രാജ്യങ്ങളുടെ മേൽ പരിഷ്കൃതരാജ്യങ്ങളുടേയും, കർഷകരാജ്യങ്ങളുടെ മേൽ ബുർഷാ രാജ്യങ്ങളുടേയും, പൗരസ്ത്യരുടെ മേൽ പാശ്ചാത്യരുടേയും മേധാവിത്വം അതു സ്ഥാപിച്ചു.

ജനസംഖ്യയും ഉൽപാദനോപകരണങ്ങളും സ്വത്തുക്കളും ചിന്നിച്ചിതറിക്കിടക്കുന്ന അവസ്ഥ മുതലാളിവർഗ്ഗം കൂടുതൽകൂടുതൽ ഇല്ലായ്മചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. അതു ജനങ്ങളെ തിങ്ങിപ്പാർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്, ഉൽപാദനോപകരണങ്ങൾ കേന്ദ്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്, സ്വത്തു് കുറച്ചുപേരുടെ കൈയിൽ സ്വരൂപിച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെയെല്ലാം അനിവാര്യഫലമായി രാഷ്ട്രീയാധികാരത്തിലും കേന്ദ്രീകരണം വന്നു. വ്യത്യസ്തതാൽപര്യങ്ങളും, നിയമങ്ങളും ഭരണക്രമങ്ങളും നികതിസമ്പ്രദായങ്ങളുമുള്ള, സ്വതന്ത്രമോ അഥവാ അയഞ്ഞ പരസ്പരബന്ധങ്ങൾമാത്രമുള്ളവയോ ആയ സംസ്ഥാനങ്ങളെ തട്ടിപ്പടച്ച്, ഒരൊറ്റ ഭരണകൂടവും ഒരൊറ്റ നിയമ സംഹിതയും, ഒരൊറ്റ ദേശീയവർഗ്ഗതാൽപര്യവും ഒരൊറ്റ അതിർത്തിയും ഒരൊറ്റ ചുരുക്കവ്യവസ്ഥയുമുള്ള രാഷ്ട്രമാക്കി തീർത്തു.

കഷ്ടിച്ച് ഒരു നൂറ്റാണ്ടുകാലത്തെ ഭരണത്തിനിടയിൽ ബുർഷാസി സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ള ഉൽപാദനശക്തികൾ, കഴിഞ്ഞുപോയ എല്ലാ തലമുറകളും ചേർന്നു സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ളതിനേ

ക്കാൾ എത്രയോ പെരുത്തതാണ്, ഭീമമാണ്. പ്രകൃതിശക്തികൾ മനുഷ്യന് വിധേയമാകുന്നു, യന്ത്രങ്ങളുപയോഗിക്കുന്നു, വ്യവസായത്തിലും കൃഷിയിലും രസതന്ത്രം പ്രയോഗിക്കുന്നു, ആവിക്ഷേപവും തീവണ്ടിയും കമ്പിത്തപാലും നടപ്പിൽവരുന്നു, വിശാലമായ ഭൂവിഭാഗങ്ങളാകെ കാടുവെട്ടിത്തെളിച്ച് കൃഷി ചെയ്യാൻ പാകമാക്കുന്നു, നദികൾ ഗതാഗതത്തിന് ഉപയുക്തമാക്കുന്നു, ജാലപ്രയോഗത്താലെന്നോണം ജനസമൂഹങ്ങളെയാകമാനം മണ്ണിനടിയിൽനിന്നു തട്ടിയുണർത്തുന്നു — സാമൂഹ്യയത്തത്തിന്റെ മടിത്തട്ടിൽ ഇത്തരം ഉൽപാദനശക്തികൾ ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്നുണ്ടെന്ന് മുന്പെതൊരു നൂറ്റാണ്ടാണ് സ്വപ്നംകാണുകപോലും ചെയ്തിട്ടുള്ളത്?

അപ്പോൾ നാം മനസ്സിലാക്കുന്നതിതാണ്: ബുർഷ്വാസിയുടെ അടിത്തറയായി നിൽക്കുന്ന ഉൽപാദനവിനിമയോപകരണങ്ങൾ നാടുവാഴിത്തസമുദായത്തിൽനിന്നാണ് ഉത്ഭവമായിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ ഈ ഉൽപാദനവിനിമയോപകരണങ്ങൾ വളർന്നുവളർന്ന് ഒരു പ്രത്യേകഘട്ടത്തിലെത്തിയപ്പോൾ, നാടുവാഴിത്തത്തിൻകീഴിലുള്ള ഉൽപാദനവിനിമയവ്യവസ്ഥകൾ, കൃഷിയുടേയും മാനുഫാക്ചറിങ് വ്യവസായത്തിന്റേയും നാടുവാഴിത്തരീതിയിലുള്ള സംഘടനാസമ്പ്രദായം, ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ ഫ്യൂഡൽ സ്വത്തുടമസ്ഥങ്ങൾ, വളർന്നുകഴിഞ്ഞ ഉൽപാദനശക്തികളുമായി മേലിൽ പൊരുത്തപ്പെടുകയില്ലെന്ന മട്ടായി; ഈ ബന്ധങ്ങളത്രയും വിലങ്ങുകളായിത്തീർന്നു. ഈ വിലങ്ങുകൾ ഭേദിക്കേണ്ടതായിവന്നു; അവ ഭേദിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

അവയുടെ സ്ഥാനത്തു് സ്വതന്ത്രമത്സരം സ്ഥാപിതമായി. അതേത്തുടർന്ന് അതിന് അനുയോജ്യമായ ഒരു സാമൂഹ്യ-രാഷ്ട്രീയഭരണഘടനയും ബുർഷ്വാവർഗ്ഗത്തിന്റെ സാമ്പത്തികരാഷ്ട്രീയമേധാവിത്വവും നിലവിൽ വന്നു.

ഇതുപോലുള്ള ഒരു പ്രസ്ഥാനമാണ് നമ്മുടെ കൺമുന്നിൽ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. അതിന്റേതായ ഉൽപാ

ദനം—വിനിമയസ്വത്തുടമസ്ഥനുള്ള ആധുനികബുർഷ്വാ
 സമുദായം, ഇത്രയും വമ്പിച്ച ഉൽപാദനം—വിനിമയോപകര
 ണങ്ങളെ അതുതാവഹമാംവണ്ണം പുറത്തുകൊണ്ടുവന്ന ഈ
 സമുദായം, സ്വന്തം മനുഷ്യകതികൊണ്ടു പാതാളലോക
 ത്തിൽനിന്നു ആവാഹിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന ശക്തികളെ ഒതുക്കി
 നിർത്താൻ കഴിയാതായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള ഒരു മനുവാദിയെ
 പ്പോലെയാണ്. കഴിഞ്ഞ അനേകം ദശാബ്ദക്കാലത്തെ വ്യാ
 പാരത്തിന്റേയും വ്യവസായത്തിന്റേയും ചരിത്രം ആധുനി
 കോൽപാദനശക്തികൾ ആധുനികോൽപാദനവ്യവസ്ഥകൾ
 കൈതിരായി, ബുർഷ്വാസിയുടെ നിലനിൽപ്പിനും ഭരണ
 ത്തിനും ഉപോൽബലകമായി നിൽക്കുന്ന സ്വത്തുടമസ്ഥ
 ണ്ഡകൈതിരായി, നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സമരത്തി
 ന്റെ ചരിത്രമാണ്. വ്യാപാരക്ഷഴപ്പങ്ങളുടെ ഉദാഹരണമെടു
 ത്തുനോക്കിയാൽ മതി. ഇടയ്ക്കിടെ ആവർത്തിക്കുന്ന ഈ
 കഴപ്പങ്ങൾ, ബുർഷ്വാസമുദായത്തിന്റേയൊക്കെ നിലനിൽ
 പിനെ, ഓരോ പ്രാവശ്യവും മുമ്പത്തേക്കാളും ഭയാനകമായി,
 പരീക്ഷിക്കുന്നു. ഈ കഴപ്പങ്ങളുടെ സമയത്തു നിലവിലുള്ള
 ഉൽപന്നങ്ങളുടെ മാത്രമല്ല, മുന്പുണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള ഉൽപാദന
 ശക്തികളുടെ തന്നെ ഒരു വലിയ ഭാഗം കാലാകാലികമായി
 നശിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു. മുമ്പത്തെ കാലഘട്ടങ്ങളിലെല്ലാം അ
 സംബന്ധമായി തോന്നിയേക്കാവുന്ന ഒരു പകർച്ചവ്യാധി
 —അമിതോൽപാദനമെന്ന പകർച്ചവ്യാധി — ഈ കഴപ്പഘട്ട
 ങ്ങളിൽ പൊട്ടിപ്പുറപ്പെടുന്നു. സമുദായം പെട്ടെന്നു ക്ഷണിക
 മായ കാടത്തത്തിലേക്കു് തള്ളപ്പെട്ടതുപോലാകുന്നു; ഒരു
 വമ്പിച്ച ക്ഷാമമോ, സർവ്വസംഹാരിയായ ഒരു ഭൂഗോളയുദ്ധ
 മോ, ഉപജീവനമാർഗ്ഗങ്ങളെ തടഞ്ഞുനിർത്തിയപോലാവു
 ന്നു. വ്യവസായവും വ്യാപാരവും നശിച്ചുകഴിഞ്ഞാ എന്ന്
 തോന്നിപ്പോകുന്നു. ഇതിനെല്ലാമുള്ള കാരണമോ? നാഗരിക
 രൂപം അധികമായിപ്പോയി, ഉപജീവനമാർഗ്ഗങ്ങൾ അധിക
 മായിപ്പോയി, വ്യവസായം അധികമായിപ്പോയി, വ്യാ

പാരം അധികമായിപ്പോയി. സമുദായത്തിന്റെ ചൊൽപടിയിലുള്ള ഉൽപാദനശക്തികൾ ബുർഷ്വാസമ്പത്തുടമസ്ഥസ്ഥാപനങ്ങളുടെ വളർച്ചയ്ക്കു സഹായകമല്ലാതായിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നേരേമറിച്ചു ഈ ഉൽപാദനശക്തികളെ വരിഞ്ഞുകെട്ടിനിർത്തുന്ന ഈ വ്യവസ്ഥകൾക്കു താങ്ങാനാവാത്ത വിധം ഉൽപാദനശക്തികൾ അത്രയും വളർന്നിരിക്കുന്നു. ഈ വിലങ്ങു മുറിഞ്ഞുതുടങ്ങുമ്പോൾ ഉൽപാദനശക്തികൾ ബുർഷ്വാസമുദായത്തിലാകെ കഴപ്പമുണ്ടാക്കും, ബുർഷ്വാസമ്പത്തിന്റെ നിലനിൽപ്പിനെത്തന്നെ അപകടത്തിലാക്കും. അവ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ള സമ്പത്തിനു് ഒതുങ്ങിനിൽക്കാനാവാത്ത വിധം അത്രയും ഇടുങ്ങിയതാണു് ബുർഷ്വാസമുദായത്തിന്റെ സ്ഥിതി. പിന്നെങ്ങിനെയാണു് ബുർഷ്വാസി ഈ കഴപ്പങ്ങളിൽനിന്നും കരകയറുന്നതു്? ഒരുവശത്തു്, ഉൽപാദനശക്തികളിൽ വലിയൊരു ഭാഗം കല്പിച്ചുകൂട്ടി നശിപ്പിച്ചിട്ടു്; മറുവശത്തു്, പുതിയ കമ്പോളങ്ങൾ വെട്ടിപ്പിടിച്ചിട്ടും പഴയവയെ കൂടുതൽ ശക്തിയായി ചൂഷണം ചെയ്തിട്ടും — എന്നുവെച്ചാൽ കൂടുതൽ വിപുലവും കൂടുതൽ വിനാശകാരിയുമായ കഴപ്പങ്ങൾക്കു വഴിതെളിച്ചുകൊണ്ടും ഈ കഴപ്പങ്ങൾ തടയാനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ അധികമായി അടച്ചുകൊണ്ടും.

നാടുവാഴിസമ്പ്രദായത്തെ വെട്ടിവിഴുത്താൻ ബുർഷ്വാസി ഉപയോഗിച്ച അതേ ആയുധങ്ങൾതന്നെ ഇന്നു് ബുർഷ്വാസിയുടെ നേർക്കു തിരിയുന്നു.

എന്നാൽ സ്വന്തം കഴുത്തിൽ വെയ്ക്കാനുള്ള കത്തി ഉണ്ടാക്കുകമാത്രമല്ല ബുർഷ്വാസി ചെയ്തിരിക്കുന്നതു്; ഈ കത്തിയെടുത്തു പ്രയോഗിക്കാനുള്ള ആളുകളെക്കൂടി—ആധുനിക തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തെ — അതു സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ബുർഷ്വാസി — അതായതു് മൂലധനം — വളരുന്ന രോഗത്തിൽത്തന്നെ ആധുനിക തൊഴിലാളിവർഗ്ഗവും വളർന്നുവരുന്നു. ജോലിയുള്ള കാലത്തോളംമാത്രം ജീവിക്കാൻ കഴിയുന്ന, തങ്ങളുടെ വേലയുടെ ഫലമായി മൂലധനം വർദ്ധിക്കുന്ന കാ

ലത്തോളംമാത്രം ജോലി കിട്ടുന്ന, അധ്വാനികളുടെ ഒരു വർഗ്ഗമാണ് തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം. കറേക്കുകൾക്കുശേഷമായി തങ്ങളെത്തന്നെ വിൽക്കേണ്ടിവരുന്ന ഈ വേലക്കാർ മറ്റേതു വ്യാപാരസാമഗ്രിയേയും പോലെ ഒരു കമ്പോളച്ചരക്കാണ്. തൽഫലമായി, ഈ വർഗ്ഗം മത്സരത്തിന്റെ എല്ലാത്തരം ജയാപജയങ്ങൾക്കും കമ്പോളത്തിന്റെ എല്ലാ ഏറക്കുറച്ചിലുകൾക്കും പാത്രമായിത്തീരുന്നു.

വിപുലമായ തോതിലുള്ള യന്ത്രോപയോഗവും തൊഴിൽവിഭജനവും നിമിത്തം തൊഴിലാളികളുടെ വേലയ്ക്കു എല്ലാ വ്യക്തിത്വവും നശിച്ചിരിക്കുന്നു; തൽഫലമായി ഒരു തൊഴിലാളിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം തൊഴിലിന്റെ എല്ലാ ആകർഷകത്വവും നശിച്ചിരിക്കുന്നു. അവൻ യന്ത്രത്തിന്റെ വെറുമൊരു അനുബന്ധമായിത്തീരുന്നു. ഏറ്റവും നിസ്സാരവും ഏറ്റവും മുഷിപ്പും ഏറ്റവുമെളുപ്പത്തിൽ നേടാവുന്നതുമായ പ്രവൃത്തിസാമർത്ഥ്യം മാത്രം അവനുണ്ടായാൽ മതി. അപ്പോൾ ഒരു തൊഴിലാളിയുടെ ഉൽപാദനച്ചെലവു മിക്കവാറും അവന്റെ ഉപജീവനത്തിനും വംശവർദ്ധനവിനും വേണ്ട ചെലവുമാത്രമായി ചുരുങ്ങുന്നു. ഒരു ചരക്കിന്റെ വില അതിന്റെ ഉൽപാദനച്ചെലവിനു സമമാണല്ലോ. അതുകൊണ്ട് അധ്വാനത്തിന്റെ³⁵ വിലയും അതിന്റെ ഉൽപാദനച്ചെലവിനു സമമാണ്. അപ്പോൾ തൊഴിലിന്റെ അനാകർഷകത്വം എത്രകണ്ടു വർദ്ധിക്കുന്നു, അതേ തോതിൽ കൂലി കുറയുന്നു. അതുമാത്രമോ? യന്ത്രോപയോഗവും തൊഴിൽവിഭജനവും വർദ്ധിക്കുന്ന തോതിൽത്തന്നെ അധ്വാനത്തിന്റെ കാഠിന്യവും കൂടിവരുന്നു. തൊഴിൽസമയം നീട്ടുക, അധ്വാനഭാരം വർദ്ധിപ്പിക്കുക, യന്ത്രത്തിന്റെ വേഗത കൂട്ടുക, എന്നുതുടങ്ങി പല രീതിയിലും ഇതു സംഭവിക്കാവുന്നതാണ്.

പണ്ടത്തെ 'പാടിയാർക്കൽ' യജമാനന്മാരുടെ ചെറിയ തൊഴിൽശാലകളെ ആധുനികവ്യവസായം മുതലാളിമാരുടെ വൻഫാക്ടറികളാക്കി മാറ്റിയിരിക്കുന്നു. ഫാക്ടറികളിൽ തി

ക്കിനിറയ്ക്കപ്പെടുന്ന തൊഴിലാളികളെ പട്ടാളക്കാരെപ്പോലെ യാൺ സംഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. വ്യവസായപ്പടയിലെ സാധാരണ പടയാളികളായ ഇവരെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും സാർ ജജ്ഞമാരുമടങ്ങുന്ന ഒരു സമഗ്രമായ ശ്രേണിയുടെ ചൊൽപടിയിലാൺ നിർത്തിയിട്ടുള്ളത്. അവർ ബുർഷാവാർഗ്ഗത്തിന്റേയും ബുർഷാസർക്കാരിന്റേയും മാത്രം അടിമകളല്ല; ഫാക്ടറിയിലെ യന്ത്രവും അവിടത്തെ മേസ്രിയും, സർവ്വോപരി ഫാക്ടറിയുടമസ്ഥനായ മുതലാളിതന്നെയും അവരെ ഓരോ ദിവസവും ഓരോ മണിക്കൂറും അടിമപ്പെടുത്തുന്നു. ലാഭമാണു സ്വന്തം പരമലക്ഷ്യമെന്ന് ഈ സേപ്ഷാധികാരം എത്രത്തോളം പരസ്യമായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നുവോ, അത്രത്തോളം അതു നിന്ദ്യവും നികൃഷ്ടവും വിദ്വേഷജനകവുമായിത്തീരുന്നു.

തൊഴിലിന്നാവശ്യമായ സാമർത്ഥ്യവും അതു ചെയ്യാനുള്ള കായികാദ്ധ്വാനവും പുരുങ്ങിവരുന്തോറും, അതായത് ആധുനിക വ്യവസായം കൂടുതൽ വികസിക്കുന്നതോറും, പുരുഷന്മാർക്ക് പകരം സ്ത്രീകളെ തൊഴിലാളികളായെടുക്കുകയെന്ന സമ്പ്രദായം വർദ്ധിച്ചുവരുന്നു. തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം പ്രായവ്യത്യാസത്തിന്നോ സ്ത്രീപുരുഷഭേദത്തിന്നോ യാതൊരു സാമൂഹ്യപ്രാധാന്യവുമില്ലാതായിത്തീരുന്നു. എല്ലാം അദ്ധ്വാനോപകരണങ്ങളാണു്. പ്രായഭേദമനുസരിച്ചും സ്ത്രീപുരുഷഭേദമനുസരിച്ചും അവ ചെലവുകൂടിയതോ കുറഞ്ഞതോ ആയിരിക്കുമെന്നുമാത്രം.

തൊഴിലാളിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, അവന്റെ കൂലി കിട്ടുകയും അങ്ങിനെ മുതലാളിയുടെ ചൂഷണം തൽക്കാലം തീരുകയും ചെയ്യേണ്ട താമസം, ബുർഷാസിയുടെ മറ്റു വിഭാഗങ്ങൾ — വീട്ടുടമസ്ഥൻ, ഷാപ്പുടമസ്ഥൻ, ഹുണ്ടിക്കാരൻ മുതലായവർ — അവന്റെമേൽ ചാടിവീഴുന്നു.

ചെറുകച്ചവടക്കാർ, ചെറിയ ഷാപ്പുടമസ്ഥന്മാർ, പൊതുവിൽപ്പറഞ്ഞാൽ ചെറുകിടവ്യാപാരികൾ, കൈവേലക്കാർ,

കൃഷിക്കാർ തുടങ്ങി ഇടത്തരക്കാരിൽത്തന്നെ കീഴേത്തട്ടിലുള്ളവരെല്ലാം ക്രമേണ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗമായി അധഃപതിക്കുന്നു. അവരുടെ ക്ഷയിച്ചുവരുന്ന മൂലധനം ആധുനികവ്യവസായം നടത്തിക്കൊണ്ടുപോകാൻ അപര്യാപ്തമാണെന്നതും വൻകിടമുതലാളിമാരുമായുള്ള മത്സരത്തിൽ അതു് മുങ്ങിപ്പോകുന്നുവെന്നതുമാണ് ഇതിനുള്ള ഒരു കാരണം. പുതിയ ഉൽപാദനരീതി വന്നതോടുകൂടി അവരുടെ പ്രത്യേക വൈദഗ്ദ്ധ്യത്തിന്നു വിലയില്ലാതായിരിക്കുന്നുവെന്നുള്ളതാണ് മറ്റൊരു കാരണം. ഇങ്ങനെ എല്ലാ ജനവിഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിലേക്കു് ആളുകൾ ചേർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ വളർച്ച പല ഘട്ടങ്ങളായിട്ടാണ്. ബൂർഷ്വാസിയുമായുള്ള അതിന്റെ സമരം അതിന്റെ പിറവിയോടുകൂടി ആരംഭിക്കുന്നു; ആദ്യഘട്ടങ്ങളിൽ ഈ പോരാട്ടം നടത്തുന്നത് തൊഴിലാളികൾ ഒറ്റക്കൊറ്റയ്ക്കാണ്; പിന്നീടു് ഒരു ഫാക്ടറിയിലെ തൊഴിലാളികളെല്ലാം ഒത്തൊരുമിച്ചിട്ടു്; പിന്നീടു് ഒരു പ്രദേശത്തുള്ള ഒരു വ്യവസായത്തിലെ തൊഴിലാളികളെല്ലാം ഒന്നായിച്ചേർന്നിട്ടു്. ഇതെല്ലാം അവരെ നേരിട്ടു ചൂഷണംചെയ്യുന്ന മുതലാളിയുടെ നേർക്കാണ്, ബൂർഷ്വാ ഉൽപാദനവ്യവസ്ഥകൾക്കെതിരായല്ല. ഉൽപാദനോപകരണങ്ങളുടെ നേർക്കാണ് അവർ സമരം ചെയ്യുന്നത്. തങ്ങളുടെ അധ്വാനവുമായി മത്സരിക്കുന്ന ഇറക്കുമതിസാധനങ്ങളെ അവർ നശിപ്പിക്കുന്നു; യന്ത്രങ്ങൾ തച്ചതകർക്കുന്നു; ഫാക്ടറികൾ കൊള്ളിവയ്ക്കുന്നു; മധ്യകാലത്തിലെ തൊഴിലാളിയുടെ മൺമറഞ്ഞ മാനുഷമനം വീണ്ടെടുക്കാൻ അവർ ബലം പ്രയോഗിച്ചു ശ്രമിക്കുന്നു.

ഈ ഘട്ടത്തിൽ തൊഴിലാളികൾ രാജ്യത്താകമാനം ചിന്നിച്ചിതറിയും അന്യോന്യമുള്ള കിടമത്സരത്താൽ ഭിന്നിച്ചും നില്ക്കുന്ന, കെട്ടുറപ്പില്ലാത്ത ഒരു ജനസമൂഹമായാണ് നിലകൊള്ളുന്നത്. എവിടെയെങ്കിലും അവർക്കു കൂടുതൽ

ഭദ്രമായ സംഘങ്ങളുണ്ടാക്കാൻ സാധിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതു് അവരുടെ സ്വന്തം ഏകീകരണത്തിന്റെ ഫലമല്ല; നേരേ മറിച്ച് ബൂർഷ്വാസിയുടെ ഏകീകരണത്തിന്റെ ഫലമാണു്. കാരണം സ്വന്തം രാഷ്ട്രീയലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടുന്നതിനുവേണ്ടി തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തെയാകമാനം മുന്നോട്ടു നീക്കാൻ ബൂർഷ്വാസി നിർബ്ബന്ധിതമായിത്തീരുന്നു. അക്കാര്യത്തിൽ അതു തൽക്കാലം വിജയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അപ്പോൾ ഈ ഘട്ടത്തിൽ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം തങ്ങളുടെ ശത്രുക്കളോടല്ല, തങ്ങളുടെ ശത്രുക്കളുടെ ശത്രുക്കളോടാണു് — സ്വേച്ഛാപ്രഭുവായ പരമായ രാജവാഴ്ചയുടെ അവശിഷ്ടങ്ങളുടേയും ജന്മിമാരുടേയും വ്യവസായികളല്ലാത്ത ബൂർഷ്വാസിയുടേയും പെററിബൂർഷ്വാസിയുടേയും നേർക്കാണു് — സമരം നടത്തുന്നതു്. അങ്ങിനെ ഈ ചരിത്രപരമായ പ്രസ്ഥാനമാകെ ബൂർഷ്വാസിയുടെ കൈപ്പിടിയിലാണു് ഒതുങ്ങിക്കിടക്കുന്നതു്; ഇതിൽ നേടുന്ന ഓരോ വിജയവും ബൂർഷ്വാസിയുടെ വിജയമാണു്.

പക്ഷേ, വ്യവസായത്തിന്റെ വളർച്ചയോടൊപ്പംതന്നെ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ സംഖ്യാബലവും വർദ്ധിക്കുന്നുവെന്നുമാത്രമല്ല, അതു കൂടുതൽ വലിയ ജനസമൂഹങ്ങളായി കേന്ദ്രീകരിക്കപ്പെടുന്നു, അതിന്റെ കരുത്തു വളരുന്നു, സ്വശക്തിയെപ്പറ്റി അതിന്നു ബോധമുണ്ടാവുന്നു. യന്ത്രോപയോഗംകൊണ്ടു തൊഴിലുകൾ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസങ്ങൾ ഇല്ലാതാവുകയും മിക്കവാറും എല്ലായിടത്തുമുള്ള കൂലിനിരക്കു് ഒരേ താഴ്ന്ന നിലവാരത്തിലേക്കു് ചുരുങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നതനുസരിച്ചു് തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ അണികളിലുള്ള വിഭിന്നതാൽപര്യങ്ങളും ജീവിതസാഹചര്യങ്ങളും കൂടുതൽകൂടുതൽ തുല്യമായിവരുന്നു. മുതലാളികൾ തമ്മിൽ മുത്തുവരുന്ന കിടമത്സരത്തിന്റേയും തൽഫലമായുണ്ടാവുന്ന വ്യാപാരക്കുഴപ്പങ്ങളുടേയും ഫലമായി തൊഴിലാളികളുടെ കൂലിക്കു യാതൊരു സ്ഥിരതയുമില്ലാതായിത്തീരുന്നു. യന്ത്രങ്ങൾക്കുണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന അവിരാമമായ അഭിവൃദ്ധി—അതു് കൂടുതൽ

വേഗം കൈവന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ് — അവരുടെ ഉപജീവനം അധികമധികം അപകടത്തിലാക്കുന്നു. മുതലാളിയും തൊഴിലാളിയും തമ്മിൽ ഒറ്റക്കൊറ്റയ്ക്കുണ്ടാവുന്ന സംഘട്ടനങ്ങൾ രണ്ടു വർഗ്ഗങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള സംഘട്ടനങ്ങളുടെ സ്വഭാവം അധികമധികം കൈക്കൊള്ളുന്നു. അതോടെ തൊഴിലാളികൾ ബുദ്ധിപാകൾക്കെതിരായി സംഘങ്ങൾ (ട്രേഡ് യൂണിയനുകൾ) രൂപീകരിക്കാൻ തുടങ്ങുകയായി. കൂലിനിരക്കു നിലനിർത്താൻവേണ്ടി അവർ ഒന്നിച്ചുചേരുന്നു, ഇടക്കിടയ്ക്കുണ്ടാവുന്ന ഈ സമരങ്ങൾക്കു മുൻകൂട്ടി തയ്യാറെടുക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അവർ സ്ഥിരം സംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നു. ഈ വടംവലി ചിലേടത്തു് കലാപങ്ങളുടെ സ്വഭാവം കൈക്കൊള്ളുന്നു.

ചിലപ്പോഴൊക്കെ തൊഴിലാളികൾ വിജയിക്കും, പക്ഷെ അതു തൽക്കാലത്തേക്കു മാത്രമാണ്. അവർ നടത്തുന്ന പോരാട്ടങ്ങളുടെ യഥാർത്ഥഫലം കിടക്കുന്നത് അപ്പപ്പോൾ കിട്ടുന്ന നേട്ടങ്ങളിലല്ല, നേരേമറിച്ചു തൊഴിലാളികൾക്കിടയിലുണ്ടാവുന്ന ഐക്യത്തിന്റെ പൂർവ്വാധികമായ വളർച്ചയിലാണ്. ആധുനികവ്യവസായത്തിന്റെ സൃഷ്ടിയായ വർദ്ധിച്ച ഗതാഗതസൗകര്യം — തൽഫലമായി അങ്ങുമിങ്ങും കിടക്കുന്ന തൊഴിലാളികൾക്കു പരസ്പരം ബന്ധംവെയ്ക്കാൻ സാധിക്കുന്നു—ഈ ഐക്യത്തിനു സഹായകമായിത്തീരുന്നു. ഒരേ സ്വഭാവത്തിലുള്ള അനേകം പ്രാദേശികസമരങ്ങളെ ഒരൊറ്റ ദേശീയവർഗ്ഗസമരമാക്കി കേന്ദ്രീകരിക്കാൻ ഈ ബന്ധംതന്നെയാണ് വേണ്ടിയിരുന്നത്. എന്നാൽ ഓരോ വർഗ്ഗസമരവും ഓരോ രാഷ്ട്രീയസമരമാണ്. ദുർഘടം നിറഞ്ഞ പെരുവഴികളുടെ സഹായത്തോടുകൂടി മദ്ധ്യകാലത്തെ നഗരവാസികൾക്കു് പരസ്പരം ഐക്യം സ്ഥാപിക്കാൻ നൂററണ്ടു കൽ വേണ്ടിയിരുന്നുവെങ്കിൽ, ഇന്നത്തെ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനു അതു നേടാൻ റെയിൽവേയുടെ സഹായംകൊണ്ടു് ഏതാനും കൊല്ലം മാത്രമേ വേണ്ടിവരുന്നുള്ളൂ.

ഒരു വർഗ്ഗമെന്ന നിലയ്ക്കും തന്മൂലം ഒരു രാഷ്ട്രീയ കക്ഷിയെന്ന നിലയ്ക്കും തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തെ ഇപ്രകാരം സംഘടിപ്പിച്ചുവരുന്നത് തൊഴിലാളികൾക്കിടയിൽത്തന്നെ യുള്ള മത്സരം ഹേതുവായി തുടർച്ചയായി താറുമാറാകുന്നു. പക്ഷേ, അത് എപ്പോഴും വീണ്ടും ഉയിർത്തെഴുന്നേൽക്കുന്നു — കൂടുതൽ ഊക്കോടും, ഉറപ്പോടും, കരുത്തോടുംകൂടി. ബൂർഷ്വാ സിക്കിടയിലുള്ള സ്പർദ്ധകളെ ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ടു തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം സ്വന്തം ചില താൽപര്യങ്ങളെ നിയമമട്ടഷ്യൂ അംഗീകരിക്കാൻ ഗവർണ്മെണ്ടിനെ നിർബ്ബന്ധിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെയാണ് ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ‘‘പത്തുമണിക്കൂർ’’ബിൽ (പ്രവൃത്തിസമയം 10 മണിക്കൂറാക്കി ചുരുക്കുന്ന ബിൽ) പാസ്സായത്.

ആകപ്പാടെ നോക്കുമ്പോൾ പഴയ സാമൂഹ്യഘടനയിലെ വർഗ്ഗങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ഏറ്റുമുട്ടലുകൾ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ വളർച്ചയെ പലപ്രകാരത്തിലും സഹായിക്കുന്നുണ്ട്. ബൂർഷ്വാസി നിരന്തരമായ ഒരു സമരത്തിൽ ചെന്നുപെട്ടിരിക്കുകയാണ്: ആദ്യം പ്രളവർഗ്ഗത്തോടു; പിന്നീടു വ്യവസായപുരോഗതിക്കു വിഘാതമായ താൽപര്യങ്ങളുള്ള, ബൂർഷ്വാസിയുടെതന്നെ ചില വിഭാഗങ്ങളോടു; എല്ലാസമയത്തും അന്യരാജ്യങ്ങളിലെ ബൂർഷ്വാസിയോടു. ഈ സമരങ്ങളിലെല്ലാം തന്നെ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തോടുൾബോധനം ചെയ്യാനും അതിന്റെ സഹായം തേടാനും അങ്ങനെ അതിനെ രാഷ്ട്രീയരംഗത്തു വലിച്ചുകൊണ്ടുവരാനും ബൂർഷ്വാസി സ്വയം നിർബ്ബന്ധിതമാവുന്നു. അതുകൊണ്ട്, തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനു രാഷ്ട്രീയവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റേയും സാമാന്യവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റേയും ആദ്യപാഠങ്ങൾ നൽകുന്നത് ബൂർഷ്വാസി തന്നെയാണ്; മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറയുകയാണെങ്കിൽ, ബൂർഷ്വാസിയാണ് തങ്ങളോടു പോരാടാൻ ആവശ്യമായ ആയുധങ്ങൾ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനു നൽകുന്നത്.

ഇതിനും പുറമെ, മുന്പു പ്രസ്താവിച്ചപോലെ, വ്യവ

സായപുരോഗതിയുടെ ഫലമായി ഭരണവർഗ്ഗങ്ങളിൽ ചില വിഭാഗങ്ങൾ ഒന്നടങ്കം തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ നിലയിലേക്ക് അധഃപതിക്കുന്നു, അഥവാ അവരുടെ നിലനിൽപ്പ് അപകടത്തിലാകുമെന്ന സ്ഥിതി വരികയെങ്കിലും ചെയ്യുന്നു. ഈ വിഭാഗങ്ങളും തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനു പുരോഗതിയുടേയും വിജ്ഞാനത്തിന്റേയും നവബീജങ്ങൾ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നു.

അവസാനം, വർഗ്ഗസമരത്തിന്റെ നിർണ്ണായകഘട്ടം ആസന്നമാകുമ്പോൾ, ഭരണവർഗ്ഗത്തിനകത്തു് — വാസ്തവം പറഞ്ഞാൽ പഴയ സമുദായത്തിലടിമടി — ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന തകർച്ച പെട്ടെന്നു് അതിസ്സ്പഷ്ടവും അതിരൂക്ഷവുമായ രൂപം കൈക്കൊള്ളുകയും തൽഫലമായി ആ വർഗ്ഗത്തിലെ ഒരു ചെറിയ വിഭാഗം അതിൽനിന്നു സ്വയം അകന്നുപോയി വിപ്ലവകാരിയായ വർഗ്ഗത്തിന്റെ ഭാഗത്തു്, ഭാവിഭാഗധേയം സ്വന്തം കരങ്ങളിൽ വഹിക്കുന്ന വർഗ്ഗത്തിന്റെ ഭാഗത്തു്, ചേരുകയും ചെയ്യുന്നു. അപ്പോൾ മുമ്പൊരു ഘട്ടത്തിൽ നാടുവാഴിപ്രഭുക്കന്മാരിലൊരുവിഭാഗം ബൂർഷ്വാസിയുടെ ഭാഗത്തു ചേർന്നതുപോലെതന്നെ, ബൂർഷ്വാസിയിലൊരുവിഭാഗം, വിശേഷിച്ചും ചരിത്രപരമായ ഈ പ്രസ്ഥാനത്തെയാട്ടാകെ താത്പരികമായി ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിവുണ്ടാകത്തക്ക നിലയിലേക്കു സ്വയം ഉയർന്നിട്ടുള്ള ബുദ്ധിജീവികളായ ഒരു വിഭാഗം, തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ കൂട്ടത്തിൽ ചേരുന്നു.

ഇന്നു ബൂർഷ്വാസിക്കഭിമുഖമായി നിൽക്കുന്ന എല്ലാ വർഗ്ഗങ്ങളിലും വെച്ചു് യഥാർത്ഥവിപ്ലവകാരിയായ ഒരേയൊരു വർഗ്ഗം തൊഴിലാളിവർഗ്ഗമാണു്. ആധുനികവ്യവസായത്തിന്റെ മുമ്പിൽ മറ്റു വർഗ്ഗങ്ങളെല്ലാം ക്ഷയിച്ചുപോകുന്നു, അവസാനം അപ്രത്യക്ഷമാകുന്നു. തൊഴിലാളിവർഗ്ഗമാണു് അതിന്റെ പ്രത്യേകസന്തതി, അതിന്റെ സവിശേഷസൃഷ്ടി.

ഇടത്തരത്തിൽപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങളെന്ന നിലയ്ക്കു തങ്ങളെ

ളുടെ നിലനിൽപ്പ് നാശമടയാതെ കഴിക്കാൻവേണ്ടി കീഴേക്കിടയിലുള്ള ഇടത്തരക്കാർ, ചെറുകിടവ്യവസായികൾ, ഷാപ്പടമകൾ, കൈവേലക്കാർ, കൃഷിക്കാർ മുതലായവരെല്ലാം ബുർഷ്വാസിയുമായി പോരാടുന്നു. അതുകൊണ്ട് അവർ വിപ്ലവകാരികളാകുന്നില്ല, അവർ യാഥാസ്ഥിതികന്മാരാണ്. പോരാ, അവർ പിന്തിരിപ്പന്മാരാണ്. കാരണം, അവർ ചരിത്രത്തിന്റെ ഗതി പുറകോട്ടു തിരിക്കാനാണ് ശ്രമിക്കുന്നത്. ഇനി സംഗതിവശാൽ അവർ വിപ്ലവകാരികളാണെങ്കിൽ അതിനുള്ള കാരണം അവർ താമസിയാതെ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിലേക്ക് മാറുംചെയ്യപ്പെടുമെന്ന വസ്തുതമാത്രമാണ്. അപ്പോൾ തങ്ങളുടെ ഭാവിതാൽപര്യങ്ങളെയാണ്, ഇന്നത്തെ താൽപര്യങ്ങളെയല്ല അവർ സംരക്ഷിക്കുന്നത്. തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ നിലപാട് സ്വീകരിക്കാൻവേണ്ടി അവർ സ്വന്തം നിലപാട് ഉപേക്ഷിക്കുന്നു.

ആ 'അധഃപതനവർഗ്ഗം', സമുദായത്തിലെ ചെറുകൾ, പഴയ സമുദായത്തിന്റെ ഏറ്റവും അടിത്തട്ടിൽനിന്നും പൊന്തിവരുന്ന ജീർണ്ണിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആ നിഷ്ക്രിയ ജനസമൂഹം തൊഴിലാളിവിപ്ലവത്തിനിടയ്ക്കു അവിടവിടെ വിപ്ലവപ്രസ്ഥാനങ്ങളിലേക്ക് അടിഞ്ഞു വരാനിടയുണ്ട്; എന്നാൽ ഇവരുടെ ജീവിതസാഹചര്യങ്ങൾ നോക്കുമ്പോൾ, പിന്തിരിപ്പന്മാരുടെ കൈയിൽനിന്നും കോഴ വാങ്ങി അവരുടെ ഉപജാപങ്ങൾക്കുള്ള ചട്ടകമായി പ്രവർത്തിക്കാനാണ് ഇവർ അധികം പററുകയെന്ന് കാണാവുന്നതാണ്.

തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ ജീവിതസാഹചര്യങ്ങളിൽ പഴയ സമുദായത്തിന്റെ സാഹചര്യങ്ങളെല്ലാം മുങ്ങിപ്പോകുന്നു. തൊഴിലാളിക്കു സ്വത്തില്ല; ഭാര്യയും കട്ടികളമായുള്ള അവന്റെ ബന്ധത്തിന് ബുർഷ്വാകടുംബബന്ധവുമായി യാതൊരു സാദൃശ്യവുമില്ലെന്ന നില വരുന്നു; ആധുനിക വ്യവസായങ്ങളിൽ വേലചെയ്യുന്നതിന്റെ ഫലമായി, മൂലധനത്തിന്റെ അടിമയാവുന്നതിന്റെ ഫലമായി, ദേശീയസ്വഭാവം

വത്തിന്റെ യാതൊരു ചിഹ്നവും അവനിൽ അവശേഷിക്കുന്നില്ല. ഫ്രാൻസിലെന്നപോലെ ഇംഗ്ലണ്ടിലും ജർമ്മനിയിലെന്നപോലെ അമേരിക്കയിലും ഇതുതന്നെയാണു സ്ഥിതി. അവനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം നിയമവും സദാചാരവും മതവുമെല്ലാം വെറും ചില ബുർഷ്യാപക്ഷപാതിത്വങ്ങളാണ്; അവയ്ക്കു പിന്നിൽ അത്രതന്നെ ബുർഷ്യാതാൽപര്യങ്ങൾ പതിയിരിക്കുന്നതായിട്ടാണ് അവൻ കാണുന്നത്.

ഇതിനുമുമ്പ് മേധാവിത്വം നേടിയിട്ടുള്ള എല്ലാ വർഗ്ഗങ്ങളും തങ്ങൾ നേടിക്കഴിഞ്ഞ പദവിയെ ഉറപ്പിച്ചുനിർത്താൻവേണ്ടി പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ള മാർഗ്ഗം, സമുദായത്തെയോ കെ തങ്ങളുടെ ധനസമ്പാദനോപാധികൾക്കു് അടിമപ്പെടുത്തുകയെന്നതായിരുന്നു. തങ്ങളുടെ ഇന്നത്തെ ധനസമ്പാദനരീതിയേയും തദ്വാരാ അതിനുമുമ്പുള്ള മറ്റൊല്ലാ ധനസമ്പാദനരീതികളേയും നശിപ്പിച്ചാലല്ലാതെ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനു സമുദായത്തിലെ ഉൽപാദനശക്തികളുടെ നാമന്മാരാവാൻ സാധിക്കയില്ല. സംരക്ഷിച്ചുനിർത്താനോ ഉറപ്പിച്ചുനിർത്താനോ അവർക്കു തങ്ങളുടേതായി യാതൊന്നും തന്നെയില്ല; സ്വകാര്യസ്വത്തിനുള്ള പഴയ എല്ലാ രക്ഷാവ്യവസ്ഥകളേയും ഉറപ്പുകളേയും നശിപ്പിക്കുകയെന്നതാണ് അവർക്കു ചെയ്യാനുള്ള മഹൽകൃത്യം.

ഇതുവരെ ചരിത്രത്തിലുണ്ടായിട്ടുള്ള എല്ലാ പ്രസ്ഥാനങ്ങളും ന്യൂനപക്ഷങ്ങളുടെ, അഥവാ ന്യൂനപക്ഷതാൽപര്യങ്ങളെ മുൻനിർത്തിയുള്ള, പ്രസ്ഥാനങ്ങളായിരുന്നു. തൊഴിലാളി പ്രസ്ഥാനമാകട്ടെ, ബഹുഭൂരിപക്ഷം ബഹുഭൂരിപക്ഷത്തിന്റെ താൽപര്യത്തിനുവേണ്ടി നടത്തുന്ന, സ്വതന്ത്രവും ബോധപൂർവ്വമായ ഒരു പ്രസ്ഥാനമാണ്. തങ്ങളുടെ മുന്നുകിൽ കത്തിയിരിക്കുന്ന പ്രാമാണികസമുദായത്തേയാകമാനം കലുക്കിമറിച്ചിട്ടാലല്ലാതെ ഇന്നത്തെ സമുദായത്തിന്റെ ഏറ്റവും താഴ്ന്ന പടിയിൽ കിടക്കുന്ന തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനു് അനങ്ങാനാവില്ല, എഴുന്നേൽക്കാനാവില്ല.

തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം ബുർഷാസിയുമായി നടത്തുന്ന സമരം, ഭാവത്തിലല്ലെങ്കിലും രൂപത്തിൽ, ഒരു ദേശീയസമരമായാണ് ആരംഭിക്കുക. ഓരോ നാട്ടിലേയും തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനു അതാതിടത്തെ ബുർഷാസിയുമായി ആദ്യം തന്നെ കണക്കുതീർക്കേണ്ടതുണ്ടല്ലോ.

തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ വളർച്ചയുടെ ഏറ്റവും സാമാന്യമായ ഘട്ടങ്ങളെ വിവരിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ, ഇന്നത്തെ സമുദായത്തിനകത്തു നീറിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും ഏറെക്കുറെ മൂടിയതുമായ ആഭ്യന്തരയുദ്ധത്തെ, അതൊരു തുറന്ന വിപ്ലവമായി പൊട്ടിപ്പുറപ്പെടുന്ന ഘട്ടംവരെ, ബുർഷാസിയെ ബലാൽക്കാരേണ തട്ടിമറിച്ചിട്ട് തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ മേധാവിത്വത്തിനുള്ള അടിക്കല്ലിടുന്ന ഘട്ടംവരെ, നാം പരിശോധിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

ഇതുവരെയുണ്ടായിട്ടുള്ള എല്ലാത്തരം സമുദായഘടനയുടെയും അടിസ്ഥാനം മർദ്ദകവർഗ്ഗങ്ങളും മർദ്ദിതവർഗ്ഗങ്ങളും തമ്മിലുള്ള ശത്രുതയാണെന്നു നാം കണ്ടുകഴിഞ്ഞുവല്ലോ. എന്നാൽ ഒരു വർഗ്ഗത്തെ മർദ്ദിക്കണമെങ്കിൽ, അടിമയായി ഒട്ടെങ്കിലും ജീവിതം തുടർന്നുപോകാൻ സാധിക്കത്തക്ക ചില ജീവിതോപാധികൾ അതിനു കിട്ടണം. അടിയാൽക്കാലത്തെ അടിയാൻ നഗരസഭാംഗമായി സ്വയം ഉയർന്നു; അതുപോലെതന്നെ നാടുവാഴിസ്വേച്ഛാപ്രഭുത്വത്തിന്റെ നുകം ഭേദമായിരുന്ന പെററിബുർഷായ്ക്കു ബുർഷായായി വളരാൻ കഴിഞ്ഞു. നേരേമറിച്ചു ഇന്നത്തെ തൊഴിലാളിയാകട്ടെ, വ്യവസായം പുരോഗമിക്കുന്നതോടൊപ്പം വളരുന്നതിനു പകരം, സ്വന്തം വർഗ്ഗത്തിന്റെ ജീവിതസാഹചര്യങ്ങളിൽ നിന്നുപോലും അധികമധികം അധഃപതിച്ചുവരികയാണ് ചെയ്യുന്നത്. അവനൊരു പാപ്പരായിത്തീരുന്നു. ജനസംഖ്യയേക്കാളും സമ്പത്തിനേക്കാളും എത്രയോ അധികം ദ്രുതഗതിയിലാണ് പാപ്പരത്വം വളരുന്നത്. മേലിൽ സമുദായത്തിലെ ഭരണവർഗ്ഗമായി നിലനിൽക്കാൻ ബുർഷാസിക്കു്

അർഹതയില്ലെന്നും അതിന്റെ ജീവിതോപാധികളെ ഒരു സനാതനനിയമമെന്നോണം സമുദായത്തിന്റെമേൽ വെച്ചു കെട്ടാൻ അതിനു യോഗ്യതയില്ലെന്നും അങ്ങിനെ തെളിയുന്നു. അതിനു ഭരിക്കാൻ അർഹതയില്ല, കാരണം അതിന്റെ അടിമയ്ക്കു ആ അടിമത്തത്തിൻകീഴിൽപ്പോലും ഉപജീവനത്തിന് ഉറപ്പുനൽകാൻ അതിന് കഴിവില്ല; മാത്രമല്ല, ആ അടിമ അതിനെ തീറ്റിപ്പോറ്റുന്നതിനുപകരം ആ അടിമയെ തീറ്റിപ്പോറ്റേണ്ടിവരുന്ന ഗതികേടാണ് അതിനുള്ളത്. അത്രയും ആഴത്തിലേക്കു അവൻ ആണ്ടുപോകുന്നതിനെ തടഞ്ഞുനിർത്താൻ അതിനു സാധിക്കാതെവരുന്നു. ഇത്തരമൊരു ബുർഷാസിയുടെ കീഴിൽ സമുദായത്തിനു ജീവിക്കാൻ മേലിൽ സാധ്യമല്ലെന്നാവുന്നു; മറ്റൊരുവിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, അതിന്റെ നിലനിൽപ്പ് സമുദായവുമായി പൊരുത്തപ്പെടാതായിത്തീരുന്നു.

ബുർഷാസിയുടെ നിലനിൽപ്പിനും മേധാവിത്വത്തിനുമുള്ള പ്രധാനോപാധി മൂലധനമുണ്ടാക്കലും അതു പെരുപ്പിക്കലുമാണ്; മൂലധനത്തിനുള്ള ഉപാധി കൂലിവേലയും. കൂലിവേല തൊഴിലാളികൾ തമ്മിലുള്ള മത്സരത്തെ മാത്രം ആശ്രയിച്ചാണിരിക്കുന്നത്. വ്യാവസായികവളർച്ചയുടെ ഫലമായി—സ്വമേധയാ അല്ലെങ്കിലും ഇതിനെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നത് ബുർഷാസിയാണ്—മത്സരം നിമിത്തം തൊഴിലാളികൾ തമ്മിലുള്ള അകൽച്ച സമ്പർക്കം മൂലം അവർ തമ്മിലുള്ള വിപ്ലവക്കൂട്ടുകെട്ടായി മാറുന്നു. അപ്പോൾ ബുർഷാസി ഉൽപാദിപ്പിക്കുകയും ഉല്പന്നങ്ങൾ സ്വായത്തമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനം തന്നെ ആധുനികവ്യവസായത്തിന്റെ വളർച്ചയോടുകൂടി തകരുന്നു. അങ്ങനെ ബുർഷാസി സൃഷ്ടിക്കുന്നത്, സർവ്വോപരി, അതിന്റെതന്നെ ശവക്കുഴിതോണ്ടുന്നവരെയാണ്. അതിന്റെ നാശവും തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ വിജയവും ഒരുപോലെ അനിവാര്യമാണ്.

II

തൊഴിലാളികളും കമ്മ്യൂണിസറ്റ്കാരുടും

തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തോടു മൊത്തത്തിൽ കമ്മ്യൂണിസറ്റ്കാർക്കുള്ള ബന്ധമെന്താണ്?

മറ്റു തൊഴിലാളിവർഗ്ഗപ്പാർട്ടികളെ എതിർത്തുകൊണ്ടു വേറിട്ടുനിൽക്കുന്ന ഒരു പാർട്ടിയായിട്ടല്ല കമ്മ്യൂണിസറ്റ്കാർ നിലകൊള്ളുന്നത്.

തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനു മൊത്തത്തിലുള്ള താൽപര്യങ്ങളിൽനിന്നു വിഭിന്നവും വ്യത്യസ്തവുമായ യാതൊരു താൽപര്യവും അവർക്കില്ല.

തൊഴിലാളിവർഗ്ഗപ്രസ്ഥാനത്തെ രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനു വേണ്ടി യാതൊരു വിഭാഗീയതയെങ്കിലും അവർ സ്വീകരിക്കുന്നില്ല.

കമ്മ്യൂണിസറ്റ്കാരുടും മറ്റു തൊഴിലാളിവർഗ്ഗപ്പാർട്ടികളും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം ഇതുമാത്രമാണ്: 1. വിവിധ രാജ്യങ്ങളിലുള്ള തൊഴിലാളികളുടെ ദേശീയസമരങ്ങളിൽ, അവർ ദേശഭേദം നോക്കാതെ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ യാകമാനമുള്ള പൊതുതാൽപര്യങ്ങളെന്തെന്നു ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു, അവയെ മുന്നോട്ടു കൊണ്ടുവരുന്നു. 2. ബൂർഷ്വാസിയുമായി തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം നടത്തുന്ന സമരത്തിന്റെ വിവിധഘട്ടങ്ങളിൽ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെയൊട്ടാകെയുള്ള താൽപര്യങ്ങളെയാണ് അവർ എങ്ങും എന്നും പ്രതിനിധീകരിക്കുക.

അപ്പോൾ, ഒരുവശത്തു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാർ ഫലത്തിൽ ഏതൊരു രാജ്യത്തുമുള്ള തൊഴിലാളിവർഗ്ഗപ്പാർട്ടികളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും മുന്നണിയിൽ നിൽക്കുന്നതും ഏറ്റവും നിശ്ചയദാർഢ്യമുള്ളതുമായ — മറുഭാവത്തെല്ലാം മുന്നോട്ടു തള്ളി നീക്കുന്ന—വിഭാഗമാണ്; അതേസമയം, താത്വികമായി നോക്കുമ്പോൾ, തൊഴിലാളിബഹുജനങ്ങൾക്കില്ലാത്ത ഒരു മെച്ചം അവർക്കുണ്ട്: തൊഴിലാളിവർഗ്ഗപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഗതി, അതിന്റെ ഉപാധികൾ, അതിന്റെ പരമമായ പൊതു ഫലങ്ങൾ, ഇവയെപ്പറ്റി അവർക്കു വ്യക്തമായ ധാരണയുണ്ട്.

കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാരുടെ അടിയന്തിരലക്ഷ്യം മറെറൊരു തൊഴിലാളിവർഗ്ഗപ്പാർട്ടികൾക്കുമുള്ളതു തന്നെയാണ്: അതായത് തൊഴിലാളികളെ ഒരു വർഗ്ഗമായി സംഘടിപ്പിക്കുക, ബർഷപാമേധാവിത്വം മറിച്ചിടുക, തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം രാഷ്ട്രീയാധികാരം പിടിച്ചുപറ്റുക.

കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാരുടെ താത്വികനിഗമനങ്ങൾ സർവ്വലോകപരിഷ്കർത്താവാകാനാഗ്രഹിക്കുന്ന ഏതെങ്കിലുമൊരാൾ കല്പിച്ചുണ്ടാക്കിയതോ കണ്ടുപിടിച്ചതോ ആയ ആശയങ്ങളേയും പ്രമാണങ്ങളേയും ആസ്പദമാക്കിയുള്ളതല്ല.

ഇന്നു നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വർഗ്ഗസമരത്തിൽനിന്ന്, നമ്മുടെ കൺമുന്നിൽവെച്ചുതന്നെ നടക്കുന്ന ചരിത്രപരമായ പ്രസ്ഥാനത്തിൽനിന്ന്, പൊന്തിവരുന്ന യഥാർത്ഥബന്ധങ്ങൾക്കു സാമാന്യരൂപം നൽകുകമാത്രമാണ് അവ ചെയ്യുന്നത്. നിലവിലുള്ള സ്വത്തുടമബന്ധങ്ങൾ അവസാനിപ്പിക്കുകയെന്നത് കമ്മ്യൂണിസത്തിന്റെ ഒരു പ്രത്യേകസവിശേഷതയേയല്ല.

ചരിത്രപരമായ സ്ഥിതിഗതികളിൽ മാറ്റം വന്നിട്ടുള്ളതിന്റെ ഫലമായി, സ്വത്തുടമബന്ധങ്ങൾക്ക് പണ്ടു തുടർച്ചയായി മാറ്റം സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഉദാഹരണത്തിന് ഫ്രഞ്ചുവിപ്ലവം നാടുവാഴിസ്വത്തു

മെസസ്രദായം അവസാനിപ്പിച്ചു ബുർഷാസ്വത്തുമെസസ്രദായം പ്രതിഷ്ഠിച്ചു.

സ്വത്തുമെ പൊതുവിലില്ലാത്തതായതല്ല, ബുർഷാസ്വത്തുമെയില്ലാത്തതായതാണ് കമ്മ്യൂണിസത്തിന്റെ സവിശേഷസ്വഭാവം. എന്നാൽ, വർഗ്ഗവൈരുദ്ധ്യങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, കുറച്ചുപേർ വളരെപ്പേരെ ചൂഷണം ചെയ്യുകയെന്ന അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ഉൽപാദനം നടത്തുകയും ഉൽപന്നങ്ങൾ സ്വായത്തമാക്കുകയും ചെയ്യുകയെന്ന സമ്പ്രദായത്തിന്റെ പരിപൂർണ്ണവും പരമവുമായ രൂപമാണ് ആധുനിക ബുർഷാസ്വകാര്യസ്വത്തുമെസസ്രദായം.

ഈ അർത്ഥത്തിൽ കമ്മ്യൂണിസറ്റുകാരുടെ ആശയം ഒരൊറ്റ വാചകത്തിൽ ഇങ്ങനെ ചുരുക്കിപ്പറയാം: സ്വകാര്യസ്വത്തു് ഇല്ലാത്തതല്ല.

സ്വപ്രയത്നംകൊണ്ടു സ്വന്തമായി സ്വത്തു സമ്പാദിക്കാനുള്ള അവകാശം — വ്യക്തിസ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റേയും പ്രവർത്തനങ്ങളുടേയും സ്വാശ്രയത്തിന്റേയും അടിത്തറയാണ് ഈ സ്വത്തെന്നാണ് അവകാശപ്പെടുന്നത് — നശിപ്പിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെന്നു പറഞ്ഞു കമ്മ്യൂണിസറ്റുകാരായ ഞങ്ങളെ കുറപ്പെടുത്താറുണ്ട്.

തടിയുടച്ചു നെറ്റി വിയർപ്പിച്ചു സ്വന്തമായി 'സമ്പാദിക്കുന്ന സ്വത്തു്'! മുതലാളിത്തത്തിനു മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന, ചെറിയ കൈവേലക്കാരന്റേയും ചെറുകിടകർഷകന്റേയും സ്വത്തിനെപ്പറ്റിയാണോ നിങ്ങൾ പറയുന്നത്? ആണെങ്കിൽ അതു നശിപ്പിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല; വ്യവസായ പുരോഗതി അതിനെ ഒരു വലിയ പരിധിവരെ നശിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്; ദിവസംപ്രതി ഇന്നും നശിപ്പിച്ചുവരികയുമാണ്.

അതോ, ആധുനികബുർഷാസ്വകാര്യസ്വത്തിനെപ്പറ്റിയാണോ നിങ്ങൾ പറയുന്നത്?

കൂലിവേല തൊഴിലാളികൾക്കു വല്ല സ്വത്തും ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്നുണ്ടോ? ഇല്ല, ഒട്ടുമില്ല. അതുണ്ടാക്കുന്നതു മൂലധനമാ

ൺ — കൂലിവേലയെ ചൂഷണം ചെയ്യുന്നതും ചൂഷണം ചെയ്യാൻ അധികമധികം കൂലിവേലക്കാരെ കിട്ടിയാൽമാത്രം വർദ്ധിക്കുന്നതുമായ ഒരുതരം സ്വത്താണ്. മൂലധനവും കൂലിവേലയും തമ്മിലുള്ള വൈരുദ്ധ്യത്തെ ആശ്രയിച്ചാണ് ഇന്നത്തെ രൂപത്തിലുള്ള സ്വത്തു നിൽക്കുന്നത്. നമുക്ക് ഈ വൈരുദ്ധ്യത്തിന്റെ ഇരുവശവും ഒന്ന് പരിശോധിച്ചുനോക്കാം.

ഒരു മുതലാളിയാകുകയെന്നുവെച്ചാൽ ഉൽപ്പാദനത്തിൽ വെറും വ്യക്തിപരമായി മാത്രമല്ല, സാമൂഹ്യമായിട്ടുകൂടി, ഒരു പദവിയുണ്ടാവുകയെന്നർത്ഥമാണ്. മൂലധനമെന്നത് ഒരു സാമൂഹ്യസൃഷ്ടിയാണ്. വളർപ്പേർ ഏകോപിച്ചുപ്രവർത്തിച്ചാൽ മാത്രമേ, പോരാ, അത്രത്തോളം നോക്കിയാൽ സമുദായാംഗങ്ങളെല്ലാം ചേർന്നു പ്രവർത്തിച്ചാൽ മാത്രമേ അതിനെ പ്രവർത്തിപ്പിക്കാൻ സാധിക്കൂ.

അപ്പോൾ മൂലധനമെന്നത് ഒരു വ്യക്തിപരമായ ശക്തിയല്ല, സാമൂഹ്യശക്തിയാണ്.

അതുകൊണ്ട് മൂലധനം പൊതുസ്വത്താക്കിമാറുമ്പോൾ, സമുദായാംഗങ്ങളുടെയെല്ലാം ചേർന്നുള്ള സ്വത്താക്കി മാറുമ്പോൾ, വ്യക്തിപരമായ സ്വത്തു തന്മൂലം സമുദായത്തിന്റെ സ്വത്തായി മാറുന്നില്ല. സ്വത്തിന്റെ സാമൂഹ്യസ്വഭാവത്തിന്നുമാത്രമേ മാറ്റം വരുന്നള്ളൂ. സ്വത്തിന് അതിന്റെ വർഗ്ഗസ്വഭാവം ഇല്ലാതായിത്തീരുന്നു.

ഇനി നമുക്ക് കൂലിവേലയുടെ കാര്യമെടുക്കാം.

കൂലിവേലയുടെ ശരാശരി വില ഏറ്റവും ചുരുങ്ങിയ കൂലിയാണ് — അതായത്, ഒരു തൊഴിലാളിയെ തൊഴിലാളിയെന്ന നിലയ്ക്കു നിലനിർത്താൻ ആവശ്യമായ ഏറ്റവും ചുരുങ്ങിയ ഉപജീവനാംശമാണ്. അപ്പോൾ, ഒരു കൂലിവേലക്കാരൻ തന്റെ വേലകൊണ്ട് സമ്പാദിക്കുന്നതുകഴിച്ച് സ്വന്തം നിലനിൽപ്പിനും പ്രജനനത്തിനും മാത്രമേ മതിയാകുന്നുള്ളൂ. അദ്ധ്വാനഫലത്തെ ഇങ്ങനെ വ്യക്തിപര

മായി സ്വായത്തമാക്കുന്നത് നിർത്തലാക്കാൻ ഞങ്ങൾ ഒരിക്കലും ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ല. കാരണം, മനുഷ്യജീവിതം നിലനിർത്താനും പ്രത്യുൽപാദിപ്പിക്കാൻ അതാവശ്യമാണ്; മറ്റുള്ളവരുടെ പ്രയത്നത്തെ സ്വാധീനിച്ചു ചൂഷണം ചെയ്യാൻ വേണ്ടത്ര മിച്ഛും അതിൽനിന്നു കിട്ടുകയുമില്ല. പ്രയത്നഫലം സ്വായത്തമാക്കുന്ന ഈ രീതിയുടെ, മൂലധനം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ മാത്രം തൊഴിലാളി ജീവിക്കുകയും ഭരണാധികാരിവർഗ്ഗത്തിന്റെ താൽപര്യാനുസരണം മാത്രം അവനെ ജീവിക്കാനനുവദിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഈ രീതിയുടെ, നികൃഷ്ടസ്വഭാവമില്ലാതാക്കണമെന്നേ ഞങ്ങളാഗ്രഹിക്കുന്നുള്ളൂ.

ബൂർഷ്വാസമുദായത്തിൽ തൊഴിലാളിയുടെ അദ്ധ്വാനം സംഭരിതമായ അദ്ധ്വാനം വർദ്ധിപ്പിക്കാനുള്ള ഒരു ഉപാധി മാത്രമാണ്. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സമുദായത്തിലാകട്ടെ, സംഭരിതമായ അദ്ധ്വാനം തൊഴിലാളിയുടെ ജീവിതത്തെ വിശാലമാക്കാനും സംപുഷ്ടമാക്കാനും വികസിപ്പിക്കാനുമുള്ള ഒരു ഉപാധിയാണ്.

അപ്പോൾ, ബൂർഷ്വാസമുദായത്തിൽ ഭൂതകാലം വർത്തമാനത്തെ ഭരിക്കുന്നു. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സമുദായത്തിലാകട്ടെ, വർത്തമാനത്തിന്റെ ചൊൽപടിയിലാണ് ഭൂതകാലം. ബൂർഷ്വാസമുദായത്തിൽ മൂലധനം സ്വതന്ത്രമാണ്. അതിനു വ്യക്തിത്വമുണ്ട്; എന്നാൽ, വേലയെടുക്കുന്നവൻ പരാശ്രയനാണ്, അവനു വ്യക്തിത്വമില്ല.

ഈ സ്ഥിതി അവസാനിപ്പിക്കുന്നതിനെയാണ് വ്യക്തിത്വം നശിപ്പിക്കലെന്നും സ്വാതന്ത്ര്യം നശിപ്പിക്കലെന്നും ബൂർഷ്വാവർഗ്ഗം പറയുന്നത്! അതു ശരിയാണ് താനും. ബൂർഷ്വാവ്യക്തിത്വവും ബൂർഷ്വാസ്വാതന്ത്ര്യവും ബൂർഷ്വാസ്വാശ്രയത്വവും നശിപ്പിക്കുകയെന്നതുതന്നെയാണ് ലക്ഷ്യം.

നിലവിലുള്ള ബൂർഷ്വാ ഉൽപാദനവ്യവസ്ഥയിൻ കീഴിൽ സ്വാതന്ത്ര്യമെന്നതിന്റെ അർത്ഥം സ്വതന്ത്രവ്യാപാരമെന്നാണ്, സ്വതന്ത്രമായ ക്രയവിക്രയമെന്നാണ്.

എന്നാൽ, ക്രയവിക്രയം ഇല്ലാതായാൽ സ്വതന്ത്രമായ ക്രയവിക്രയവും ഇല്ലാതാവും. സ്വതന്ത്രമായ ക്രയവിക്രയത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഈ പറച്ചിലിനും പൊതുവിൽ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള നമ്മുടെ ബുർഷ്വാസിയുടെ മറ്റൊല്ലാ വീക്ഷകൾക്കും വല്ല അർത്ഥവുമുണ്ടെങ്കിൽ മദ്ധ്യകാലത്തു വ്യാപാരികൾക്കും വ്യാപാരത്തിനുമുണ്ടായിരുന്ന അസ്വാതന്ത്ര്യവും തടസ്സങ്ങളുമായി തട്ടിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ മാത്രമാണ്; അല്ലാതെ ക്രയവിക്രയം നിർത്തലാക്കുക, ബുർഷ്വാ ഉൽപാദന വ്യവസ്ഥയും ബുർഷ്വാസിയെത്തന്നെയും അവസാനിപ്പിക്കുക, എന്ന കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പരിപാടിയുമായി തട്ടിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ ഇതു തീരെ അർത്ഥശൂന്യമാണ്.

സ്വകാര്യസ്വത്തു നശിപ്പിക്കാൻ ഞങ്ങൾ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുവെന്നു കേൾക്കുമ്പോൾ നിങ്ങൾ ഞെട്ടുന്നു. പക്ഷെ, ഇന്നു നിലവിലുള്ള നിങ്ങളുടെ സമുദായത്തിലെ പത്തിൽ ഒമ്പതു പേരുടേയും സ്വകാര്യസ്വത്തു നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പത്തിൽ ഒമ്പതുപേർക്കും അതില്ലാത്തതുകൊണ്ടുമാത്രമാണ് ബാക്കിയുള്ള ഒരുപിടി ആളുകൾക്ക് അതു കൈവശംവെച്ചു പോരാൻ സാധിക്കുന്നത്. സമുദായത്തിലെ ബഹുഭൂരിപക്ഷം ജനങ്ങളും യാതൊരുതരം സ്വത്തും ഇല്ലാത്തവരായിരിക്കണമെന്ന അവശ്യോപാധിയിന്മേൽ നിലനിൽക്കുന്ന ഒരു സ്വത്തു മെസമ്പ്രദായം നശിപ്പിക്കാൻ ഞങ്ങൾ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുവെന്നതാണ്, അപ്പോൾ, നിങ്ങളുടെ ആക്ഷേപം.

ഒറ്റവാക്കിൽ പറഞ്ഞാൽ നിങ്ങളുടെ സ്വത്തു നശിപ്പിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുവെന്നതാണ് നിങ്ങൾക്കു ഞങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള ആക്ഷേപം. വളരെ ശരിയാണ്; അതുതന്നെയാണ് ഞങ്ങളുദ്ദേശിക്കുന്നത്.

മൂലധനമായോ പണമായോ പാട്ടമായോ, — കത്തകയാക്കി വെയ്ക്കാവുന്ന ഒരു സാമൂഹ്യശക്തിയായി—അദ്ധ്വാനത്തെ മേലിൽ മാറ്റാൻ കഴിയാത്ത നിമിഷംമുതൽ, അതായത്, വ്യക്തികളുടെ സ്വത്തിനെ ബുർഷ്വാസ്വത്താക്കി —

മൂലധനമാക്കി — മാരാനാവാത്ത നിമിഷംമുതൽ, വ്യക്തിത്വം അസ്തമിക്കുമെന്നാണ് നിങ്ങൾ പറയുന്നത്.

അപ്പോൾ, ‘‘വ്യക്തി’’യെന്നവെച്ചാൽ നിങ്ങളുദ്ദേശിക്കുന്നത് ബുദ്ധിപരമായോ ഇടത്തരക്കാരനായ സ്വത്തുടമയോ അല്ലാതെ മറ്റൊരെയുമല്ലെന്ന് തുറന്നു സമ്മതിക്കേണ്ടിവരും. തീർച്ചയായും അയാളെ വഴിയിൽനിന്ന് അടിച്ചു നീക്കണം, അങ്ങനെയൊരാൾ ഉണ്ടാവാൻ പാടില്ല.

സമുദായം സൃഷ്ടിക്കുന്ന സ്വത്തുക്കൾ അനുഭവിക്കാനുള്ള അധികാരം കമ്മ്യൂണിസം ആരിൽനിന്നും തട്ടിയെടുക്കുന്നില്ല; ഈ അനുഭവിക്കൽകൊണ്ടു മറ്റുള്ളവരുടെ അധ്വാനത്തെ അടക്കിവെയ്ക്കാനുള്ള അധികാരം മാത്രമാണ് അതില്ലാതാക്കുന്നത്.

സ്വകാര്യസ്വത്തു നശിപ്പിച്ചാൽ ആരും പണിയെടുക്കില്ല, സാർവ്വത്രികമായ അലസത ബാധിക്കും, എന്നൊരാക്ഷേപമുണ്ട്.

ഇങ്ങനെയൊന്നെങ്കിൽ ബുദ്ധിപരസമുദായം വെറും ആലസ്യം നിമിത്തം എത്രയോ മുമ്പുതന്നെ തുലഞ്ഞുപോകേണ്ടിയിരുന്നു; കാരണം, പണിയെടുക്കുന്ന അതിലെ അംഗങ്ങൾ യാതൊന്നും നേടുന്നില്ല. എന്തെങ്കിലും നേടുന്നവർ പണിയെടുക്കുന്നുമില്ല. മൂലധനമെന്നത് ഇല്ലാതായിക്കഴിഞ്ഞാൽ കൂലിവേല സാധ്യമല്ലാതാവും എന്ന പുനരുജ്ജ്വലമൊഴിയില്ലാത്ത പ്രകടനം മാത്രമാണ് ഈ ആക്ഷേപം.

കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് രീതിയിൽ ഭൗതികപദാർത്ഥങ്ങളുൽപാദിപ്പിക്കുകയും അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിന്നെതിരായി കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള എല്ലാ ആക്ഷേപങ്ങളും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് രീതിയിലുള്ള ബുദ്ധിപരമായ സൃഷ്ടിക്കും വിനിയോഗത്തിനുമെതിരായും ഉന്നയിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ബുദ്ധിപരയുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ വർഗ്ഗസ്വത്തിന്റെ നാശം ഉൽപാദനത്തിന്റെ തന്നെ നാശമെന്നർത്ഥമാകുന്നതുപോലെ വർഗ്ഗസംസ്കാരത്തിന്റെ നാശം അയാളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ സംസ്കാരത്തിന്റെയൊക്കത്തന്നെ നാശമെന്നർത്ഥമാണ്.

ഏതൊരു സംസ്കാരത്തിന്റെ നാശത്തെ ചൊല്ലിയാണോ അയാൾ കണ്ണീർ വാർക്കുന്നത്, ആ സംസ്കാരം ബഹുഭൂരിഭാഗം ജനങ്ങളേയും സംബന്ധിച്ചു വെറും യന്ത്രമായി പണിയെടുക്കാനുള്ള ഒരു പരിശീലനമാത്രമാണ്.

എന്നാൽ സ്വാതന്ത്ര്യം, സംസ്കാരം, നിയമം മുതലായവയെ സംബന്ധിച്ച നിങ്ങളുടെ ബുദ്ധിയാ ആശയങ്ങളുടെ മാനദണ്ഡംവെച്ചു, ബുദ്ധിയാസ്വത്തു നശിപ്പിക്കാനുള്ള ഞങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശത്തെ അജ്ഞാനോക്ഷണേടത്തോളം കാലം നിങ്ങൾ ഞങ്ങളുമായി വഴക്കടിക്കാൻ വരേണ്ട. നിങ്ങളുടെ വർഗ്ഗത്തിന്റെ അഭീഷ്ടം എല്ലാവർക്കും ബാധകമായ നിയമമാക്കിയിരിക്കുന്നത് പോലെ — നിങ്ങളുടെ വർഗ്ഗത്തിന്റെ നിലനിൽപ്പിനാവശ്യമായ സാമ്പത്തികസ്ഥിതിഗതികളാണ് ഈ അഭീഷ്ടത്തിന്റെ മൗലികസ്വഭാവവും ഗതിയും നിർണ്ണയിക്കുന്നത് — നിങ്ങളുടെ ആശയങ്ങൾ തന്നെ നിങ്ങളുടെ ബുദ്ധിയാ ഉൽപാദനത്തിന്റേയും ബുദ്ധിയാ സ്വത്തുടമയുടേയും സ്ഥിതിഗതികളിൽനിന്നു മുളയെടുത്തതാണ്.

നിങ്ങളുടെ ഇന്നത്തെ ഉൽപാദനരീതിയിൽനിന്നും സ്വത്തുടമസ്ഥസ്വഭാവത്തിൽനിന്നും ഉടലെടുക്കുന്ന സാമൂഹ്യരൂപങ്ങളെ — ഉൽപാദനത്തിന്റെ പുരോഗതിക്കിടയിൽ വന്നു പോയുതിരിക്കുന്ന ചരിത്രപരമായ ബന്ധങ്ങളെ — പ്രകൃതിയുടേയും യുക്തിശാസ്ത്രത്തിന്റേയും സനാതനനിയമങ്ങളാക്കി മാറ്റാൻ നിങ്ങളെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന സ്വാർത്ഥപരമായ ഈ തെറ്റിദ്ധാരണ നിങ്ങൾക്കു മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന എല്ലാ ഭരണാധികാരിവർഗ്ഗങ്ങൾക്കുമുണ്ടായിരുന്ന ഒന്നാണ്. പ്രാചീനകാലത്തെ സ്വത്തുടമയുടെ കാര്യത്തിൽ നിങ്ങൾ വ്യക്തമായി കാണുന്നത്, നാടുവാഴിസ്വഭാവത്തിലുള്ള സ്വത്തുടമയുടെ കാര്യത്തിൽ നിങ്ങൾ സമ്മതിക്കുന്നത്, നിങ്ങളുടെ സ്വന്തം ബുദ്ധിയാസ്വത്തുടമയുടെ കാര്യത്തിൽ നിങ്ങൾക്കു സമ്മതിക്കാൻ നിശ്ചയമായും നിർവ്വാഹമില്ലല്ലോ.

കുടുംബം നശിപ്പിക്കുക! കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്‌റൂകാരുടെ ഈ നികൃഷ്ടമായ നിർദ്ദേശം കേട്ടാൽ അങ്ങേയറ്റത്തെ ഉല്ലാസം അനുഭവിക്കുകയും കലികയറും.

ഇന്നത്തെ കുടുംബത്തിന്റെ, ബുദ്ധിപരമായ കുടുംബത്തിന്റെ, അടിസ്ഥാനമെന്താണ്? മൂലധനം, സ്വകാര്യത്വം. പൂർണ്ണമായും വളർച്ചയെത്തിയ രൂപത്തിൽ ഈ കുടുംബം നിലനിൽക്കുന്നത് ബുദ്ധിപരമായി മാത്രമാണ്. എന്നാൽ ഈ സ്ഥിതിയുടെ മറുപടിയായ് തൊഴിലാളികൾക്കിടയിലുള്ള കുടുംബജീവിതത്തിന്റെ അഭാവവും പരസ്യമായ വ്യക്തിപരവൃത്തിയും.

ഈ മറുപടി നശിച്ചാൽ ബുദ്ധിപരമായ കുടുംബവും സ്വാഭാവികമായും നശിക്കും; മൂലധനം നശിക്കുന്നതോടുകൂടി രണ്ടും നശിക്കും.

മാതാപിതാക്കൾ കുട്ടികളെ ചൂഷണം ചെയ്യുന്നത് അവസാനിപ്പിക്കാൻ ഞങ്ങളാഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ടെന്നു നിങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ മേൽ കുറ്റാരോപിക്കുന്നുണ്ടോ? ഈ കുറ്റം ഞങ്ങൾ സമ്മതിക്കുന്നു.

പക്ഷേ, നിങ്ങൾ പറയും, കുടുംബവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ സ്ഥാനത്തു സാമൂഹ്യവിദ്യാഭ്യാസം കൊണ്ടുവരുമ്പോൾ ഏറ്റവും പാവനമായ ബന്ധങ്ങൾക്കു നാശമേൽപ്പിക്കുകയായിരിക്കും ഞങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതെന്ന്.

അപ്പോൾ നിങ്ങളുടെ വിദ്യാഭ്യാസമോ? അതും സാമൂഹ്യമല്ലേ? സാമൂഹ്യസ്ഥിതിഗതികളുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ കീഴിലല്ലേ അതും നടക്കുന്നത്? സ്കൂൾവഴിക്കും മറ്റും സമുദായം പ്രത്യക്ഷമായോ പരോക്ഷമായോ അതിലിടപെടുന്നില്ലേ? വിദ്യാഭ്യാസത്തിലുള്ള സമുദായത്തിന്റെ ഇടപെടൽ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്‌റൂകാരുടെ കണ്ടുപിടുത്തമൊന്നല്ല. ഈ ഇടപെടലിന്റെ സ്വഭാവം മാറാനും ഭരണാധികാരിവർഗ്ഗത്തിന്റെ സ്വാധീനത്തിൽനിന്നും വിദ്യാഭ്യാസത്തെ രക്ഷിക്കാനും മാത്രമാണ് അവർ ശ്രമിക്കുന്നത്.

ആധുനിക വ്യവസായത്തിന്റെ പ്രവർത്തനംമൂലം തൊഴിലാളികൾക്കിടയിലുള്ള കുടുംബബന്ധങ്ങൾ സർവ്വത്ര അറുപോകുന്നതും അവരുടെ മക്കൾ വെറും വ്യാപാരസാമഗ്രികളും അദ്ധ്യാനോപകരണങ്ങളുമായി മാറുന്നതും കാണുമ്പോൾ, കുടുംബത്തേയും വിദ്യാഭ്യാസത്തേയുംകുറിച്ചും മാതാപിതാക്കളും മക്കളും തമ്മിലുള്ള പാവനബന്ധങ്ങളെക്കുറിച്ചുമുള്ള ബുദ്ധിപാ വാഗ്‌ലോഷം അറപ്പും വെറുപ്പും ഉണ്ടാക്കുന്നു.

പക്ഷേ, കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്‌റുക്കാരായ നിങ്ങൾ സ്ത്രീകളെ പൊതുസ്വത്താക്കും എന്ന് ബുദ്ധിപാസി ഒന്നടങ്കം മുറവിളിക്കുന്നു.

മുതലാളി തന്റെ ഭാര്യയെ വെറുമാരു ഉൽപാദനോപകരണമായിട്ടാണ് കാണുന്നത്. ഏല്ലാ ഉൽപാദനോപകരണങ്ങളും പൊതുവായി വിനിയോഗിക്കണമെന്ന് അയാൾ കേൾക്കുന്നു. അപ്പോൾ സ്വാഭാവികമായി, പൊതുസ്വത്തായിത്തീരുകയെന്ന തലയിലെഴുത്തു സ്ത്രീകൾക്കും വന്നുചേരുന്നില്ലാതെ, അയാൾക്ക് അതിൽ നിന്നു മറ്റൊന്നും ധരിക്കാനാകുന്നില്ല.

സ്ത്രീകൾ വെറും ഉൽപാദനോപകരണങ്ങളായിരിക്കുകയെന്ന ഇന്നത്തെ നില അവസാനിപ്പിക്കുകയെന്നതാണ് യഥാർത്ഥലക്ഷ്യമെന്നത് അയാൾക്കു ചിന്തിക്കാനേ കഴിയുന്നില്ല.

ഇനി കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്‌റുക്കാർ സ്ത്രീകളെ പരസ്യമായും ഔദ്യോഗികമായും പൊതുസ്വത്താക്കുമെന്ന ഭാവത്തിൽ നമ്മുടെ ബുദ്ധിപാകൾ പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന ധർമ്മികരോഷത്തെപ്പറ്റും ബന്ധിച്ചാണെങ്കിൽ, അതേക്കാൾ പരിഹാസ്യമായി മറ്റൊന്നുമില്ല. സ്ത്രീകളുടെമേൽ പൊതുവുമാണ് സ്ഥാപിക്കേണ്ടതായ ആവശ്യം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്‌റുക്കാർക്കില്ല. അനാദി കാലം മുതൽക്കേ അതു നിലനിന്നുപോന്നിട്ടുണ്ട്.

സ്വന്തം കീഴിലുള്ള തൊഴിലാളികളുടെ ഭാര്യമാരേയും പുത്രികളേയും കൊണ്ടു മതിയാവാതെ—വെറും വേശ്യകളുടെ കാര്യം പോകട്ടെ—നമ്മുടെ ബുദ്ധിപാകൾ അന്യോന്യം ഓ

രോരുത്തരുടേയും ഭാര്യമാരെ വശീകരിക്കുന്നതിൽ അങ്ങേയ-
ററം ആനന്ദംകൊള്ളുന്നു.

ബുർഷാവിവാഹവ്യവസ്ഥ വാസ്തവത്തിൽ ഭാര്യ-
മാരെ പൊതുവുടമയാക്കിവയ്ക്കുന്ന ഒരു സമ്പ്രദായമാണ്.
അപ്പോൾ സ്ത്രീകളെ പൊതുസ്വത്താക്കുകയെന്നത് കാപട്യ-
ത്തിൽ മുടിവെയ്ക്കുന്നതിനുപകരം അതു പരസ്യമായി നി-
യമവിധേയമാക്കാൻ അവർ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെന്നതുമാത്ര-
മാണ് കമ്മ്യൂണിസറ്റ് റൂകാരുടെ നേർക്ക് കവിഞ്ഞ പക്ഷം.
കൊണ്ടുവരാവുന്ന ആക്ഷേപം. ഏതായാലും, ഇന്നത്തെ ഉൽ-
പാദനസമ്പ്രദായം അവസാനിപ്പിച്ചാൽ, അതിന്റെതന്നെ
സന്തതിയായ സ്ത്രീകളുടെ പൊതുവുടമയും—അതായത്, രഹ-
സ്യവും പരസ്യവുമായ വ്യഭിചാരം—അവസാനിക്കുമെന്നതു
വ്യക്തമാണ്.

കമ്മ്യൂണിസറ്റ് റൂകാരുടെക്കുറിച്ചുള്ള മറ്റൊരാക്ഷേപം,
അവർ രാജ്യങ്ങളും ദേശീയതയും ഇല്ലാതാക്കാൻ ആഗ്രഹി-
ക്കുന്നുവെന്നാണ്.

തൊഴിലാളികൾക്കു രാജ്യമില്ല. അവർക്കില്ലാത്തത്
അവരിൽനിന്നു നമുക്ക് എടുക്കാനാവില്ല. തൊഴിലാളിവർ-
ഗ്ഗത്തിന് ആദ്യമായി രാഷ്ട്രീയമേധാവിത്വം നേടേണ്ടതു-
ള്ളതുകൊണ്ട്, രാജ്യത്തിലെ പ്രമുഖവർഗ്ഗമായി ഉയരേണ്ടതു-
ള്ളതുകൊണ്ട്, സ്വയം രാഷ്ട്രമായിത്തീരേണ്ടതുള്ളതുകൊണ്ട്,
തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം അത്രത്തോളം ദേശീയമാണ്, പക്ഷേ
ബുർഷാ അർത്ഥത്തിലല്ല.

ബുർഷാസിയുടെ വളർച്ച, വ്യാപാരസ്വാതന്ത്ര്യം, ലോ-
കകമ്പോളത്തിന്റെ ആവിർഭാവം, ഉൽപാദനരീതിയിലും
തദനുസൃതമായി ജീവിതസാഹചര്യങ്ങളിലും ഉണ്ടായിട്ടുള്ള
ഐക്യരൂപം എന്നീ കാരണങ്ങളാൽ ദേശഭേദങ്ങളും ജനതകൾ
തമ്മിലുള്ള വൈരുദ്ധ്യങ്ങളും ദിനംപ്രതി അപ്രത്യക്ഷമായി
വരികയാണ്.

തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ മേധാവിത്വം വരുന്നതോ

ടെ അവ ഇതിലും വേഗം അപ്രത്യക്ഷമാകും. തൊഴിലാളി വർഗ്ഗത്തിന്റെ മോചനത്തിനുള്ള ആദ്യത്തെ ഉപാധികളിലൊന്ന്, മുന്നണിയിൽ നിൽക്കുന്ന പരിഷ്കൃതരാജ്യങ്ങളെ കിലും കൂട്ടായി പ്രവർത്തിക്കുകയെന്നതാണ്.

ഒരു വ്യക്തി മറ്റൊരു വ്യക്തിയെ ചൂഷണം ചെയ്യുകയെന്നത് അവസാനിപ്പിക്കുന്ന തോതിൽത്തന്നെ ഒരു രാഷ്ട്രം മറ്റൊരു രാഷ്ട്രത്തെ ചൂഷണം ചെയ്യുന്നതും അവസാനിപ്പിക്കും. ഒരു രാജ്യത്തിലെ വർഗ്ഗങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ശത്രുത ഇല്ലാതാവുന്ന തോതിൽത്തന്നെ വിവിധരാഷ്ട്രങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ശത്രുതയും ഇല്ലാതാവും.

മതപരവും തത്വശാസ്ത്രപരവും, പൊതുവിൽ പറഞ്ഞാൽ സിദ്ധാന്തപരവുമായ നിലപാടിൽ നിന്നുകൊണ്ട് കമ്മ്യൂണിസത്തിനെതിരായി കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള ആക്ഷേപങ്ങൾ കാര്യമായ പരിഗണനയർഹിക്കുന്നില്ല.

മനുഷ്യന്റെ ഭൗതികജീവിതത്തിലും അവന്റെ സാമൂഹ്യബന്ധങ്ങളിലും സാമൂഹ്യജീവിതത്തിലും ഉണ്ടാവുന്ന ഓരോ മാറ്റത്തിന്റേയും ഫലമായി അവന്റെ ആശയങ്ങളും അഭിപ്രായങ്ങളും ധാരണകളും, ഓരവാക്കിൽ പറഞ്ഞാൽ, അവന്റെ ബോധം, മാറുന്നുണ്ടെന്നു മനസ്സിലാക്കാൻ അത്ര അഗാധമായ അന്തർജ്ഞാനമാവശ്യമാണോ? ഭൗതികപദാർത്ഥങ്ങളുടെ ഉൽപാദനരീതി മാറുന്നതനുസരിച്ച് ബുദ്ധിപരമായ സൃഷ്ടിയുടെ സ്വഭാവവും മാറുന്നുണ്ടെന്നല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊന്നാണ് ആശയഗതികളുടെ ചരിത്രം തെളിയിക്കുന്നത്? ഓരോ കാലഘട്ടത്തിലും പ്രാബല്യത്തിലുള്ള ആശയഗതികൾ അതതു കാലഘട്ടത്തിലെ ഭരണാധികാരിവർഗ്ഗത്തിന്റെ ആശയഗതികളാണ്.

സമുദായത്തിൽ വിപ്ലവകരമായ മാറ്റമുണ്ടാക്കുന്ന ആശയഗതികളെപ്പറ്റി ആളുകൾ പറയുമ്പോൾ, പഴയ സമുദായത്തിനകത്തു പുതിയ ഒന്നിന്റെ ബീജങ്ങളുളളവായിട്ടുണ്ടെന്നും പഴയ ജീവിതസാഹചര്യങ്ങൾ നാശമടയുന്നതോടൊപ്പംത

നെ പഴയ ആശയഗതികളും. നാശമടയുന്നുണ്ടെന്നുള്ള പരമാർത്ഥത്തെ വെളിപ്പെടുത്തുക മാത്രമാണ് അവർ ചെയ്യുന്നത്.

പ്രാചീനലോകം ഊർദ്ധ്വശ്വാസം വലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴാണ് ക്രിസ്തുമതം പ്രാചീനമതങ്ങളെ കീഴടക്കിയത്. ക്രിസ്തീയാശയങ്ങൾ 18-ാം നൂറ്റാണ്ടിൽ യൂക്തിവാദത്തിന്റെ മുമ്പിൽ കീഴടങ്ങിയ സന്ദർഭത്തിലാണ് അന്നത്തെ വിപ്ലവകാരിയായ ബുർഷ്വാസിയോടു നാടുവാഴിസമുദായം അതിന്റെ മരണപ്പോർ നടത്തിയത്. മതസ്വാതന്ത്ര്യത്തെപ്പറ്റിയും മനസ്സാക്ഷിയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെപ്പറ്റിയുമുള്ള ആശയഗതികൾ വെളിവാക്കിയതു വിജ്ഞാനത്തിന്റെ തുറയിൽ സ്വതന്ത്രമായ മത്സരം നിർബാധം നിലനിൽക്കുന്നുണ്ടെന്നു മാത്രമാണ്.

“തീർച്ചയായും മതപരവും സഭാചാരപരവും തത്വശാസ്ത്രപരവും നീതിശാസ്ത്രപരവുമായ ആശയങ്ങൾ ചരിത്രത്തിന്റെ പുരോഗതിക്കിടയിൽ മാറിയിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ മതവും സഭാചാരവും തത്വശാസ്ത്രവും രാഷ്ട്രമീമാംസയും നിയമവുമെല്ലാം ഈ മാറ്റത്തെ അതിജീവിച്ചിട്ടുണ്ട്” എന്നു പറയുമായിരിക്കാം.

“പോരെങ്കിൽ, സമുദായത്തിന്റെ എല്ലാ സ്ഥിതിവിശേഷങ്ങൾക്കും ബാധകമായ ചിലസനാതനസത്യങ്ങളുണ്ട് — സ്വാതന്ത്ര്യം, നീതി മുതലായവ. എന്നാൽ പുതിയൊരടി സ്ഥാനത്തിൽ കെട്ടിപ്പടുക്കുന്നതിനു പകരം കമ്മ്യൂണിസം സനാതനസത്യങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. മതത്തെ മുഴുവനും, സഭാചാരബോധത്തെ മുഴുവനും, നശിപ്പിക്കുകയാണ് അതു ചെയ്യുന്നത്. അപ്പോൾ ഇതിനു മുമ്പുള്ള എല്ലാ ചരിത്രാനുഭവങ്ങൾക്കുമെതിരായാണ് അതു പ്രവർത്തിക്കുന്നത്.”

ഈ ആരോപണത്തിന്റെ രത്നച്ചുരുക്കമെന്താണ്? ഇതേ വരെയുള്ള എല്ലാ സമുദായത്തിന്റേയും ചരിത്രം വർഗ്ഗവൈരുദ്ധ്യങ്ങളുടെ, വിവിധകാലഘട്ടങ്ങളിൽ വിവിധരൂപം കൈ

കൊണ്ടിട്ടുള്ള വൈരുദ്ധ്യങ്ങളുടെ, വളർച്ചയിലടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

എന്നാൽ അവ കൈകൊണ്ടിട്ടുള്ള രൂപം എന്തു തന്നെയായിരുന്നാലും, കഴിഞ്ഞ കാലഘട്ടങ്ങൾക്കെല്ലാം ബാധകമായ ഒരു പൊതുവസ്തുതയുണ്ട്—സമുദായത്തിന്റെ ഒരു വിഭാഗം മറ്റേ വിഭാഗത്തിന്റെ മേൽ നടത്തുന്ന ചൂഷണം. അപ്പോൾ, പണ്ടുകാലങ്ങളിലെ സാമൂഹ്യബോധത്തിന് എത്രതന്നെ ബാഹുല്യവും വൈവിധ്യവുമുണ്ടായിരുന്നാലും അതു ഏതാനും പൊതുരൂപങ്ങളുടെ അഥവാ സാമാന്യാശയഗതികളുടെ അതിരുകൾക്കുള്ളിൽ ഒതുങ്ങിനിന്നുകൊണ്ടാണു പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നതെന്നതിൽ അതൃപ്തരായി വന്നു വന്നിട്ടുണ്ട്. വർഗ്ഗവൈരുദ്ധ്യങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും അസ്തമിച്ചാലല്ലാതെ ഈ ആശയഗതികൾ തികച്ചും ഇല്ലാതാവുകയില്ല.

പരമ്പരാഗതമായ സ്വത്തുടമസ്ഥതയുള്ള ഏറ്റവും പരിപൂർണ്ണമായ ബന്ധവിച്ഛേദനമാണ് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് വിപ്ലവം; അപ്പോൾ, അതിന്റെ വളർച്ചയിൽ പരമ്പരാഗതമായ ആശയഗതികളുമായി ഏറ്റവും പരിപൂർണ്ണമായ ബന്ധവിച്ഛേദനമുണ്ടാവുന്നതിൽ അതൃപ്തരായി.

പക്ഷേ, കമ്മ്യൂണിസത്തോടുള്ള ബുദ്ധിമുട്ട് ആക്ഷേപങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള പരാമർശം നമുക്കിവിടെ അവസാനിപ്പിക്കാം.

തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തെ ഭരണാധികാരിവർഗ്ഗത്തിന്റെ നിലയിലേക്കുയർത്തുക, ജനാധിപത്യത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള സമരത്തിൽ വിജയം നേടുക, ഇതാണ് തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ വിപ്ലവത്തിലെ ആദ്യത്തെ പടിയെന്നു നാം കണ്ടു കഴിഞ്ഞു.

ബുദ്ധിമുട്ടിന്റെ പക്കൽനിന്ന് എല്ലാ മൂലധനവും കറേജിയായി പിടിച്ചുപറ്റാനും സർക്കാരിന്റെ—അതായത്, ഭരണാധികാരിവർഗ്ഗമായി സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ—കൈയിൽ എല്ലാ ഉൽപ്പാദനോപകരണങ്ങളും സംഭരിക്കാനും ആവുന്നത്ര വേഗം ഉൽപ്പാദനശക്തി

കളുടെ ആകത്തുക വർദ്ധിപ്പിക്കാനുംവേണ്ടി തൊഴിലാളി വർഗ്ഗം അതിന്റെ രാഷ്ട്രീയമേധാവിത്വം ഉപയോഗിക്കും.

സ്വത്തവകാശങ്ങളിന്മേലും ബുദ്ധിമുട്ട് ഉൽപാദനവ്യവസ്ഥകളിന്മേലും സോഷ്യലിസ്റ്റിക്വുമായി കൈവയ്പ് കാതെ, സാമ്പത്തികമായി അപര്യാപ്തവും അസ്വീകാര്യവുമായി തോന്നുന്നെങ്കിലും പ്രസ്ഥാനം വളരുന്നതോടുകൂടി സ്വയം വളരുന്നതും പഴയ സാമൂഹ്യക്രമത്തിന്മേൽ അധികമധികം കൈവയ്പ്കൽ ആവശ്യമാക്കിത്തീർക്കുന്നതും ഉൽപാദനസമ്പ്രദായത്തിൽ സമൂലപരിവർത്തനം വരുത്താനുള്ള ഉപാധിയെന്ന നിലയ്ക്ക് അനിവാര്യവുമായ നടപടികളെടുക്കാതെ, ഇതൊന്നും തീർച്ചയായും തുടക്കത്തിൽ നേടാനാവില്ല.

ഈ നടപടികൾ പല രാജ്യത്തും പല തരത്തിലായിരിക്കുമെന്നതിൽ സംശയമില്ല.

എങ്കിലും ഏറ്റവും പുരോഗമിച്ചിട്ടുള്ള രാജ്യങ്ങൾക്കുതാഴെ കൊടുക്കുന്ന നടപടികൾ പൊതുവിൽ ബാധകമാവുന്നതാണ്:

1. ഭൂമി സ്വകാര്യസ്വത്താക്കിവയ്പ്കുന്ന സമ്പ്രദായം ഇല്ലാതാക്കുകയും ഭൂമിയിൽനിന്നു പാട്ടമായി കിട്ടുന്ന വരുമാനമെല്ലാം പൊതുവാവശ്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി വിനിയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുക.

2. ആദായത്തിന്റെ വർദ്ധനവനുസരിച്ച് വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന ഒരു ആദായനികുതിസമ്പ്രദായം ഏർപ്പെടുത്തുക.

3. എല്ലാ പിന്തുടർച്ചാവകാശങ്ങളും റദ്ദാക്കുക.

4. അന്യരാജ്യങ്ങളിലേക്കു കുടിയേറിപ്പാർക്കാൻ പോയിട്ടുള്ളവരുടേയും എതിർത്തുനിൽക്കുന്നവരുടേയും സ്വത്തുക്കൾ കണ്ടുകെട്ടുക.

5. സ്റ്റേറ്റിന്റെ മൂലധനത്തോടുകൂടിയതും അതിന്റെ പൂർണ്ണമായ കത്തുകയിൻകീഴിലുള്ളതുമായ ഒരു ദേശീയ ബാ

കുറവേന നാണയമെല്ലാം സ്റ്റേറ്റിന്റെ കൈവശം കേന്ദ്രീകരിക്കുക.

6. ഗതാഗതത്തിന്റേയും വാർത്താവിനിമയത്തിന്റേയും ഉപാധികൾ സ്റ്റേറ്റിന്റെ കൈവശം കേന്ദ്രീകരിക്കുക.

7. സ്റ്റേറ്റുമയിലുള്ള ഫാക്ടറികളും ഉൽപാദനോപകരണങ്ങളും വിപുലീകരിക്കുക. ഒരു പൊതുപദ്ധതിയനുസരിച്ചു തരിശുനിലങ്ങൾ കൃഷിക്കുപയോഗപ്പെടുത്തുകയും മണ്ണിന്റെ ഗുണം വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക.

8. പണിയെടുക്കാനുള്ള ബാധ്യത എല്ലാവർക്കും തുല്യമാക്കിത്തീർക്കുക. വ്യാവസായികോൽപാദനത്തിനും, വിശേഷിച്ചു കൃഷിക്കും വേണ്ടിയുള്ള തൊഴിൽപ്പടയെ സൃഷ്ടിക്കുക.

9. കാർഷികോൽപാദനത്തെ വ്യാവസായികോൽപാദനവുമായി കൂട്ടിയിണക്കുക, രാജ്യത്തിലെ ജനസംഖ്യാവിതരണം കറേക്കൂടി തുല്യമാക്കിക്കൊണ്ട് നാടും നഗരവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം ക്രമേണ ഇല്ലാതാക്കുക.

10. പൊതുവിദ്യാലയങ്ങളിൽ എല്ലാ കുട്ടികൾക്കും സൗജന്യമായ വിദ്യാഭ്യാസം നൽകുക. ഇന്നത്തെ രൂപത്തിൽ കുട്ടികളെക്കൊണ്ട് ഫാക്ടറിയിൽ പണിയെടുപ്പിക്കുന്നത് നിർത്തുക. വ്യവസായോൽപാദനവും വിദ്യാഭ്യാസവും കൂട്ടിയിണക്കുക, മുതലായവ.

അങ്ങനെ, ക്രമേണ വർഗ്ഗവ്യത്യാസമെല്ലാം ഇല്ലാതാവുകയും ഒരു വമ്പിച്ച സമാജമായി സംഘടിച്ചിട്ടുള്ള രാഷ്ട്രത്തിന്റെ കൈയിൽ ഉൽപാദനമെല്ലാം കേന്ദ്രീകരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ ഭരണാധികാരത്തിന് രാഷ്ട്രീയസ്വഭാവം ഇല്ലാതാവും. രാഷ്ട്രീയാധികാരമെന്നു സാധാരണയായി പറയുന്നത് ഒരു വർഗ്ഗത്തിനു മറ്റൊരു വർഗ്ഗത്തെ മർദ്ദിക്കാനുള്ള സംഘടിതശക്തിയെ മാത്രമാണ്. ബൂർഷ്വാസിയുമായുള്ള പോരാട്ടത്തിനിടയിൽ പരിതസ്ഥിതികളുടെ നിർബ്ബന്ധമൂലം തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന് ഒരു വർഗ്ഗമെന്ന നിലയ്ക്കു സ്വയം സംഘടിക്കേണ്ടിവരുന്നുണ്ടെങ്കിൽ, ഒരു വിപ്ലവം

ലം. അതു് സ്വയം ഭരണാധികാരിവർഗ്ഗമായിത്തീരുകയും ആ നിലയ്ക്കു പഴയ ഉൽപാദനവ്യവസ്ഥകളെ ബലം പ്രയോഗിച്ചു തുടച്ചുനീക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവെങ്കിൽ, ഈ വ്യവസ്ഥകളോടൊപ്പം വർഗ്ഗവൈരുദ്ധ്യങ്ങളുടേയും വർഗ്ഗങ്ങളുടേതെന്നയും നിലനിൽപ്പിനുള്ള സാഹചര്യങ്ങളും അതു തുടച്ചുനീക്കുന്നതായിരിക്കും; അങ്ങിനെ ഒരു വർഗ്ഗമെന്ന നിലയ്ക്കുള്ള സ്വന്തം മേധാവിത്വത്തേയും അതു് അവസാനിപ്പിക്കുന്നതായിരിക്കും.

വർഗ്ഗങ്ങളും വർഗ്ഗവൈരുദ്ധ്യങ്ങളുമുള്ള പഴയ ബൂർഷ്വാ സമുദായത്തിന്റെ സ്ഥാനത്തു്, ഓരോരുത്തരും സ്വതന്ത്രമായി വളർന്നാൽമാത്രം എല്ലാവരും സ്വതന്ത്രമായി വളരുന്ന ഒരു സമുദായം നമുക്കു് ലഭിക്കുന്നതായിരിക്കും.

III

സോഷ്യലിസ്റ്റ് സാഹിത്യവും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സാഹിത്യവും

1 പിന്തിരിപ്പൻ സോഷ്യലിസം

a) നാടുവാഴിസോഷ്യലിസം

ചരിത്രപരമായ തങ്ങളുടെ സവിശേഷസ്ഥിതിയുടെ ഫലമായി, ആധുനിക ബൂർഷ്വാസമുദായത്തിനെതിരായ ലഘുലേഖകൾ എഴുതുകയെന്നത് ഫ്രാൻസിലേയും ഇംഗ്ലണ്ടിലേയും പ്രഭുക്കന്മാർക്കുള്ള ജോലിയായിത്തീർന്നു. 1830 ജൂലായ് മാസത്തിൽ നടന്ന ഫ്രഞ്ചുവിപ്ലവത്തിലും ഇംഗ്ലണ്ടിലെ ഭരണപരിഷ്കാരപ്രക്ഷോഭത്തിലും ഈ പ്രഭുക്കന്മാർക്ക് ‘‘ഇന്നലത്തെ മഴയ്ക്കു മുളച്ച തകർ’’കളുടെ മുമ്പിൽ മുട്ടുകത്തേണ്ടിവന്നു. മേലിൽ ഗുരുതരമായ ഒരു രാഷ്ട്രീയസമരം തീരെ സാധ്യമല്ലെന്നുവന്നു. ഒരു സാഹിത്യപ്പോരാട്ടം മാത്രമേ ഇനി സാധ്യമാവൂ എന്നുമായി. എന്നാൽ സാഹിത്യരംഗത്തുപോലും റെസ്റ്റോറേഷൻകാലഘട്ടത്തിലെ പഴയ മുറവിളി സാധ്യമല്ലാതായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

അനുകമ്പയാർജ്ജിക്കാൻവേണ്ടി പ്രത്യക്ഷത്തിൽ സ്വന്തം താൽപര്യങ്ങളെ അവഗണിക്കുവാനും ചൂഷിതരായ തൊ

---

a 1660-1689-ൽ ഇംഗ്ലണ്ടിൽ നടന്ന രാജവാഴ്ചപുനഃസ്ഥാപനമല്ല, 1814-1830-ൽ ഫ്രാൻസിൽ നടന്ന രാജവാഴ്ചപുനഃസ്ഥാപനം. (1888-ലെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പിനുള്ള എംഗൽസിന്റെ കുറിപ്പ്.)

ഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ മാത്രം താൽപര്യം മുൻനിർത്തി കൊണ്ട് ബൂർഷ്വാസിക്കെതിരായ കുറ്റപത്രം തയ്യാറാക്കാനും പ്രഭുവർഗ്ഗം നിർബ്ബന്ധിതമായി. അങ്ങനെ തങ്ങളുടെ പുതിയ യജമാനനെപ്പറ്റി പരിഹാസപ്പാട്ടു പാടിക്കൊണ്ടും ആസന്നമായ വിപത്തിനെക്കുറിച്ച് അയാളുടെ ചെങ്കിട്ടിൽ ഭൂതഭ്രമപൂർണ്ണമായ പ്രവചനങ്ങൾ മന്ത്രിച്ചുകൊണ്ടും അവർ പകവീട്ടാൻ തുടങ്ങി.

ഇങ്ങനെയാണ് നാടുവാഴിസോഷ്യലിസം ആവിർഭവിച്ചത്. അതു പകുതി വിലാപമാണ്, പകുതി പരിഹാസമാണ്; പകുതി കഴിഞ്ഞ കാലത്തിന്റെ പ്രതിദ്ധ്വനിയാണ്, പകുതി ഭാവിയുടെ ഭീഷണിയാണ്. ചിലപ്പോഴൊക്കെ അതിന്റെ രൂക്ഷവും സരസവും മുർച്ചയേറിയതുമായ വിമർശനം ബൂർഷ്വാസിയുടെ ചങ്കിൽ തറച്ചിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ, ആധുനികചരിത്രത്തിന്റെ ഗതി മനസ്സിലാക്കാനുള്ള തികഞ്ഞ കഴിവുകേടനിമിത്തം അതു ഫലത്തിൽ എന്നും പരിഹാസ്യമായിട്ടാണു തീർന്നിട്ടുള്ളത്.

ജനങ്ങളെ സ്വന്തം ഭാഗത്തേക്കാകർഷിച്ച് അണിനിരത്താൻവേണ്ടി നാടുവാഴിപ്രഭുക്കന്മാർ തൊഴിലാളികളുടെ പിച്ഛാളിയാണ് പതാകയായി മുമ്പിൽപിടിച്ചത്. നാടുവാഴിപ്രഭുത്വത്തിന്റെ പഴയ കലചിഹ്നങ്ങൾ അവരുടെ പിന്നാലുപറത്തുണ്ടെന്നു ജനങ്ങൾ അവരുടെ ഭാഗത്തു ചേരുമ്പോഴൊക്കെ കാണുകയാൽ പുച്ഛരസത്തിൽ ഉറക്കെ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു അവരെ ഇട്ടെറിഞ്ഞുപോകുകയാണുണ്ടായത്.

ഫ്രഞ്ചു “‘ലെജിററിമിസ്റ്റ്””കാരിൽ ഒരു വിഭാഗവും “‘യുവഇംഗ്ലണ്ടു””³⁶ കക്ഷിക്കാരും ഈ ദൃശ്യം പ്രദർശിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി.

തങ്ങളുടേതു ബൂർഷ്വാസിയുടെ ചൂഷണരീതിയിൽ നിന്നു വ്യത്യസ്തമാണെന്നു നാടുവാഴിപ്രഭുക്കൾ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുമ്പോൾ എത്രയും വ്യത്യസ്തവും ഇന്നു കാലഹരണം വന്നിട്ടുള്ളതുമായ സാഹചര്യങ്ങളിലും പരിതസ്ഥിതികളിലും

മാണ് തങ്ങൾ ആ ചൂഷണം നടത്തിയിരുന്നതെന്ന കഥ അവർ വിസ്മരിക്കുന്നു. തങ്ങളുടെ ഭരണത്തിൻ കീഴിൽ ഇന്നത്തെ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം ഉണ്ടായിരുന്നതേയില്ലെന്ന അവർ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുമ്പോൾ, അവരുടെതന്നെ സാമൂഹ്യക്രമത്തിന്റെ അനിവാര്യസന്തതിയാണ് ആധുനികബൂർഷ്വാസിയെന്ന കഥ അവർ വിസ്മരിക്കുന്നു.

അവരുടെ വിമർശനത്തിന്റെ പിന്നിരിപ്പൻ സ്വഭാവത്തെ — പഴയ സാമൂഹ്യക്രമത്തെ വേരോടെ പിഴുതെറിയാൻ വിധിക്കപ്പെട്ട ഒരു വർഗ്ഗത്തെ ബൂർഷ്വാഭരണം വളർത്തുന്നുവെന്നതാണ് തങ്ങൾക്ക് ബൂർഷ്വാസിയുടെ പേരിലുള്ള ഏറ്റവും വലിയ ആരോപണമെന്ന വസ്തുതയെ — അവർ മറച്ചുവയ്ക്കുന്നില്ല.

ഒരു തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തെ സൃഷ്ടിക്കുന്നുവെന്നതിലുമധികം വിപ്ലവകാരിയായ ഒരു തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തെ സൃഷ്ടിക്കുന്നുവെന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടാണ് അവർ ബൂർഷ്വാസിയെ പഴിക്കുന്നത്.

അങ്ങനെ, പ്രായോഗികരാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തനത്തിൽ അവർ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനെതിരായ എല്ലാ മർദ്ദനനടപടികൾക്കും കൂട്ടനിൽക്കുന്നു; മാത്രമല്ല, അവർ വീമ്പിളക്കുന്നതെന്തുതന്നെയായാലും, നിത്യജീവിതത്തിൽ അവർ വ്യവസായവൃക്ഷത്തിൽനിന്ന് ഉതിർന്നുവീഴുന്ന സ്വർണ്ണ ഫലങ്ങൾ കുന്നിത്തുനിന്നു പെറുക്കിയെടുക്കുന്നു, സത്യവും സ്നേഹവും മാനവും വിററ് കമ്പിളിവ്യാപാരവും പഞ്ചസാരവ്യവസായവും മദ്യവ്യവസായവും നടത്താനും അവർക്കു നാണ്മില്ല.^b

---

^b ഇതു പ്രധാനമായും ജർമ്മനിക്കാണ് - ബാധകമാവുന്നതു്. അവിടെ നാടുവാഴിഭൂവടമുകളും മറ്റു പ്രമാണികളും തങ്ങളുടെ എസ്റ്റേറ്റുകളുടെ വലിയ ഭാഗങ്ങൾ ആശ്രിതന്മാരെക്കൊണ്ട് കൃഷിചെയ്യിക്കുന്നതിനു പുറമേ വൻതോതിൽ പഞ്ചസാരയുല്പാദനവും മദ്യവ്യവസായവും നടത്തിവരുന്നു. കൂടുതൽ ധനികരായ ബ്രിട്ടീഷ് പ്രഭുക്കന്മാരാകട്ടെ,

പുരോഹിതൻ എന്നും ജന്മിയുടെ കൈ കോർത്തുപിടിച്ചു നടന്നിട്ടുള്ളതുപോലെതന്നെ, പൗരോഹിത്യസോഷ്യലിസം എന്നും നാടുവാഴിസോഷ്യലിസത്തിന്റെ കൈകോർത്തുപിടിച്ചാണു നടന്നിട്ടുള്ളതു്.

ക്രിസ്ത്യൻ സന്യാസിത്വത്തിനു് ഒരു സോഷ്യലിസ്റ്റു് നിറം കൊടുക്കുകയെന്നതിലും എളുപ്പമായി മറെറാന്നില്ല. ക്രിസ്തുമതം സ്വകാര്യസ്വത്തിനും വിവാഹത്തിനും ഭരണകൂടത്തിനുമെതിരായി അധിക്ഷേപശബ്ദം മുഴക്കിയിട്ടില്ലേ? ഇവയ്ക്കു പകരം ദാനധർമ്മാദികളും ദരിദ്രജീവിതവും ബ്രഹ്മചര്യവും ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹവും ആശ്രമവൃത്തിയും ആദി ദേവോലയവും (മദർചർച്ച്) വേണമെന്നു് അതു പ്രസംഗിച്ചിട്ടില്ലേ? പ്രഭുവിന്റെ നീറുന്ന ഹൃദയത്തെ ശുദ്ധീകരിക്കാൻ വേണ്ടി പുരോഹിതൻ തളിക്കുന്ന തീർത്ഥജലം മാത്രമാണു് ക്രിസ്ത്യൻ സോഷ്യലിസം.

b) ഇടത്തരക്കാരുടെ (പെറ്റിബുർഷ്യാ) സോഷ്യലിസം.

നാടുവാഴിപ്രഭുവർഗ്ഗം മാത്രമല്ല ബുർഷ്യാസിനിമിത്തം നാശമടഞ്ഞതു്. ഈ വർഗ്ഗത്തിന്റെ ജീവിതോപാധികൾ മാത്രമല്ല ആധുനികബുർഷ്യാസമുദായത്തിന്റെ അന്തരീക്ഷത്തിൽ വാടിനശിച്ചതു്. മദ്ധ്യകാലത്തെ സ്വതന്ത്ര നഗരവാസികളും ചെറുകിടകൃഷിയുടമസ്ഥന്മാരുമാണു് ആധുനിക ബുർഷ്യാസിയുടെ മുൻഗാമികൾ. വ്യാവസായികമായും വ്യാപാരസംബന്ധമായും കുറച്ചുമാത്രം വളർന്നിട്ടുള്ള രാജ്യങ്ങളിൽ

ഇനിയും അത്രത്തോളം അധഃപതിച്ചിട്ടില്ല. എങ്കിലും ഏറെക്കുറെ സംശയകരമാംവണ്ണം ജോയിൻറുസ്റ്റോക്കുകമ്പനികൾ നടത്തുന്നവരെ തങ്ങളുടെ പേരുപയോഗിക്കാൻ അനുവദിച്ചുകൊണ്ടു് പാട്ടത്തിൽ വരുന്ന കുറവു പരിഹരിക്കേണ്ടതെങ്ങനെയെന്നു് അവർക്കുമറിയാം. (1888-ലെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പിനുള്ള എംഗൽസിന്റെ കുറിപ്പു്.)

വളർന്നുവരുന്ന ബുർഷാസിയോടൊപ്പം ഈ രണ്ടു വർഗ്ഗങ്ങളും ഇന്നും ജീവിച്ചുപോരുന്നുണ്ട്.

ആധുനികനാഗരികത തികച്ചും വളർന്നുകഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള രാജ്യങ്ങളിൽ പുതിയൊരുതരം ഇടത്തരവർഗ്ഗം (പെററി ബുർഷാ) രൂപീകൃതമായിട്ടുണ്ട്. തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനും ബുർഷാസിക്കുമിടയ്ക്കു ആടിക്കളിക്കുകയും ബുർഷാ സമുദായത്തിന്റെ ഒരു അനുബന്ധമെന്നോണം സഭാ സ്വയം പുനരുദ്ധരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു വർഗ്ഗമാണിത്. എന്നാൽ മത്സരമൂലം ഈ വർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട വ്യക്തികൾ നിരന്തരം തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ അണികളിലേക്ക് പിടിച്ചുതള്ളപ്പെടുന്നുണ്ട്. മാത്രമല്ല, ആധുനിക വ്യവസായം വളർച്ച പ്രാപിക്കുന്നതോടുകൂടി, ഇന്നത്തെ സമുദായത്തിലെ ഒരു സ്വതന്ത്രവിഭാഗമെന്ന നിലയ്ക്കു അവർ തീരെ നശിച്ചുപോവുകയും, വ്യവസായത്തിലും കൃഷിയിലും വ്യാപാരത്തിലും മേസ്ത്രിമാരും കാര്യസ്ഥന്മാരും പീടികവ്യാപാരികളും അവരുടെ സ്ഥാനം കരസ്ഥമാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ആ സന്ദർഭം അടുത്തുവരുന്നത് അവർ കാണുകകൂടി ചെയ്യുന്നു.

ജനസംഖ്യയുടെ പകുതിയേക്കാൾ എത്രയോ കൂടുതൽ കൃഷിക്കാരായ ഫ്രാൻസിനെപ്പോലുള്ള രാജ്യങ്ങളിൽ ബുർഷാസിക്കെതിരായി തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ പക്ഷത്തു നിന്ന എഴുത്തുകാർ ബുർഷാഭരണത്തെ വിമർശിക്കുന്നതിൽ കൃഷിക്കാരുടെയും ഇടത്തരക്കാരുടെയും മാനദണ്ഡം ഉപയോഗിച്ചുവെന്നതും ഈ ഇടത്തരവർഗ്ഗങ്ങളുടെ നിലപാടിൽനിന്നു കൊണ്ട് തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനുവേണ്ടി വാളെടുത്തുവെന്നതും സ്വാഭാവികമാണ്. ഇങ്ങനെയാണു് ഇടത്തരക്കാരുടെ സോഷ്യലിസം ആവിർഭവിച്ചതു്. ഫ്രാൻസിലെന്നല്ല ഇംഗ്ലണ്ടിലും സിസ്മോണ്ടി³യായിരുന്നു ഈ ചിന്താഗതിയുടെ നേതാവു്.

സോഷ്യലിസത്തിലെ ഈ ചിന്താഗതിക്കാർ ആധുനികകോൽപാദനസാഹചര്യങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന വൈരുദ്ധ്യ

ങ്ങളെ അതിതീക്ഷ്ണമായ വിശകലനത്തിന് വിധേയമാക്കി. ധനശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ കാപട്യംനിറഞ്ഞ ന്യായീകരണങ്ങളെ അവർ തുറന്നുകാട്ടി. യന്ത്രവൽക്കരണം, തൊഴിൽ വിഭജനം, കുറച്ചുപേരുടെ കൈയിൽ ഭൂമിയുടേയും മൂലധനത്തിന്റേയും കേന്ദ്രീകരണം, അമിതോൽപാദനം, കഴപ്പുങ്ങൾ, ഇവയുടെയെല്ലാം വിനാശകരമായ ഫലങ്ങൾ അവർ അനിഷേധ്യമായി തെളിയിച്ചു. ഇടത്തരക്കാരുടെയും ചെറുകിടകർഷകരുടേയും അനിവാര്യമായ നാശത്തേയും തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ കഷ്ടപ്പാടിനേയും ഉൽപാദനത്തിലെ അരാജകാവസ്ഥയേയും സ്വത്തിന്റെ വിതരണത്തിലെ പ്രസ്താപ്യമായ അസമത്വങ്ങളേയും രാജ്യങ്ങൾ തമ്മിൽ നടത്തുന്ന സർവ്വസംഹാരങ്ങളായ വ്യവസായയുദ്ധങ്ങളേയും പഴയ സദാചാരബന്ധങ്ങളുടേയും കുടുംബബന്ധങ്ങളുടേയും പഴയ ദേശീയ ജനവിഭാഗങ്ങളുടേയും നാശത്തേയും അവർ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുകയുണ്ടായി.

പക്ഷേ, ഈ സോഷ്യലിസ്റ്റ് ചിന്താഗതിയുടെ ക്രിയാത്മകമായ ലക്ഷ്യം, ഒന്നുകിൽ പഴയ ഉൽപാദന-വിനിയമമാർഗ്ഗങ്ങളേയും അതോടൊന്നിച്ചു പഴയ സ്വത്തുടമബന്ധങ്ങളേയും പഴയ സമുദായത്തേയും വീണ്ടെടുക്കുക, അല്ലെങ്കിൽ ഇന്നത്തെ ഉൽപാദന-വിനിയമമാർഗ്ഗങ്ങളെ പഴയ സ്വത്തുടമബന്ധങ്ങളുടെ ചട്ടക്കൂട്ടിനുള്ളിൽ — ഈ മാർഗ്ഗങ്ങൾനിമിത്തം പൊളിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞതും പൊളിയാതിരിക്കാൻ നിർവ്വാഹമില്ലാത്തതുമായ ചട്ടക്കൂട്ടിനുള്ളിൽ — നെക്കിഞ്ഞെക്കി നിർത്തുകയെന്നതാണ്. രണ്ടോയാലും അതു പിന്തിരിപ്പനം അപ്രായോഗികവുമാണ്.

അതിന്റെ അവസാനവാക്കുകളിലായാണ്: വ്യവസായോൽപാദനത്തിന് പണ്ടത്തെ ഗിൽഡുകൾ, കാർഷികരംഗത്തു പണ്ടത്തെ പാട്രിയർക്കൽബന്ധം.

അവസാനം, കടുത്ത ചരിത്രവസ്തുതകൾ ആത്മവഞ്ച

നയുടെ ഈ മത്തെല്ലാം അടിച്ചിറക്കിയപ്പോൾ, ഈ സോഷ്യലിസം ദയനീയമായ ഒരു നൈരാശ്യ 'ഭണ്ണെളക്ക'ത്തിൽ പെന്ന് കലാശിച്ചു.

c) ജർമ്മൻ അഥവാ 'യഥാർത്ഥ' സോഷ്യലിസം.

ജർമ്മനിയിലെ ബുർഷ്വാസി അവിടത്തെ നാടുവാഴി സ്വേച്ഛാപ്രഭുത്വവുമായി പോരാട്ടം തുടങ്ങുകമാത്രം ചെയ്തിരുന്ന സന്ദർഭത്തിലാണ് ഫ്രാൻസിലെ സോഷ്യലിസ്റ്റ്-കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സാഹിത്യങ്ങൾ — അധികാരത്തിലിരിക്കുന്ന ബുർഷ്വസിയുടെ സമ്മർദ്ദത്തിൽനിന്നു രക്ഷവിടുകയും ആ അധികാരത്തിനെതിരായുള്ള സമരത്തെ വെളിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്ത സാഹിത്യങ്ങൾ — ജർമ്മനിയിലേക്ക് കടന്നുപെടുന്നത്.

ജർമ്മൻ തത്വജ്ഞാനികളും തത്വജ്ഞാനികളാകാനാഗ്രഹിക്കുന്നവരും സുന്ദരശൈലിപ്രണയികളും ഈ സാഹിത്യത്തെ ആവേശത്തോടെ ആഗ്രേഷിച്ചു. പക്ഷേ, ഈ സാഹിത്യം ഫ്രാൻസിൽനിന്നും ജർമ്മനിയിലേക്ക് പ്രയാണം ചെയ്തപ്പോൾ, അതോടൊന്നിച്ചു അവിടത്തെ സാമൂഹ്യസ്ഥിതിഗതികൾ ഫ്രാൻസിൽനിന്നും ജർമ്മനിയിലേക്ക് പ്രയാണംചെയ്തില്ലെന്ന വസ്തുത അവർ വിസ്മരിച്ചു കളഞ്ഞുവെന്ന് മാത്രം. ജർമ്മൻ സാമൂഹ്യസ്ഥിതിഗതികളുമായുള്ള സമ്പർക്കത്തിൽ ഈ ഹ്രസ്വസാഹിത്യത്തിന്റെ അടിയന്തിരവും പ്രായോഗികവുമായ പ്രാധാന്യമെല്ലാം നഷ്ടപ്പെട്ടു, അതിന്നു വെറും സാഹിത്യപ്രാധാന്യമേ ഉള്ളുവെന്നായി. അങ്ങനെ 18-ാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ജർമ്മൻതത്വശാസ്ത്രജ്ഞരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ഒന്നാം ഹ്രസ്വവിപ്ലവത്തിലടങ്ങിയിട്ടുള്ള ആവശ്യങ്ങൾ പൊതുവിൽ 'പ്രായോഗിക യുക്തിവാദ'ത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങളിൽക്കൂടുതൽ ഒന്നുമായിരുന്നില്ല; അവരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ, കേവലമായ ഇച്ഛ

യുടെ, സ്വാഭാവികമായ ഇച്ഛയുടെ, പൊതുവിൽപ്പറഞ്ഞാൽ യഥാർത്ഥമായ മനുഷ്യത്വയുടെ, നിയമങ്ങളായിരുന്നു വിപ്ലവകാരിയായ ഫ്രഞ്ചുബുർഷ്വാസിയുടെ ഹിതങ്ങളിൽ പ്രകടിതമായത്.

തങ്ങളുടെ പ്രാചീന തത്വജ്ഞാനബോധത്തെ ഈ പുതിയ ഫ്രഞ്ചാശയങ്ങളുമായി പൊരുത്തപ്പെടുത്തുക, അഥവാ, സ്വന്തം താത്വികനിലപാട് കൈവിടാതെ ഫ്രഞ്ചാശയങ്ങളെ സ്വന്തമാക്കുക — ഇത്രമാത്രമാണ് ജർമ്മൻ പണ്ഡിതന്മാർ ചെയ്തത്.

ഒരു വിദേശഭാഷയെ സ്വായത്തമാക്കുന്നതെങ്ങനെയോ അതേപടിതന്നെയാണ് — പരിഭാഷമൂലമാണ് — ഈ സംയോജനവും നടന്നത്.

പ്രാചീന ഹീതന്മാരുടെ പ്രശസ്തഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ കൈയെഴുത്തുപ്രതികൾക്കുമീതെ ക്രിസ്ത്യൻസന്യാസിമാർ കത്തോലിക്കാപണ്ഡിതന്മാരുടെ ബാലിശമായ ജീവചരിത്രങ്ങളെഴുതിച്ചേർത്തിട്ടുള്ളത് എല്ലാവർക്കും അറിവുള്ള കാര്യമാണല്ലോ. എന്നാൽ ഫ്രാൻസിന്റെ ഐഹികസാഹിത്യത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ ജർമ്മൻപണ്ഡിതന്മാർ നേരെ മറിച്ചാണ് ചെയ്തത്. അവർ ഫ്രഞ്ചുമൂലത്തിന്റെ ചുവടെ തങ്ങളുടെ സ്വന്തം താത്വികവിശ്ലിഷ്ടതയ്ക്കും എഴുതിവിട്ടു. ഉദാഹരണം പറയുകയാണെങ്കിൽ, പണത്തിന്റെ സാമ്പത്തികധർമ്മത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ഫ്രഞ്ചുവിമർശനത്തിന്റെ ചുവടെ അവർ ‘‘മനുഷ്യത്വത്തിന്റെ അന്യാധീനപ്പെടലും’’ ബുർഷ്വാഭരണകൂടത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ഫ്രഞ്ചുവിമർശനത്തിന്റെ ചുവടെ ‘‘സാമാന്യവർഗ്ഗത്തിന്റെ സ്ഥാനഭ്രഷ്ടം’’ എഴുതിച്ചേർത്തു.

ചരിത്രപരമായ ഫ്രഞ്ചുവിമർശനങ്ങളുടെ പിൻവശത്താണ് ഈ താത്വികശൈലികൾ എഴുതിച്ചേർത്തത് ‘‘കർമ്മമീമാംസ’’യാണെന്നും ‘‘യഥാർത്ഥസോഷ്യലിസം’’മാണെന്നും ‘‘ജർമ്മൻ സോഷ്യലിസ്റ്റ് ശാസ്ത്ര’’മാണെന്നും ‘‘സോഷ്യലി

സത്തിന്റെ താത്വികാടിസ്ഥാനം''മാണെന്നും മറ്റും അവർ ഉൾ
പോഷിച്ചു.

ഇങ്ങനെ ഫ്രഞ്ച് സോഷ്യലിസ്റ്റ്-കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സാ
ഹിത്യത്തിന്റെ വീറ് തികച്ചും നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. പോ
രെങ്കിൽ, ജർമ്മൻകാരന്റെ കൈയിൽ കിട്ടിയതോടുകൂടി ഈ
സാഹിത്യം ഒരു വർഗ്ഗം മറ്റു വർഗ്ഗവുമായി നടത്തുന്ന സമര
ത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കാതായതുകൊണ്ട്, അയാൾ വിശ്വസിച്ചു,
''ഫ്രഞ്ചുകാരന്റെ പക്ഷപാതിത്വം'' താൻ ഇല്ലാതാക്കിയി
രിക്കുന്നുവെന്ന്; അയാൾക്കു തോന്നി, താൻ പ്രതിനിധീ
കരിക്കുന്നത് യഥാർത്ഥാവശ്യങ്ങളെയല്ല, യാഥാർത്ഥ്യത്തി
ന്റെ ആവശ്യങ്ങളെയാണെന്ന്; തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തി
ന്റെ താൽപര്യങ്ങളെയല്ല, മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിന്റെ, ഒരു
വർഗ്ഗത്തിലും പെടാത്തതും ഒരു യാഥാർത്ഥ്യവുമില്ലാത്ത
തും തത്വശാസ്ത്രത്തിന്റെ മുടൽമഞ്ഞു നിറഞ്ഞ സങ്കല്പലോ
കത്തിൽമാത്രം ജീവിക്കുന്നതുമായ സാമാന്യമനുഷ്യന്റെ താൽ
പര്യങ്ങളെയാണ് താൻ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നതെന്ന്.

സ്കൂളുകൾക്കു യോജിച്ച പണി പ്രൗഢഗംഭീ
രമായി ചെയ്യുകയും വിലകെട്ട സ്വന്തം ചരക്കിന്റെ മാഹാ
ത്മ്യത്തെപ്പറ്റി നാൽക്കവലപ്രസംഗം നടത്തുകയുംചെയ്ത ഈ
ജർമ്മൻ സോഷ്യലിസത്തിന്റെ പാണ്ഡിത്യനിഷ്കളങ്കത
ഇതിനകം ക്രമേണ ഇല്ലാതായി.

നാടുവാഴിഷ്ടപ്രഭുത്വത്തിനും സ്വേച്ഛാധിപത്യപരമായ
രാജവാഴ്ചയ്ക്കുമെതിരായി ജർമ്മനിയിലെ, വിശേഷിച്ചും
പ്രഷ്യയിലെ ബൂർഷ്വാസി നടത്തിയിരുന്ന സമരം, അതാ
യതു ലിബറൽപ്രസ്ഥാനം, കൂടുതൽ ഊർജ്ജിതമായി.

സോഷ്യലിസ്റ്റാവശ്യങ്ങളുന്നയിച്ചുകൊണ്ട് രാഷ്ട്രീയ
പ്രസ്ഥാനത്തെ നേരിടാനും ലിബറൽപ്രസ്ഥാനത്തിനും പ്രതി
നിധീഭരണത്തിനും ബൂർഷ്വാമത്സരത്തിനും ബൂർഷ്വാപത്ര
സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും ബൂർഷ്വാനിയമനിർമ്മാണത്തിനും ബൂർ
ഷ്വാസമത്വസ്വാതന്ത്ര്യങ്ങൾക്കും എതിരായി പഴയ ശാപ

ങ്ങൾ വലിച്ചെറിയുവാനും, ഈ ബുർഷാപ്രസ്ഥാനം നിമിത്തം സർവ്വവും നഷ്ടപ്പെടാമെന്നല്ലാതെ യാതൊന്നും നേടാനില്ലെന്നു ബഹുജനങ്ങൾക്കിടയിൽ പ്രചരണം നടത്താനും. ‘‘യഥാർത്ഥ’’ സോഷ്യലിസം ആററുനോറുകൊണ്ടിരുന്ന ആ അവസരം ഇതുമൂലം അതിനു ലഭിച്ചു. അതിന്റേതായ സാമ്പത്തികസ്ഥിതിഗതികളും അതിനനുയോജ്യമായ രാഷ്ട്രീയഭരണഘടനയുമുള്ള ഒരു ആധുനികബുർഷാ സമുദായം ഫ്രാൻസിൽ നിലവിൽവന്നുകഴിഞ്ഞതുകൊണ്ടാണ്. — ഇതേ സംഗതികൾ നേടുകയെന്നതായിരുന്നു ജർമ്മനിയിൽ ആസന്നമായിരുന്ന സമരത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം തന്നെ — ഹ്രസ്വവിമർശനം ഉയർന്നുവന്നതെന്ന് അതിന്റെ വെറും പൊള്ളപ്രതിധ്വനി മാത്രമായ ജർമ്മൻ സോഷ്യലിസം തക്കസമയത്തു മറന്നുകളഞ്ഞു.

പുരോഹിതന്മാരുടേയും പ്രൊഫസർമാരുടേയും നാട്ടുമുഖ്യന്മാരുടേയും³⁸ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടേയും പിന്തുണയുണ്ടായിരുന്ന സ്വേച്ഛാധിപത്യഗവർണ്മെണ്ടുകളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, തങ്ങളുടെനേർക്കു കയർത്തുവന്നിരുന്ന ബുർഷാസിയെ പേടിപ്പെടുത്താനുള്ള സ്വാഗതാർഹമായ ഒരു ഇമ്പാച്ചിയായിട്ടാണ് ഇതുപകരിച്ചത്.

അക്കാലത്തുതന്നെ നടന്ന ജർമ്മൻതൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ മുന്നേറ്റങ്ങളെ നേരിടാൻ ഇതേ ഗവർണ്മെണ്ടുകൾ തന്നെ ഉപയോഗിച്ച ചാട്ടവാറടികളുടേയും വെടിയുണ്ടകളുടേയും അരുചി പോക്കാനുള്ള മധുരമായി അതു ഭവിച്ചു.

ഇങ്ങനെ, ഈ ‘‘യഥാർത്ഥ’’ സോഷ്യലിസം അന്നത്തെ ഗവർണ്മെണ്ടുകൾക്കു് ജർമ്മൻ ബുർഷാസിയോടു പോരാട്ടുവാനുള്ള ഒരായുധമായുപകരിച്ചപ്പോൾത്തന്നെ അതു നേരിട്ടു പ്രതിനിധീകരിച്ചിരുന്നത് ഒരു പിന്തിരിപ്പൻ താൽപര്യത്തെയാണ്, ജർമ്മൻ ഫിലിസ്തൈനുകളുടെ താൽപര്യത്തെയാണ്. ജർമ്മനിയിൽ നിലവിലുള്ള സ്ഥിതിഗതികളുടെ സാമൂഹ്യാടിസ്ഥാനം പെററിബുർഷാവാർഗ്ഗമാണ്. 16—ാം

ആറാണ്ടിന്റെ അവശിഷ്ടമായ ഈ വർഗ്ഗം പിന്നീട് പല രൂപത്തിലും കൂടുകൂടെ തല പൊക്കുന്നുണ്ട്. ഈ വർഗ്ഗത്തെ വെച്ചുപുലർത്തുകയെന്നു വെച്ചാൽ ജർമ്മനിയിലെ നിലവിലുള്ള സ്ഥിതിഗതികളെ വെച്ചുപുലർത്തുകയെന്നർത്ഥമാണ്. ബൂർഷ്വാസിയുടെ വ്യാവസായികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ മേധാവിത്വം ഈ വർഗ്ഗത്തെ നേരിടുന്ന അനിവാര്യ വിനാശഭീഷണിയായി നിലകൊള്ളുന്നു: ഒരു ഭാഗത്തു് മൂലധനകേന്ദ്രീകരണവും മറുഭാഗത്തു് വിപ്ലവകാരിയായ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ ആവിർഭാവവും നിമിത്തം.

‘‘യഥാർത്ഥം’’ സോഷ്യലിസം ഒരൊറ്റവെടിക്കു് ഈ രണ്ടു പക്ഷികളേയും കൊല്ലുമെന്നതോന്നി. ഇതു് ഒരു പകർച്ചവ്യാധിപോലെ പടർന്നുപിടിച്ചു.

വാക്യോരണിയുടെ പുഷ്പങ്ങൾ തുന്നിപ്പിടിപ്പിച്ചതും നിർജ്ജീവങ്ങളായ ആശയങ്ങളുടെ മഞ്ഞുതുള്ളികളിൽ മുക്കിയെടുത്തതുമായ, സൈദ്ധാന്തികചിലന്തിവലകളുടെ പട്ടുടയാട—പരിഹാസ്യമാംവിധം എല്ലാം തോലുമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള തങ്ങളുടെ ‘‘സനാതനസത്യ’’ങ്ങളെ കെട്ടിപ്പൊതിയാൻ ജർമ്മൻസോഷ്യലിസ്റ്റുകാർ ഉപയോഗിച്ചു, അദ്ധ്യാത്മദർശനത്തിന്റെ പട്ടുടയാട—ഇത്തരക്കാർക്കിടയിൽ തങ്ങളുടെ ചരക്കിനുള്ള ചെലവു വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ അത്ഭുതകരമാംവണ്ണം സഹായിച്ചു.

ഇതോടുകൂടി പെററിബൂർഷ്വാ ഫിലിസ്തൈൻവർഗ്ഗത്തിന്റെ വാചാലപ്രതിനിധിയായിരിക്കുകയെന്നതാണ് സ്വന്തം ജോലിയെന്ന വസ്തുത ജർമ്മൻസോഷ്യലിസം അധികമായി അംഗീകരിക്കാൻ തുടങ്ങി.

ജർമ്മൻ രാഷ്ട്രമാണ് മാതൃകാരാഷ്ട്രമെന്നും അല്ലനായ ജർമ്മൻ ഫിലിസ്തൈനാണ് മാതൃകാപുരുഷനെന്നും അതു പ്രഖ്യാപിച്ചു. ഈ മാതൃകാമനുഷ്യന്റെ ഓരോ അല്പത്വത്തിനും അതിന്റെ യഥാർത്ഥ സ്വഭാവത്തിന്നു നേരെ വിപരീതമായി, നിഗൂഢമായ, ഉന്നതനിലവാരത്തിലുള്ള, ഒരു സോ

ഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യാഖ്യാനം അതു നൽകി. കമ്മ്യൂണിസത്തിന്റെ '‘മൃഗീയമായ നശീകരണം’ പ്രവണതകളെ നേരിട്ടെതിർക്കുക, എല്ലാ വർഗ്ഗസമരങ്ങളോടും അതിനുള്ള അതികഠിനവും നിഷ്പക്ഷവുമായ അവജ്ഞ പ്രഖ്യാപിക്കുക എന്ന അങ്ങേയറ്റത്തെ നിലയിൽ അതു ചെന്നെത്തി. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സാഹിത്യമെന്നും സോഷ്യലിസ്റ്റ് സാഹിത്യമെന്നും പേർ പറഞ്ഞു ഇന്ന് (1847) ജർമ്മനിയിൽ പ്രചരിച്ചുവരുന്ന പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളിൽ അല്പംചിലതു കഴിച്ച് ബാക്കിയുള്ളതെല്ലാംതന്നെ, നാറിപ്പളിച്ചതും നട്ടെല്ലിപ്പൊത്തതുമായ ഈ സാഹിത്യശാഖയിൽപ്പെട്ടതാണ്’.^c

---

^c 1848-ലെ വിപ്ലവക്കൊട്ടകാറ്റിന് ഈ വൃത്തികെട്ട പ്രവണതയെ മുഴുവൻ അടിച്ചുമാറ്റുകയും അതിന്റെ ഉപജ്ഞാതാക്കൾക്ക് വീണ്ടും സോഷ്യലിസത്തിൽ കിടന്ന് കൂത്താടാനുള്ള ആഗ്രഹം ഇല്ലാതാക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ പ്രവണതയുടെ പ്രമുഖപ്രതിനിധിയും സവിശേഷമായതും ഹെർ കാറൽ ഗ്രൂൺ ആണ്. (1890-ലെ ജർമ്മൻ പതിപ്പിനുള്ള എംഗൽസിന്റെ കുറിപ്പ്.)

2 യാഥാസ്ഥിതികസോഷ്യലിസം

അഥവാ ബൂർഷ്വാസോഷ്യലിസം

ബൂർഷ്വാസമുദായത്തിന്റെ തുടർച്ചയായ നിലനിൽപ്പു സുരക്ഷിതമാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ബൂർഷ്വാസിയിലൊരു വിഭാഗം സാമൂഹ്യമായ അവശതകൾ പരിഹരിക്കണമെന്നുഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ട്.

ധനശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ, പരോപകാരികൾ, മനുഷ്യസ്നേഹികൾ, അധ്വാനിക്കുന്ന വർഗ്ഗങ്ങളുടെ സ്ഥിതി ഭേദപ്പെടുത്തുന്നവർ, ധർമ്മസ്ഥാപനസംഘാടകർ, ജന്തുഹിംസാ നിവാരണസംഘക്കാർ, മദ്യവർജ്ജനപ്രക്ഷോഭകാരികൾ, തട്ടിപ്പുകാരായ നാനാതരം പരിഷ്കരണവാദികൾ — എല്ലാം ഈ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവരാണ്. മാത്രമല്ല, ഈ രൂപത്തിലുള്ള സോഷ്യലിസത്തെ സമ്പൂർണ്ണപദ്ധതികളായി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

ഈ രൂപത്തിലുള്ള സോഷ്യലിസത്തിനു് ദൃഷ്ടാന്തമായി നമുക്കു പ്രുദോണിന്റെ “ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ തത്വശാസ്ത്ര” മെട്ക്കാം.

ആധുനികസാമൂഹ്യസ്ഥിതിഗതികളുടെ ഫലമായുണ്ടാകുന്ന സമരങ്ങളും ആപത്തുകളും ഇല്ലാതെ അവയുടെ ഗുണങ്ങളെല്ലാം കിട്ടണമെന്നാണ് സോഷ്യലിസ്റ്റ് ബൂർഷ്വാകളുടെ മോഹം. നിലവിലുള്ള സമുദായക്രമത്തിലെ വിപ്ലവശക്തികളേയും നാശോന്മുഖങ്ങളായ ഘടകങ്ങളേയും ഒഴിച്ചുനിർത്തിക്കൊണ്ട് ഈ സമുദായക്രമം നിലനിർത്തണമെന്നാണ്

അവരാഗ്രഹിക്കുന്നത്. തൊഴിലാളിവർഗ്ഗമില്ലാത്ത ഒരു ബൂർഷ്വാസിക്കുവേണ്ടിയാണ് അവരാഗ്രഹിക്കുന്നത്. തങ്ങൾ പ്രമാണിമാരായിട്ടുള്ള ലോകമാണ് ഏറ്റവും മെച്ചപ്പെട്ടതെന്ന് ബൂർഷ്വാസി സ്വാഭാവികമായും കരുതുന്നു. ആശ്വാസപ്രദമായ ഈ ധാരണയെ ബൂർഷ്വാസോഷ്യലിസം ഏതാണ്ട് സമ്പൂർണ്ണമായ വിവിധ സിദ്ധാന്തങ്ങളാക്കി മാറ്റുന്നു. ഇത്തരത്തിലുള്ള ഒരു സിദ്ധാന്തം നടപ്പാക്കണമെന്നും അങ്ങനെ പുതിയൊരു സാമൂഹ്യസ്വർഗ്ഗത്തിലേക്ക് ചുവടുവെയ്പ്പുണ്ടാകുമെന്നും അത് തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തോടു് ആവശ്യപ്പെടുമ്പോൾ, തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം നിലവിലുള്ള സമുദായത്തിന്റെ നാലതിരുകളിൽ ഒതുങ്ങിനിൽക്കണമെന്നും ബൂർഷ്വാസിയെ സംബന്ധിച്ച എല്ലാ ഹീനാഭിപ്രായങ്ങളും വലിച്ചെറിയണമെന്നും ആവശ്യപ്പെടുക മാത്രമാണ് അതു വാസ്തവത്തിൽ ചെയ്യുന്നത്.

ഈ സോഷ്യലിസത്തിന്റെ മറ്റൊരു രൂപം — ഇത്രതന്നെ സംഘടിതമല്ലെങ്കിലും കൂടുതൽ പ്രായോഗികമായിരുന്നു അത് — വെറും രാഷ്ട്രീയമായ പരിഷ്കാരങ്ങൾക്കൊണ്ടാണ്. ഗുണമില്ലെന്നും ഭൗതികജീവിതസാഹചര്യങ്ങൾക്ക്, സാമ്പത്തികബന്ധങ്ങൾക്ക്, മാറ്റം വന്നാൽമാത്രമേ മെച്ചമുള്ളുവെന്നും പറഞ്ഞ്, തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ കണ്ണിൽ എല്ലാ വിപ്ലവപ്രസ്ഥാനങ്ങളേയും കരിതേച്ചുകാണിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. എന്നാൽ, ഈ സോഷ്യലിസത്തിന്റെ വിവക്ഷയിൽ ഭൗതികജീവിതസാഹചര്യങ്ങളിൽ മാറ്റം വരുത്തുകയെന്നതിന്റെ അർത്ഥം ബൂർഷ്വാ ഉൽപാദനബന്ധങ്ങളെ അസാന്നിധ്യപ്പെടുത്തുകയെന്നാണല്ലോ; അതസാന്നിധ്യപ്പെടുത്താതെ ഒരു വിപ്ലവംതന്നെ വേണം. അതുദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളത് ഈ ബന്ധങ്ങൾ തുടർച്ചയായി നിലനിർത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ഭരണപരിഷ്കാരമാണ്, അതായത്, മൂലധനവും അധ്വാനവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെ ഒരു വിധത്തിലും ബാധിക്കാത്തതും, കവിഞ്ഞപക്ഷം ബൂർഷ്വാഗവർമ്മേണ്ടിന്റെ ചെ

ലവു ചുരുക്കാനും ഭരണക്രമത്തെ ലഘൂകരിക്കാനും മാത്രം ഉതകുന്നതുമായ പരിഷ്കാരമാണ്.

ഭാഷയിലെ വെറുമൊരു അലങ്കാരശബ്ദമായിത്തീരുമ്പോൾ മാത്രമാണ് ബുർഷ്യാസോഷ്യലിസത്തിന്റെ ശരിയായ അർത്ഥം വെളിവാകുന്നത്.

സ്വതന്ത്രവ്യാപാരം — തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ ഗുണത്തിനുവേണ്ടി. സംരക്ഷണച്ചുങ്കങ്ങൾ — തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ ഗുണത്തിനുവേണ്ടി. ജയിൽപരിഷ്കാരം — തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ ഗുണത്തിനുവേണ്ടി. ഇതാണ് ബുർഷ്യാസോഷ്യലിസത്തിനു പറയാനുള്ള അവസാനവാക്ക്, കാര്യമായി പറയാനുള്ള ഒരൊറ്റ വാക്ക്.

അത് ഇങ്ങനെ ചുരുക്കിപ്പറയാം: ബുർഷ്യാ ബുർഷ്യായായി നിൽക്കുന്നത് — തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ ഗുണത്തിനുവേണ്ടിയാണ്.

3 വിമർശന-സാങ്കല്പിക സോഷ്യലിസവും കമ്മ്യൂണിസവും

മഹത്തായ ഓരോ ആധുനിക വിപ്ലവത്തിലും, ബബ്ബോഫും³⁹ മറ്റും ചെയ്തിട്ടുള്ളതുപോലെ, തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങളെ എന്നും ഉൽഘോഷിച്ചിട്ടുള്ള സാഹിത്യത്തെപ്പറ്റിയല്ല ഞങ്ങളിവിടെ പറയുന്നത്.

നാടുവാഴിത്തസമുദായത്തെ മറിച്ചിട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന ഘട്ടത്തിലെ സാർവ്വത്രികകോളിളക്കത്തിനിടയിൽ സ്വന്തം ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടാൻ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം നടത്തിയ ആദ്യത്തെ പ്രത്യക്ഷസംരംഭങ്ങൾ അനിവാര്യമായും പരാജയത്തിൽ കലാശിച്ചു. ഇതിനുള്ള കാരണം തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ അവികസിതസ്ഥിതിയും അതിന്റെ മോചനത്തിനാവശ്യമായ സാമ്പത്തികസ്ഥിതിഗതികളുടെ അഭാവവുമായിരുന്നു. ഈ സ്ഥിതിഗതികൾ ഇനിയും സൃഷ്ടിക്കപ്പെടേണ്ടതായിട്ടാണിരുന്നത്. ആസന്നമായ ബുർഷ്വാഗുത്തിന് മാത്രമേ അവ സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിയുമായിരുന്നുള്ളൂ. തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ ഈ പ്രഥമസംരംഭങ്ങളെത്തുടർന്നുണ്ടായ വിപ്ലവസാഹിത്യത്തിന് അനിവാര്യമായി ഒരു പിന്തിരിപ്പൻസ്വഭാവമുണ്ടായിരുന്നു. സാർവ്വത്രികബ്രഹ്മചര്യവും ഏറ്റവും പ്രാകൃതമായ രീതിയിൽ സാമൂഹ്യസമത്വം കൈവരുത്തലുമാണ് അത് അനുശാസിച്ചത്.

സോഷ്യലിസ്റ്റെന്നും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റെന്നും ശരിക്കു വിളിക്കാവുന്ന സിദ്ധാന്തങ്ങൾ, അതായത്, സാൻസിമോൺ,

ഏറ്റവും, ഓവൻ⁴⁰ തുടങ്ങിയവരുടെ സിദ്ധാന്തങ്ങൾ, നിലവിൽ വരുന്നത് തൊഴിലാളിവർഗ്ഗവും ബുദ്ധിമാന്ദ്യവും തമ്മിൽ മുൻവിവരിച്ചതുപോലുള്ള (ബുദ്ധിമാന്ദ്യം തൊഴിലാളികളും എന്ന ഒന്നാം ഭാഗം നോക്കുക) സമരത്തിന്റെ പ്രാരംഭഘട്ടത്തിലാണ്.

ഈ പദ്ധതികളുടെ കർത്താക്കൾ വർഗ്ഗവൈരുദ്ധ്യങ്ങളും നിലവിലുള്ള സമൂഹക്രമത്തിലെ ക്ഷയോന്മുഖശക്തികളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളും കാണുന്നുവെന്നതു പരമാർത്ഥമാണ്. എന്നാൽ അത് ശൈശവാവസ്ഥയിൽമാത്രം കിടന്നിരുന്ന തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം ചരിത്രപരമായ മുൻകയ്യോ സ്വതന്ത്രമായ രാഷ്ട്രീയപ്രസ്ഥാനമോ ഇല്ലാത്ത ഒരു വർഗ്ഗമായിട്ടാണ് അവർക്കു തോന്നുന്നത്.

വർഗ്ഗവൈരുദ്ധ്യത്തിന്റെ വളർച്ചയും വ്യവസായവികസനവും തുല്യവേഗതയിലാകുകൊണ്ട്, അന്നത്തെ സാമ്പത്തികസ്ഥിതിയിൽ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ മോചനത്തിനാവശ്യമായ ജ്ഞാനികോപാധികൾ അവർക്കു കാണാൻ കഴിയുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് അവർ ഈ ഉപാധികളുടെ സൃഷ്ടിക്കാവശ്യമായ ഒരു പുതിയ സാമൂഹ്യശാസ്ത്രത്തേയും പുതിയ സാമൂഹ്യനിയമങ്ങളേയും തേടിപ്പോകുന്നു.

ചരിത്രത്തിന്റെ പ്രവർത്തനം അവർ സ്വന്തമായി കണ്ടുപിടിക്കുന്ന പ്രവർത്തനത്തിനു വഴങ്ങിക്കൊടുക്കണം; ചരിത്രപരമായി സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള മോചനോപാധികൾ സങ്കല്പിതങ്ങളായ ഉപാധികൾക്കു വഴിമാറിക്കൊടുക്കണം. തൊഴിലാളികൾ ക്രമേണ, സ്വമേധയാ വർഗ്ഗമായി സംഘടിക്കുകയെന്ന സ്ഥിതിക്കുപകരം ഈ കണ്ടുപിടുത്തക്കാർ പ്രത്യേകം ചമച്ചുണ്ടാക്കുന്ന സാമൂഹ്യഘടന നിലവിൽ വരണം. തങ്ങളുടെ സാമൂഹ്യപദ്ധതികൾക്കുവേണ്ടി പ്രചാരവേല ചെയ്യുക, അവ നടപ്പിൽവരുത്തുക — അവരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ഇത്രമാത്രമാണ് ഭാവിചരിത്രത്തിന്റെ രത്നച്ചുരുക്കം.

ഏറ്റവും കഷ്ടതയനുഭവിക്കുന്ന വർഗ്ഗമെന്ന നിലയ്ക്കു

തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ താൽപര്യങ്ങളെ മുഖ്യമായും ശ്രദ്ധിക്കണമെന്ന ബോധത്തോടുകൂടിയാണ് അവർ സ്വന്തം പദ്ധതികൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഏറ്റവും കഷ്ടതയനുഭവിക്കുന്ന വർഗ്ഗമെന്ന നിലയ്ക്കു മാത്രമേ അവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിനു നിലനിൽപ്പുള്ളൂ.

വർഗ്ഗസമരത്തിന്റെ അവികസിതസ്ഥിതിയും സ്വന്തം പരിതസ്ഥിതികളും മൂലം തങ്ങൾ എല്ലാ വർഗ്ഗവൈരുദ്ധ്യങ്ങൾക്കും എത്രയോ ഉപരിയാണെന്ന് ഇത്തരം സോഷ്യലിസ്റ്റ് റൂകാർ സ്വയം കരുതുന്നു. സമുദായാംഗങ്ങളിലോരോരുത്തരുടേയും, ഏറ്റവും സുഖസൗകര്യങ്ങളനുഭവിക്കുന്നവരുടെപ്പോലും, സ്ഥിതി നന്നാക്കണമെന്ന് അവരാഗ്രഹിക്കുന്നു. തൽഫലമായി അവർ വർഗ്ഗവ്യത്യാസം നോക്കാതെ സമുദായത്തോടൊട്ടാകെ അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു; പോരാ, ഭരണവർഗ്ഗത്തോടു അഭ്യർത്ഥിക്കാനാണ് അവർ കൂടുതൽ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നത് കാരണം തങ്ങളുടെ സിദ്ധാന്തം ജനങ്ങൾ ഒരിക്കൽ മനസ്സിലാക്കിക്കഴിഞ്ഞാൽ, ഏറ്റവും വിശിഷ്ടമായ സാമൂഹ്യസ്ഥിതിക്കുള്ള ഏറ്റവും വിശിഷ്ടമായ പദ്ധതി അവരതിൽ എങ്ങനെ ദർശിക്കാതിരിക്കും?

തൽഫലമായി അവർ എല്ലാ രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തനത്തേയും, വിശേഷിച്ച് എല്ലാ വിപ്ലവപ്രവർത്തനത്തേയും നിരസിക്കുന്നു. സമാധാനപരമായ മാർഗ്ഗങ്ങളുപയോഗിച്ച സ്വന്തം ലക്ഷ്യം നേടണമെന്നാണ് അവരുടെ ആഗ്രഹം. പരാജയപ്പെടാതിരിക്കാൻ നിർവ്വാഹമില്ലാത്ത ചെറുപരീക്ഷണങ്ങൾ ചെയ്തും മാതൃക കാട്ടിക്കൊടുത്തും അവർ ഈ പുതിയ സാമൂഹ്യ 'സുവിശേഷ'ത്തിലേക്കുള്ള വഴി തെളിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു.

തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം തികച്ചും അവികസിതനിലയിൽ കഴിയുകയും സ്വന്തം നിലയെപ്പറ്റി മിഥ്യാബോധം വച്ചുപുലർത്തുകയും ചെയ്യുന്ന കാലത്തു്, ഭാവിസമുദായത്തെപ്പറ്റി ബന്ധിച്ചു വരാവുന്ന ഇത്തരം മിഥ്യാചിത്രങ്ങൾ സമുദായം

യത്തെ പൊതുവിൽ പുതുക്കിപ്പണിയണമെന്നുള്ള തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ സ്വാഭാവികമായ പ്രാരംഭാഭിലാഷങ്ങൾക്കു യോജിച്ചതാണ്.

എന്നാൽ ഈ സോഷ്യലിസ്റ്റ്-കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളിൽ വിമർശനത്തിന്റെ അംശവും അടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. നിലവിലുള്ള സമുദായത്തിന്റെ ഓരോ പ്രമാണത്തേയും അവ എതിർക്കുന്നുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ മാനസികോന്നമനത്തിനുള്ള ഏറ്റവും വിലപിടിച്ച സംഗതികൾ അവയിൽ ധാരാളമുണ്ട്. ഗ്രാമവും നഗരവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസത്തേയും കുടുംബത്തേയും സ്വകാര്യ വ്യക്തികളുടെ ഗുണത്തിനുവേണ്ടി വ്യവസായം നടത്തുന്നതിനേയും കൂലിസമ്പ്രദായത്തേയും നശിപ്പിക്കുക; സമുദായമൈത്രി പ്രഖ്യാപിക്കുക; ഭരണകൂടത്തിന്റെ കർത്തവ്യം ഉൽപാദനത്തിന്റെ മേൽനോട്ടം വഹിക്കൽ മാത്രമാക്കി മാറ്റുക, മുതലായി അവയിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള പ്രായോഗികനടപടികളെല്ലാം തന്നെ വർഗ്ഗവൈരുദ്ധ്യങ്ങളെ അവസാനിപ്പിക്കുന്നതിനെ സംബന്ധിച്ചുള്ളവയാണ്. അക്കാലത്തു പൊട്ടിപ്പറപ്പെടാൻ തുടങ്ങുകമാത്രം ചെയ്തിരുന്ന ഈ വൈരുദ്ധ്യങ്ങളുടെ ശൈശവദശയിലെ അവ്യക്തരൂപങ്ങളേ ഈ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളിൽ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. അതുകൊണ്ട് ഈ നിർദ്ദേശങ്ങൾ തനി സാങ്കല്പികങ്ങളാണ്.

വിമർശനപരവും സാങ്കല്പികവുമായ ഈ സോഷ്യലിസത്തിനും കമ്മ്യൂണിസത്തിനും ചരിത്രഗതിയുമായുള്ള ബന്ധം വിപരീതബന്ധമാണ്. ആധുനികവർഗ്ഗസമരം എത്രത്തോളം വളർന്നു വ്യക്തരൂപം കൈക്കൊള്ളുന്നുവോ അത്രത്തോളം തന്നെ അതിൽനിന്നുള്ള അർത്ഥശൂന്യമായ ഈ ഒഴിഞ്ഞുനിൽക്കലിനും അതിന്റെനേർക്കുള്ള അർത്ഥശൂന്യമായ ഈ എതിർപ്പുകൾക്കും പ്രായോഗികപ്രാധാന്യവും താത്വികന്യായീകരണവുമില്ലാതാകുന്നു. അങ്ങനെ, ഈ പദ്ധതികളുടെ പ്രണേതാക്കൾ പല നിലയ്ക്കും വിപ്ലവകാരികളായിരുന്നു

വെങ്കിൽക്കൂടി, അവരുടെ ശിഷ്യന്മാർ ഒന്നൊഴിയാതെ വെറും പിന്തിരിപ്പൻസംഘങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുകയാണുണ്ടായത്. തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ പുരോഗമനപരവും ചരിത്രപ്രധാനവുമായ വളർച്ചയ്ക്കെതിരായ വിധത്തിൽ അവർ തങ്ങളുടെ ഗുരുനാഥന്മാരുടെ മൂലപ്രമാണങ്ങളെ മുറുകെപ്പിടിച്ചുനിൽക്കുന്നു. അങ്ങനെ വർഗ്ഗസമരത്തെ മരവിപ്പിക്കാനും വർഗ്ഗവൈരുദ്ധ്യങ്ങളെ അന്തരഞ്ജിപ്പിക്കാനും അവർ ശ്രമിക്കുന്നു, നിരന്തരം ശ്രമിക്കുന്നു. പരീക്ഷണം വഴിച്ച് തങ്ങളുടെ മാതൃകാസമുദായങ്ങൾ യഥാർത്ഥമാക്കിത്തീർക്കാമെന്നു്, ഒറ്റപ്പെട്ട ‘ഫലൻസ്റ്റേറുകൾ’ നിർമ്മിക്കുകയും ‘ഹോം കോളനികൾ’ സ്ഥാപിക്കുകയും ഒരു ‘ചെറു ഇക്കോറിയ’^a പടുത്തുയർത്തുകയും ചെയ്യാമെന്നു് — ഭൂമിയിൽ സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ കൊച്ചുപതിപ്പുകൾ സ്ഥാപിക്കാമെന്നു് — ഇവർ ഇപ്പോഴും സ്വപ്നം കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണു്. മാത്രമല്ല, തങ്ങളുടെ ഈ ആകാശക്കോട്ടകൾ സാധിതപ്രായമാക്കാൻ ബുദ്ധിമുട്ടുകളുടെ സന്ധനസ്സിനേയും മടിശ്ശീലയേയും ഇവർക്കു് ശരണം പ്രാപിക്കേണ്ടിവരുന്നു. മുൻവിവരിച്ച പിന്തിരിപ്പൻ അഥവാ യാഥാസ്ഥിതികസോഷ്യലിസ്റ്റുകാരുടെ കൂട്ടത്തിലേക്കു ഇവർ ക്രമേണ അധഃപതിച്ചുപോകുന്നു. പക്ഷേ, അവരിൽനിന്നും ഒരു വ്യത്യാസമി

---

a “ഫലൻസ്റ്റേറുകൾ” എന്നതു് ഷാർത്സ് ഫുറ്യേയുടെ പദ്ധതിയനുസരിച്ചുള്ള സോഷ്യലിസ്റ്റ് കോളനികളാണു്. കബേ തന്റെ സങ്കല്പലോകത്തിന്നും പിന്നീട് തന്റെ അമേരിക്കൻ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് കോളനിക്കും കൊടുത്തിട്ടുള്ള പേരാണു് “ഇക്കോറിയ” എന്നതു്. (1888-ലെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പിനുള്ള എംഗൽസിന്റെ കുറിപ്പ്.)

തന്റെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മാതൃകാസമുദായങ്ങളെയാണു് ഓവൻ “ഹോം കോളനികൾ” എന്നു വിളിച്ചിരുന്നതു്. ഫുറ്യേ ആസൂത്രണം ചെയ്തിരുന്ന പൊതുജനമാളികകളുടെ പേരു് “ഫലൻസ്റ്റേറുകൾ” എന്നായിരുന്നു. ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥസങ്കല്പലോകത്തിന്റെ — അതിലെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സ്ഥാപനങ്ങൾ കബേ ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്—പേരാണു് “ഇക്കോറിയ.” (1890-ലെ ജർമ്മൻ പതിപ്പിനുള്ള എംഗൽസിന്റെ കുറിപ്പ്.)

വർക്കുണ്ട്—കൂടുതൽ ദൃഢമായ പാണ്ഡിത്യവും തങ്ങളുടെ സാമൂഹ്യശാസ്ത്രം ഒരു ദിവ്യഘോഷമാണെന്ന അന്ധവിശ്വാസപരമായ മുറുക്കിപ്പിടുത്തവും.

അതുകൊണ്ട് അവർ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം നടത്തുന്ന എല്ലാ രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തനങ്ങളേയും രൂക്ഷമായെതിർക്കുന്നു; ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കിടംകൊടുക്കുന്നത് തങ്ങളുടെ പുതിയ പ്രമാണത്തിലുള്ള അന്ധമായ അവിശ്വാസമാണെന്നാണ് അവരുടെ അഭിപ്രായം.

ഇംഗ്ലണ്ടിലെ ഓവൻപക്ഷക്കാരും ഫ്രാൻസിലെ ഫുറോപക്ഷക്കാരും യഥാക്രമം ചാർട്ടിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാന⁴¹ക്കാരേയും റിഫോർമിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനക്കാരേയും എതിർക്കുന്നുണ്ട്.

IV

നിലവിലുള്ള വിവിധ എതിർപക്ഷപാർട്ടികളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്‌റൂകാരുടെ നിലപാട്¹

ഇംഗ്ലണ്ടിലെ പാർട്ടിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാന²ക്കാർ, അമേരിക്കയിലെ കാർഷികപരിഷ്കാരവാദികൾ തുടങ്ങി സുസ്ഥാപിതമായിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള തൊഴിലാളിവർഗ്ഗപാർട്ടികളും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്‌റൂകാരും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം രണ്ടാം ഭാഗത്തു³ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ അടിയന്തിരാവശ്യങ്ങൾ നേടാനും അവരുടെ താൽക്കാലികതാൽപര്യങ്ങൾ നടപ്പാക്കാനുംവേണ്ടി കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്‌റൂകാർ പൊരുതുന്നു; എന്നാൽ അന്നന്നത്തെ പ്രസ്ഥാനത്തിനിടയിൽ, അവർ ആ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഭാവിതാൽപര്യങ്ങളേയും പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നുണ്ട്, ശ്രദ്ധിക്കുന്നുണ്ട്. ഫ്രാൻസിൽ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്‌റൂകാർ യാഥാസ്ഥിതികരും ഉൽപതിഷ്ണക്കളുമായ ബൂർഷ്വാസി കൈതിരായി സോഷ്യൽ ഡെമോക്രാറ്റുകൾ⁴യുമായി യോജിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ, ഫ്രഞ്ചുമഹാവിപ്ലവത്തിന്റെ

---

¹ പാർലിമെണ്ടിൽ ലെഡ്സ് റോളേനും സാഹിത്യരംഗത്തു² ലൂയി ബ്ലാനും³ പത്രലോകത്തു⁴ 'റിഫോർമി'മാണ് ഈ കക്ഷിയെ പ്രതിനിധീകരിച്ചിരുന്നത്. സോഷ്യൽഡെമോക്രസിയെന്ന പേരു് — ഇവരാണ് ഈ പേരിട്ടതു് — രൂപം കൊണ്ടതു് ഡെമോക്രാറ്റിക് അഥവാ റിപ്പബ്ലിക്കൻ കക്ഷിയുടെ, ഏറെക്കുറെ സോഷ്യലിസത്തിന്റെ

പൈതൃകമെന്നോണം പരമ്പരയായി വന്നിട്ടുള്ള ചില വാക്കുകളുടേയും വ്യാമോഹങ്ങളുടേയും കാര്യത്തിൽ വിമർശനപരമായ ഒരു നിലപാടെടുക്കാനുള്ള അവകാശം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റൂകാർ വിട്ടുകൊടുത്തിട്ടില്ല.

സ്വീറ്റ്സർലണ്ടിൽ അവർ റാഡിക്കൽ കക്ഷിയെ അനുസ്മരിക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ, ആ കക്ഷിയിൽ വിരുദ്ധഗതികൾ — ഭാഗികമായി ഡെമോക്രാറ്റിക് സോഷ്യലിസ്റ്റ് റൂകാർ (എച്ച്. അർത്ഥത്തിൽ) ഭാഗികമായി റാഡിക്കൽ ബർഷാകളും — അടങ്ങിയിട്ടുണ്ടെന്നയാമാർത്ഥ്യം അവർ വിസ്മരിക്കുന്നില്ല.

ദേശീയമോചനത്തിനുള്ള മുഖ്യമായ ഉപാധി കാർഷികവിപ്ലവമാണെന്ന് ഉന്നിപ്പറയുന്ന പാർട്ടിയെയാണ്, 1846-ൽ ക്രാക്കോവിലെ സായുധകലാപം ഇളക്കിവിട്ട പാർട്ടിയെയാണ്, പോളണ്ടിൽ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റൂകാർ പിന്താങ്ങുന്നത്.

സ്വേച്ഛാധിപത്യപരമായ രാജവാഴ്ചയ്ക്കും നാടുവാഴി ദുഷ്പ്രഭുത്വത്തിനും ഇടത്തരക്കാർക്കുമെതിരായി⁴⁴ വിപ്ലവകരമായ നിലയിൽ ജർമ്മനിയിലെ ബർഷാസി എപ്പോഴെല്ലാം പോരാടുന്നുവോ അപ്പോഴെല്ലാം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റൂകാർ അവരുടെ ഭാഗത്താണ്.

എന്നാൽ, ബർഷാസിക്കു മേധാവിത്വം കിട്ടുന്നതോടുകൂടി നിലവിൽവരാതിരിക്കാൻ നിർവ്വാഹമില്ലാത്ത സാ

നിറം കലർന്ന ഒരു വിഭാഗത്തിൽനിന്നാണ്. (1888-ലെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പിനുള്ള എംഗൽസിന്റെ കുറിപ്പ്.)

അക്കാലത്ത് ഫ്രാൻസിൽ സോഷ്യലിസ്റ്റ് ഡെമോക്രാറ്റിക് എന്ന് സ്വയം വിളിച്ചിരുന്ന കക്ഷിയെ രാഷ്ട്രീയരംഗത്ത് ലെഫ്രോറോളേനും സാഹിത്യരംഗത്ത് ലൂയി ബ്ലാസ്കോയെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്തിരുന്നത്. അങ്ങിനെ ഇന്നത്തെ ജർമ്മൻ സോഷ്യൽ ഡെമോക്രാറ്റിയിൽനിന്നും അത് തികച്ചും വിഭിന്നമായിരുന്നു. (1890-ലെ ജർമ്മൻ പതിപ്പിനുള്ള എംഗൽസിന്റെ കുറിപ്പ്.)

വത്തികസാമൂഹ്യസ്ഥിതിഗതികളെ തൽക്ഷണം ബുർഷ്വാസി കൈതിരായ ആയുധങ്ങളാക്കിമാറാനും ജർമ്മനിയിൽ പിന്തിരിപ്പൻവർഗ്ഗങ്ങൾ നിലംപതിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ ഉടനടി ബുർഷ്വാസിയുമായുള്ള പോരാട്ടം ആരംഭിക്കാനും വേണ്ടി, ബുർഷ്വാസിയും തൊഴിലാളിവർഗ്ഗവും തമ്മിലുള്ള വർഗ്ഗശത്രുതയെക്കുറിച്ചുള്ള വ്യക്തമായ ബോധം തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിൽ ഉളവാക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ അവർ ഒരൊറ്റ നിമിഷം പോലും പാഴാക്കുകയില്ല.

യൂറോപ്യൻ നാഗരികതയുടെ കൂടുതൽ അഭിവൃദ്ധമായ സാഹചര്യങ്ങളിലും, 17-ാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ഇംഗ്ലണ്ടിലേയും 18-ാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ഫ്രാൻസിലേയും തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തേക്കാൾ എത്രയോ അധികം വളർന്നിട്ടുള്ള ഒരു തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ പിൻബലത്തിലും നടക്കുമെന്നുറപ്പിക്കുന്ന ഒരു ബുർഷ്വാവിപ്ലവത്തിന്റെ വക്കത്തു ജർമ്മനി എത്തിച്ചേർന്നിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടും, ജർമ്മനിയിലെ ബുർഷ്വാവിപ്ലവം അതേത്തുടർന്ന് ഉടനടിയുണ്ടാകുന്ന തൊഴിലാളിവർഗ്ഗവിപ്ലവത്തിന്റെ മുന്നോടിമാത്രമായിരിക്കുമെന്നതുകൊണ്ടും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റൂകാർ തങ്ങളുടെ ശ്രദ്ധ പ്രധാനമായും ജർമ്മനിയിലേക്കാണ് തിരിക്കുന്നത്.

ചുരുക്കത്തിൽ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റൂകാർ എല്ലായിടത്തും നിലവിലുള്ള സാമൂഹ്യരാഷ്ട്രീയക്രമങ്ങൾക്കെതിരായ എല്ലാവിപ്ലവപ്രസ്ഥാനങ്ങളേയും പിന്താങ്ങുന്നുണ്ട്.

ഈ പ്രസ്ഥാനങ്ങളിലെല്ലാംതന്നെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റൂകാർ സ്വത്തുടമയുടെ പ്രശ്നമാണ് — ആ സമയത്തു് അതേത്രത്തോളം വളർന്നിട്ടുണ്ടെന്ന് നോക്കാതെ — പ്രധാനമായും മുന്നോട്ടുകൊണ്ടുവരിക.

അവസാനമായി, അവർ എല്ലാ രാജ്യങ്ങളിലുമുള്ള ജനാധിപത്യപ്പാർട്ടികൾ തമ്മിലുള്ള യോജിപ്പിനും ധാരണയ്ക്കും വേണ്ടിയാണ് എല്ലായിടത്തും പരിശ്രമിക്കുക.

സ്വാഭാപ്രായങ്ങളേയും ലക്ഷ്യങ്ങളേയും മൂടിവെയ്ക്കുന്നതു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്‌റുക്കാർക്കു് അറപ്പാണു്. നിലവിലുള്ള സാമൂഹ്യക്രമങ്ങളെയൊക്കെ ബലംപ്രയോഗിച്ചു മറിച്ചിട്ടാൽ മാത്രമേ തങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യം നേടാനാവൂ എന്ന് അവർ പരസ്യമായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്‌വിപ്ലവം കണ്ടു് ഭരണാധികാരിവർഗ്ഗങ്ങൾ കിടിലം കൊള്ളട്ടെ. തൊഴിലാളികൾക്കു സ്വന്തം ചങ്ങലയല്ലാതെ മറ്റൊന്നും നഷ്ടപ്പെടാനില്ല. നേടാനോ ഒരു ലോകവും..

**എല്ലാ രാജ്യത്തുമുള്ള തൊഴിലാളികളേ,
ഏകോപിക്കുവിൻ !**

കുറിപ്പുകൾ

1. ഫ്രാൻസിൽ നടന്ന 1848-ലെ ഫെബ്റുവരി വിപ്ലവത്തെയാണ് ഇവിടെ പരാമർശിക്കുന്നത്.

2. ‘‘റെഡ്റിപ്പബ്ലിക്കൻ’’ (The Red Republican) — ജി. ഹാർണിയുടെ പ്രസാധകത്വത്തിൽ 1850 ജൂൺ മുതൽ നവംബർ വരെ പുറത്തുവന്ന ചാർട്ടിസ്റ്റ് വാരിക. 1850 നവംബറിൽ അത് 21 മുതൽ 24 വരെയുള്ള ലക്കങ്ങളിലായി കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ പ്രഥമ ഇംഗ്ലീഷ് വിവർത്തനം സംക്ഷിപ്തരൂപത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയുണ്ടായി.

3. ‘‘ലെ സോസ്യലിസ്റ്റ്’’ (Le Socialiste) — 1871 ഒക്ടോബർ മുതൽ 1873 മേയ് വരെ ന്യൂയോർക്കിൽ നിന്നും പുറപ്പെടുവിച്ചിരുന്ന ഫ്രഞ്ചുവാരിക. ഇൻറർനാഷണലിന്റെ ഫ്രഞ്ചുവിഭാഗങ്ങളുടെ മുഖപത്രമായിരുന്നു അത്.

കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മാനിഫെസ്റ്റോ (കുറെ ഭാഗം വിട്ടുകുത്തുകൊണ്ട്) ഈ പത്രത്തിൽ 1872 ജനുവരി-ഫെബ്റുവരി മാസങ്ങളിലായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി.

4. 1869-ൽ ജനീവ(സ്വീറ്റ്സർലണ്ട്)യിൽ പുറത്തുവന്ന, കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ പ്രഥമറഷ്യൻ പതിപ്പിനെയാണ് ഇവിടെ പരാമർശിക്കുന്നത്. വിവർത്തനം

നം നടത്തിയത് ബക്കുനിയായിരുന്നു. മാനിഫെസ്റ്റോയുടെ ഉള്ളടക്കം അദ്ദേഹം പലേടത്തും വളച്ചൊടിക്കുകയുണ്ടായി. 1882-ൽ ജനീവയിൽ പ്രസിദ്ധം ചെയ്ത ഒപ്പുഖാനോവിന്റെ വിവർത്തനത്തിൽ ആദ്യത്തെ റഷ്യൻ പതിപ്പിലെ കറവുകൾ നികത്തിയിരുന്നു.

5. ഇവിടെ പരാമർശിക്കുന്ന പതിപ്പ് 1869-ലാണ് പുറത്തുവന്നത്. 1888-ലെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പിനുള്ള എംഗൽസിന്റെ മുഖവുരയിലും ഈ റഷ്യൻ വിവർത്തനം പ്രസിദ്ധീകരിച്ച വർഷം തെറ്റായിട്ടാണ് കൊടുത്തിരിക്കുന്നത്. (ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ 20-ാം പേജ് നോക്കുക).

6. കോലൊക്കൊൽ ["Kolokol"] (മണി) 1857-67-ൽ അലക്സാണ്ടർ ഹെർസന്റെയും നിക്കൊലായ് ഒഗര്യോവിന്റെയും പ്രസാധകത്വത്തിൽ ആദ്യം (1865 വരെ) ലണ്ടനിൽ നിന്നും പിന്നീട് ജനീവയിൽനിന്നും പുറപ്പെടുവിച്ചിരുന്ന, റഷ്യൻ റവല്യൂഷണറി ഡെമോക്രാറ്റുകളുടെ പത്രം.

7. നാരോദ്നിക് ഭീകരപ്രവർത്തകരുടെ ഒരു രഹസ്യ രാഷ്ട്രീയ സംഘടനയായിരുന്ന 'നാരോദ്നയ വോല്യ' (ജനസ്വാതന്ത്ര്യം) എന്ന സംഘത്തിലെ അംഗങ്ങൾ 1881 മാർച്ച് 1-ാം നു സാർചക്രവർത്തി അലക്സാണ്ടർ രണ്ടാമനെ വധിച്ചതിനെത്തുടർന്ന് റഷ്യയിലുളളവായ സാഹചര്യത്തെപ്പറ്റിയാണ് ഇവിടെ പ്രതിപാദിക്കുന്നത്. പുതിയ ചക്രവർത്തി അലക്സാണ്ടർ മൂന്നാമൻ ആ സമയം വിപ്ലവപ്രവർത്തനങ്ങളേയും 'നാരോദ്നയ വോല്യ'യുടെ ഭാഗത്തു നിന്നുമുള്ള കൂടുതൽ ഭീകരനടപടികളേയും ഭയന്ന് ഗാച്ചിനയിൽ കഴിയുകയായിരുന്നു.

8. ചാർസ് റോബർട്ട് ഡാർവിൻ (Darwin, Charles Robert, 1809-1882) — ഭൗതിക ജീവശാസ്ത്രത്തിന്റേയും ജീവികളുടെ ഉൽപത്തിയെക്കുറിച്ചു പരിണാമസിദ്ധാന്ത

ത്തിന്റേയും സ്ഥാപകനായിരുന്ന മഹാനായ ഇംഗ്ലീഷ് ശാസ്ത്രജ്ഞൻ. പ്രകൃതി സമൃദ്ധമായി പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന വസ്തുതകളെ പയോഗിച്ചുകൊണ്ട്, സചേതനപ്രകൃതിയുടെ വികാസത്തെ സ്സംബന്ധിച്ച സിദ്ധാന്തം ആദ്യമായി സ്ഥാപിച്ചത് അദ്ദേഹമാണ്. സചേതനലോകത്തിന്റെ വളർച്ച താരതമ്യേന കുറച്ച സങ്കീർണ്ണമായ രൂപങ്ങളിൽനിന്നും കൂടുതൽ സങ്കീർണ്ണമായവയിലേക്കാണെന്നും പുതിയ രൂപങ്ങളുടെ ആവിർഭാവം പഴയവയുടെ തിരോധാനത്തെപ്പോലെ തന്നെ പ്രകൃത്യാ സംഭവിക്കുന്ന ചരിത്രപരമായ വളർച്ചയുടെ ഫലമായാണെന്നും ആദ്യമായി തെളിയിച്ചതും അദ്ദേഹമാണ്. ഡാർവിന്റെ തത്വത്തിനാധാരമായിട്ടുള്ളത് പ്രകൃതിനിർദ്ധാരണവും കൃതകനിർദ്ധാരണവും മുഖേനയുള്ള ജീവികളുടെ ഉൽപത്തിയെ സ്സംബന്ധിച്ച അദ്ദേഹത്തിന്റെ സിദ്ധാന്തമാണ്. അവ സ്ഥാഭേദങ്ങൾ വരുത്താനുള്ള കഴിവും ജന്മവാസനകളും ജൈവവസ്തുക്കളിൽ അന്തർലീനമായിട്ടുണ്ടെന്നും ജന്തുക്കളായാലും സസ്യങ്ങളായാലും ജീവിതമത്സരത്തിൽ അവയ്ക്ക് അന ഗുണമായ മാറ്റങ്ങൾ പരമ്പരാഗതമായി അവ ആർജ്ജിക്കുന്നുണ്ടെന്നും പുതിയ ജന്തുക്കളുടേയും സസ്യങ്ങളുടേയും ആവിർഭാവത്തിന് ഇതാണ് ഹേതുവെന്നും ഡാർവിൻ സമർത്ഥിക്കുകയുണ്ടായി. തന്റെ സിദ്ധാന്തത്തിന്റെ മുഖ്യതത്വങ്ങൾ തെളിവുകളടക്കം ‘‘ജീവികളുടെ ഉൽപത്തി’’ (1859) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഡാർവിൻ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

9. 2-ാമത്തെ കുറിപ്പ് നോക്കുക.

10. പിയെർ-ജോസഫ് പ്രൂദോൺ(Proudhon, Pierre-Joseph, 1809-1865)—ഹ്രസ്വപ്രചാരകനും സാമ്പത്തികശാസ്ത്രജ്ഞനും സാമൂഹ്യശാസ്ത്രജ്ഞനും. ഇദ്ദേഹം പെററിബർഷ്വാസിയുടെ തത്വശാസ്ത്രജ്ഞനും അരാജകവാദത്തിന്റെ സ്ഥാപകരിഘ്ലാരാളമായിരുന്നു. 1840-ൽ അദ്ദേഹം തന്റെ ‘‘സ്വത്തു് എന്നാലെന്തു്?’’ എന്ന ഗ്രന്ഥം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ചെറു

കിടസ്വകാര്യസ്വത്തുടമ ചിരകാലം നിലനിർത്തണമെന്ന് പ്രൂ ഓൺ സ്വപ്നംകണ്ടിരുന്നു. വൻകിടമുതലാളിത്തസ്വത്തുടമയെ ഇടത്തരക്കാരന്റെ നിലപാടിൽനിന്നുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം വിമർശിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. “സൗജന്യവായ്പ”യുടെ സഹായത്തോടെ സ്വന്തം ഉൽപ്പാദനോപകരണങ്ങൾ വാങ്ങി കരകൗശലക്കാരാകാൻ തൊഴിലാളികൾക്ക് സാധിക്കത്തക്കവണ്ണം ഒരു പ്രത്യേക “ജനകീയബാങ്ക്” സ്ഥാപിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിച്ചു. തങ്ങളുടെ പ്രയത്നഫലമായുണ്ടാക്കുന്ന ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വില്പന “ന്യായമായി” സംഘടിപ്പിക്കാൻ തൊഴിലാളികൾക്കു കഴിയുകയും അതേസമയം ഉൽപ്പാദനോപകരണങ്ങളും ഉപാധികളും സുരക്ഷിതമായി മുതലാളികളുടെ കയ്യിലിരിക്കുകയും ചെയ്യുമാറ് പ്രത്യേക “വിനിയമബാങ്കുകൾ” സ്ഥാപിക്കണമെന്ന പ്രൂ ഓണിന്റെ മനോരാജ്യവും അതുപോലെതന്നെ പിന്തിരിപ്പനായിരുന്നു. 1846-ൽ പ്രൂ ഓൺ തത്വശാസ്ത്രത്തേയും സാമ്പത്തികശാസ്ത്രത്തേയും സംബന്ധിച്ച അദ്ദേഹത്തിന്റെ പെററിബുർഷ്വാ അഭിപ്രായഗതികൾ വിവരിക്കുന്ന “സാമ്പത്തിക വൈരുദ്ധ്യവ്യവസ്ഥ അഥവാ ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ തത്വശാസ്ത്രം” എന്ന ഗ്രന്ഥം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. “തത്വശാസ്ത്രത്തിന്റെ ദാരിദ്ര്യം” എന്ന കൃതിയിൽ മാർക്സ് പ്രൂ ഓണിന്റെ ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ നിശിതമായി വിമർശിക്കുകയും അതിനു ശാസ്ത്രീയാടിസ്ഥാനമില്ലെന്നു സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

11. ലസ്സാലെ (Lassale) യുടെ അനുയായികൾ—ഒരു ജർമ്മൻ പെററിബുർഷ്വാസോഷ്യലിസ്റ്റായിരുന്ന ഫെഡിനാൻഡ് ലസ്സാലെയുടെ അനുയായികളും അനുചരന്മാരും. 1863-ൽ ലീപ്സിഗിൽ ചേർന്ന തൊഴിലാളിസംഘങ്ങളുടെ കോൺഗ്രസ്സിൽ വെച്ച് രൂപീകൃതമായ “ജർമ്മൻതൊഴിലാളികളുടെ പൊതുസംഘടന”യിലെ (ജനറൽ അസോസിയേഷൻ ഓഫ് ജർമ്മൻ വർക്കേഴ്സ്) അംഗങ്ങളായിരുന്നു ഇവർ.

സംഘടനയുടെ ആദ്യത്തെ പ്രസിഡൻ്റ് ലസ്സാലെയായിരുന്നു. അദ്ദേഹമാണ് അതിൻ്റെ പരിപാടിയും മൗലികമായ അടവുകളും നിർണ്ണയിച്ചത്. സാർവ്വത്രികവോട്ടവകാശത്തിനുവേണ്ടി സമരം ചെയ്യുകയെന്നത് അസോസിയേഷൻ്റെ രാഷ്ട്രീയപരിപാടിയിലും സ്റ്റേറ്റിൻ്റെ ധനസഹായത്തോടെ തൊഴിലാളികളുടെ ഉൽപാദകസംഘങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയെന്നത് അതിൻ്റെ സാമ്പത്തികപരിപാടിയിലും പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടു. ലസ്സാലെയുടെ അനുയായികളുടെ സിദ്ധാന്തവും അടവുകളും സംഘടനാതത്വങ്ങളും ജർമ്മൻ തൊഴിലാളിപ്രസ്ഥാനത്തിലെ ഒരു അവസരവാദപരമായ പ്രവണതയെ കുറിക്കുന്നുവെന്ന് മാർക്സും എംഗൽസും ഒന്നിലധികംതവണ വിമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്.

12. ‘‘വുഡ്ഹൗ ആൻഡ് ക്ലാഫ്ളിൻസ് വീക്ക്ലി (Woodhull and Claflin's Weekly)—1870 മുതൽ 1876 വരെ ന്യൂയോർക്കിൽനിന്നും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുവന്നിരുന്ന ഒരു അമേരിക്കൻവാരിക. 1871 ഡിസംബർ 30-ാംനു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മാനിഫെസ്റ്റോ (കുറെ ഭാഗം വിട്ടുകളഞ്ഞുകൊണ്ടു്) ഇതിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി.

13. 3-ാമത്തെ കുറിപ്പ് നോക്കുക.

14. 5-ാമത്തെ കുറിപ്പ് നോക്കുക.

15. വിവർത്തനം ചെയ്തത് ജി. വി. ഐഡാനോവായിരുന്നു. ‘‘റഷ്യയിലെ സാമൂഹ്യബന്ധങ്ങൾ’’ എന്ന ലേഖനത്തിൻ്റെ അനുബന്ധത്തിൽ എംഗൽസ് തന്നെ ഇക്കാര്യം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്.

16. വർഷം ശരിക്കല്ല കൊടുത്തിരിക്കുന്നത്. എംഗൽസ് പരാമർശിക്കുന്ന വിവർത്തനം ‘‘ലേ സോസ്യലിസ്റ്റി’’ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത് 1885-ലായിരുന്നു.

17. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ 102-ാംപേജും 40-ാമത്തെ കുറിപ്പും നോക്കുക.

18. എറേസ്റ്റ് കബേ (Cabet, Etienne, 1788-1856) ഫ്രാൻസിലെ ഒരു പെററിബൂർഷ്യാപ്രചാരകനും സാങ്കല്പിക കമ്മ്യൂണിസത്തിന്റെ ഒരു പ്രമുഖവക്താവുമായിരുന്നു ഇദ്ദേഹം. സമുദായത്തിന്റെ സമാധാനപരമായ പരിവർത്തനം വഴി ബൂർഷ്യാവ്യവസ്ഥയുടെ കുറവുകൾ നീക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് കബേ വാദിച്ചു. തന്റെ അഭിപ്രായങ്ങൾ “ഇക്കാര്യമായിലെ യാത്രകൾ” (1840) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ അദ്ദേഹം വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അമേരിക്കയിൽ കമ്മ്യൂണിസം സംഘടിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അവ പ്രയോഗത്തിൽ വരുത്താൻ അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചെങ്കിലും ആ പരീക്ഷണം പരാജയപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു.

ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ 105-ാം പേജ് നോക്കുക.

വിൽഹെം വൈറ്റ്ലിങ് (Weitling, Wilhelm, 1808-1871) ജർമ്മൻ തൊഴിലാളിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രാരംഭശയിലെ ഒരു പ്രമുഖനേതാവ്; സമത്വവാദപരമായ സാങ്കല്പിക കമ്മ്യൂണിസത്തിന്റെ തത്ത്വവിശദീകരണമായിരുന്നു; തൊഴിലിൽ അദ്ദേഹം ഒരു തുണൽക്കാരനായിരുന്നു.

19. 8-ാമത്തെ കുറിപ്പ് നോക്കുക.

20. എംഗൽസ് ഇവിടെ പരാമർശിക്കുന്നത് 1883-ലെ ജർമ്മൻ പതിപ്പിനുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖവുരയെയാണ്. (ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ 14-ാംപേജ് നോക്കുക).

21. 15-ാമത്തെ കുറിപ്പ് നോക്കുക.

22. 6-ാമത്തെ കുറിപ്പ് നോക്കുക.

23. 7-ാമത്തെ കുറിപ്പ് നോക്കുക.

24. 16-ാമത്തെ കുറിപ്പ് നോക്കുക.

25. ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ 17-ാംപേജ് നോക്കുക.

26. കാനൽ മാർക്സ് എഴുതിയ ‘‘ഇൻറർനാഷനൽ വർക്കിംഗ് മെൻസ് അസോസിയേഷന്റെ പൊതുനിയമാവലി’’ നോക്കുക.

27. 18-ാമത്തെ കുറിപ്പ് നോക്കുക.

28. 1814-15-ലെ വിയന്നാ കോൺഗ്രസ്സിന്റെ തീരുമാനമനുസരിച്ച് പോളിഷ് രാജ്യം എന്ന ഔദ്യോഗിക പേരിൽ റഷ്യയുമായി ചേർന്ന, പോളണ്ടിന്റെ വിഭാഗത്തെയാണ് ഇവിടെ പരാമർശിക്കുന്നത്.

29. ലൂയി ബോണാപ്പാർട്ട് (Louis Bonaparte), നെപ്പോളിയൻ മൂന്നാമൻ (Napoleon III, 1808-1873). നെപ്പോളിയൻ ഒന്നാമന്റെ ഭാഗിനേയൻ, രണ്ടാം സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ (1848-51) പ്രസിഡൻ്റ്, ഫ്രാൻസിലെ ചക്രവർത്തി (1852-70).

ഓട്ടോ ബിസ്മാർക്ക് (Bismarck, Otto, 1815-1898) — പ്രഷ്യൻ രാജ്യതന്ത്രജ്ഞൻ, ജർമ്മനിയുടെ ചാൻസലർ (1871-90); പ്രഷ്യയുടെ പരമാധികാരത്തിൻകീഴിൽ ജർമ്മനിയുടെ ഏകീകരണം ബലംപ്രയോഗിച്ചു നടപ്പാക്കി; തൊഴിലാളിവർഗ്ഗപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ കടുത്ത ശത്രു; 1878-ൽ സോഷ്യലിസ്റ്റ് വിരുദ്ധമായ ഒരു അസാധാരണനിയമം പാസ്സാക്കി.

30. ക്ലൈമെൻസ് മെറ്റേർനിക്ക് (Metternich, Clemens, 1773-1859). ആസ്ട്രിയൻ രാജ്യതന്ത്രജ്ഞനും നയതന്ത്രജ്ഞനും; 1809 മുതൽ 1821 വരെ വിദേശകാര്യമന്ത്രിയും 1821 മുതൽ 1848 വരെ ചാൻസലറും; തികഞ്ഞ പിന്തിരിപ്പൻ.

ഫ്രൻസോവാ-പിയെർ ഗിയോം ഗിസോ (Guisot, Francois- Pierre Guillaume 1787-1874) — ഫ്രാൻസിലെ ബുർഷ്വാചരിത്രകാരനും രാജ്യതന്ത്രജ്ഞനും; 1840 മുതൽ 1848 വരെ വൻകിടബുർഷ്വാസിയുടെ താൽപര്യങ്ങൾ

കണസ്യതമായി രാജ്യത്തിന്റെ ആഭ്യന്തര-വിദേശനയങ്ങൾ നയിച്ചത് യഥാർത്ഥത്തിൽ ഇദ്ദേഹമായിരുന്നു.

31. ആഗസ്റ്റ് ഹക്സ്ത് ഹൗസൻ (Haxthausen, August, 1792-1866) — പ്രഷ്യൻ ഉദ്യോഗസ്ഥനും ഗ്രന്ഥകാരനും; റഷ്യയിലെ ഭൂവുടമസ്ഥങ്ങളിൽ നിലനിന്നിരുന്ന, പൊതുവുടമസ്ഥാവസ്ഥയിന്റെ അവശിഷ്ടങ്ങളെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം ഒരു പുസ്തകമെഴുതിയിട്ടുണ്ട്.

32. ഗിയോർഗ്ഗ് ലുഡ്വിഗ് മൗറർ (Maurer, Georg Ludwig, 1790-1872) പ്രാചീനകാലത്തേയും മദ്ധ്യകാലത്തേയും ജർമ്മനിയിലെ സാമൂഹ്യവ്യവസ്ഥയെസ്സംബന്ധിച്ച ഗവേഷണം നടത്തിയിട്ടുള്ള സുപ്രസിദ്ധ ജർമ്മൻ ബുർഷ്വാചരിത്രകാരൻ.

33. ലൂയി ഹെൻറി മോർഗൻ (Morgan, Lewis Henry, 1818-1881) — അമേരിക്കയിലെ പ്രമുഖനരവംശശാസ്ത്രജ്ഞനും പുരാണവസ്തുഗവേഷകനും പ്രാകൃതസമുദായചരിത്രകാരനും അനൈച്ഛികജാതികവാദിയും.

34. ജറുസലേമിലേയും ഇതര ‘‘പുണ്യസ്ഥല’’ങ്ങളിലേയും ക്രിസ്ത്യൻ വിശുദ്ധാവശിഷ്ടങ്ങളെ മുസ്ലിങ്ങളിൽ നിന്നും വിമോചിപ്പിക്കാനെന്ന പേരിൽ മതത്തിന്റെ കൊടിയുന്മേന്തിക്കൊണ്ട് 11-ാംശതകത്തിനും 13-ാംശതകത്തിനുമിടയിൽ പശ്ചിമയൂറോപ്യൻ നാടുവാഴികളും യോധാക്കളും (knights) സൈനികാധിനിവേശാർത്ഥം പൗരസ്ത്യദേശങ്ങൾക്കെതിരെ നടത്തിയ യുദ്ധങ്ങളായിരുന്നു ഇവ.

35. ‘‘അദ്ധ്യാനശേഷിയുടെ മൂല്യം’’, ‘‘അദ്ധ്യാനശേഷിയുടെ വില’’—മാർക്സ് നിർദ്ദേശിച്ച, കറേക്കൂടെ സൂക്ഷ്മമായ ഈ പദങ്ങളാണ് ‘‘അദ്ധ്യാനമൂല്യ’’ത്തിനും ‘‘അദ്ധ്യാനവില’’യ്ക്കും പകരം മാർക്സ് എംഗൽസ് തങ്ങളുടെ പിന്നീടുള്ള കൃതികളിൽ പ്രയോഗിച്ചവനത്.

36. ഫ്രഞ്ച് ലെജിറിമിസ്റ്റ്കാർ (French Legitimists)
 പ്രഭുവർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട ഭൂവുടമകളുടെ താൽപര്യങ്ങളെ പ്രതിനി-
 ധീകരിച്ചിരുന്ന ബൂർബോൺ രാജകുടുംബത്തിന്റെ (1830-ൽ
 അത് സ്ഥാനഭ്രഷ്ടമാക്കപ്പെട്ടു) അനുകൂലികൾ. ധനാധ്യരായ
 പ്രഭുവർഗ്ഗങ്ങളുടേയും വൻകിടബൂർഷ്വാസിയുടേയും പിന്തു-
 ണയോടുകൂടി അധികാരത്തിലിരുന്നിരുന്ന ഓർലിയൻസ്
 രാജകുടുംബത്തിനെതിരായ സമരത്തിൽ ചില ലെജിറിമി-
 സ്റ്റുകാർ ബൂർഷ്വാചൂഷകർക്കെതിരായി തൊഴിലാളികൾക്കു
 വേണ്ടി വാദിക്കുന്നവരാണു തങ്ങളെന്നവകാശപ്പെട്ടുകൊണ്ടു്
 പലപ്പോഴും സാമൂഹ്യവായാടിത്തത്തിലേർപ്പെട്ടുമായിരുന്നു.

“യുവ ഇംഗ്ലണ്ട്” (“Young England”) ബ്രിട്ടനിലെ യാ-
 മാസ്ഥിതിക കക്ഷിയിൽ (ടോറികൾ) പെട്ട ഒരു സംഘം.
 രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തകരും സാഹിത്യകാരന്മാരും; 1840-നേത്തു-
 ടർന്നുള്ള ആദ്യവർഷങ്ങളിലാണു് അതു് രൂപീകൃതമായ
 തു്. ഈ സംഘം ബൂർഷ്വാസിയുടെ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന സാമ്പ-
 ത്തികരാഷ്ട്രീയശക്തിക്കെതിരായി ഭൂവുടമകളായ പ്രഭുവർഗ്ഗത്തി-
 നുണ്ടായിരുന്ന അസംരൂപ്തി വെളിപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ബൂർ-
 ഷ്വാസിക്കെതിരായ സമരത്തിൽ ഉപയോഗിക്കാനായി
 അവർ പ്രസംഗക്കുസർത്തുകൾ നടത്തി തൊഴിലാളിവർ-
 ഗ്ഗത്തെ അവരുടെ ഭാഗത്തേക്കു ചേർക്കാൻ ശ്രമിച്ചു.

37. ജാൻ-ഷാർത്സ് സിമോണ്ടു് ഡി സിസു്
മോണ്ടി (Sismondi, Jean-Charles Simonde de, 1773-1842)
 — സ്വീസ്സ് സാമ്പത്തികശാസ്ത്രജ്ഞനും ചരിത്രകാരനും. മുത-
 ലാളിത്തത്തിന്റെ ഒരു പെററിബൂർഷ്വാ വിമർശകൻ.

38. നാട്ടുമുഖ്യന്മാർ (Junker)—പ്രഷ്യയിലെ ഭൂവുടമ-
 കളായ പ്രഭുവർഗ്ഗം.

39. ഗ്രാക്കസു് ബാബേറ്റാഫു് (Babeuf, Gracchus); യഥാർ-
ത്ഥനാമം: ഫ്രാൻസോവാ-നോയെൽ (François-Noël, 1760-

1797) — ഫ്രഞ്ചുവിപ്ലവകാരിയും സാങ്കല്പികകമ്മ്യൂണിസത്തിന്റെ പ്രമുഖപ്രതിനിധിയും. അദ്ദേഹം സംഘടിപ്പിച്ച രഹസ്യസംഘടന ബഹുജനങ്ങളുടെ താല്പര്യസംരക്ഷണാർത്ഥം വിപ്ലവസർവ്വാധിപത്യം സ്ഥാപിക്കുന്നതിലേക്കായി ഒരു സായുധകലാപത്തിനൊരുക്കുകൂട്ടി. ഗുഡാലോ ചന്ത കണ്ടുപിടിക്കപ്പെട്ടതിനെത്തുടർന്ന് 1797 മേയ് 27-ാംനു ബബേറ്റാഫിനെ വധിക്കുകയുണ്ടായി.

40. ഹൻറി-ക്ലോഡ് സാൻസിമോൺ (Saint-Simon, Henri-Clodt, 1760-1825) ഷാർത്സ് ഫൂറ്യേ (Fourier, Charles, 1772-1837) — ഫ്രാൻസിലെ സാങ്കല്പികസോഷ്യലിസ്റ്റ്നേതാക്കൾ.

റോബർട്ട് ഓവൻ (Owen, Robert, 1771-1858) — ഇംഗ്ലണ്ടിലെ സാങ്കല്പികസോഷ്യലിസ്റ്റ്.

41. ചാർട്ടിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനം (Chartism, ‘‘ചാർട്ടർ’’ എന്ന പദത്തിൽനിന്ന്) — സാമ്പത്തികദുരിതങ്ങളും രാഷ്ട്രീയമായ വോട്ടവകാശനിഷേധവും നിമിത്തം ഇംഗ്ലണ്ടിലെ തൊഴിലാളികൾക്കിടയിൽ വളർന്നുവന്ന ബഹുജനവിപ്ലവപ്രസ്ഥാനമായിരുന്നു ഇത്. വമ്പിച്ച പൊതുയോഗങ്ങളോടും പ്രകടനങ്ങളോടും കൂടി 1830-നെന്നുതുടർന്നുള്ള ദശാബ്ദത്തിന്റെ ഉത്തരാർദ്ധത്തിലാരംഭിച്ച ഈ പ്രസ്ഥാനം ഇടവിട്ട് ആറാംദശാബ്ദത്തിന്റെ ആരംഭം വരെ നീണ്ടുനിന്നു. സ്ഥിരമായ വിപ്ലവനേതൃത്വത്തിന്റേയും വ്യക്തമായ പരിപാടിയുടേയും അഭാവമായിരുന്നു ചാർട്ടിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനം പരാജയപ്പെടാനുള്ള മുഖ്യഹേതു.

42. ‘‘ലെ റിഫോർമ്’’ (Le Réforme) എന്ന പത്രത്തിന്റെ (പാരീസ്, 1843-50) അനുകൂലികളെയാണ് ഇവിടെ പരാമർശിക്കുന്നത്. ഒരു റിപ്പബ്ലിക്ക് സ്ഥാപിച്ചുകിട്ടുന്നതിനും സാമൂഹ്യരംഗത്തു് ജനാധിപത്യപരമായ പരി

ഷ്കാരങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്നതിനും വേണ്ടിയാണ് അവർ നില കൊണ്ടത്.

43. അലക്സാണ്ടർ-ഒഗ്യസ്റ്റ് ലെഡ്രൂ -റോളേൻ(Ledru-Rollin, Alexandre-Auguste, 1807-1874)—ഫ്രഞ്ചുപ്രചാരകനും രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തകനും; പെററിബൂർഷ്വാജനാധിപത്യനേതാക്കളിലൊരാൾ; ‘‘ലെ റിഫോർമ്’’ എന്ന പത്രത്തിന്റെ പത്രാധിപർ; 1848-ൽ താൽക്കാലികഗവണ്മെണ്ടിലെ ഒരംഗമായിരുന്നു.

ലൂയി ബ്ലാൻ (Blanc, Louis, 1811-1882) — ഒരു ഫ്രഞ്ചുപെററിബൂർഷ്വാ സോഷ്യലിസ്റ്റും ചരിത്രകാരനും; 1848-49-ലെ വിപ്ലവത്തിൽ സജീവമായി പങ്കെടുത്തു; ബൂർഷ്വാസിയുമായി സന്ധിചെയ്യണമെന്നു വാദിച്ചു.

44. ‘‘ക്ലൈൻ ബൂർഗെരെയ്’’ (Kleinbürgerei) എന്നാണ് ജർമ്മൻ മൂലപദം. നഗരങ്ങളിലെ ഇടത്തരക്കാരിൽപ്പെട്ട പിന്തിരിപ്പന്മാരെ കറിക്കുവാനാണ് മാർക്സും എംഗൽസും ഈ പദം ഉപയോഗിച്ചുവന്നത്.

വിതരണക്കാർ:

പ്രഭാത് ബുക്ക് ഹൗസ്
തിരുവനന്തപുരം

ആലപ്പുഴ
കോഴിക്കോട്

എറണാകുളം
കണ്ണൂർ

ഏലൂർ

വായനക്കാരോട്

ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ വിവർത്തനം,
അച്ചടി, ഗൈറ്റപ്പ് എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള
നിങ്ങളുടെ അഭിപ്രായങ്ങളും മറ്റു നിർദ്ദേശ
ങ്ങളും സ്വാഗതം ചെയ്യുകൊള്ളുന്നു. ഞങ്ങളുടെ
മേൽവിലാസം:

The Progress Publishers,
21, Zubovsky Boulevard,
Moscow, USSR.

Художественный редактор *В. Калчаков.*
Технический редактор *О. Печковская*

Подписано к печати 30/V-1972 г. Формат 84×108^{1/32}
Бум. л. 1^{15/16}. Печ. л. 6,51+0,31 п. л. вкл. Уч.-изд. л.
5,28. Изд. № 15720. Заказ № 1572. Цена 16 к.
Тираж 35 000 экз.

Издательство «Прогресс»

Государственного комитета Совета Министров
СССР по делам издательств, полиграфии и книж-
ной торговли. Москва Г-21. Zubовский бульвар, 21.

Ордена Трудового Красного Знамени Калининский
полиграфический комбинат Главполиграфпрома
Государственного комитета Совета Министров
СССР по делам издательств, полиграфии и книж-
ной торговли. г. Калинин, проспект Ленина, 5.

К. Маркс, Ф. Энгельс
Манифест коммунистической партии
На языке малаялам